

Yay Labah a Balita tongkol koni Jesu-Cristo ayon koni Mateo

*Yay lahi a pinangibatan ni Jesu-Cristo
(Lucas 3:23-38)*

¹ Yadti a listawan nin lahi a pinangibatan ni Jesu-Cristo, paibat koni Abraham bi-sa paibat anaman koni Ari David.

² Hi Abraham ay tatay ni Isaac, hi Isaac ay tatay ni Jacob, hi Jacob ay tatay li Juda tan tawtalakaka na.

³ Hawanin, nag-in anak ni Juda koni Tamar hi Fares tan hi Zara, bi-sa hi Fares ay tatay ni Esrom, hi Esrom ay tatay ni Aram,

⁴ hi Aram ay tatay ni Aminadab, hi Aminadab ay tatay ni Naason, hi Naason ay tatay ni Salmon,

⁵ anak ni Salmon koni Rahab hi Booz, anak ni Booz koni Ruth hi Obed, hi Obed ay tatay ni Jesse,

⁶ hi Jesse ay tatay ni Ari David.

Hawanin, yay nag-in anak ni Ari David konan datin kaambali ni Urias ay hi Ari Solomon.

⁷ Hi Ari Solomon ay tatay ni Ari Roboam, hi Ari Roboam ay tatay ni Ari Abias, hi Ari Abias ay tatay ni Ari Asa,

⁸ hi Ari Asa ay tatay ni Ari Josafat, hi Ari Josafat ay tatay ni Ari Joram, hi Ari Joram ay tatay ni Ari Ozias,

⁹ hi Ari Ozias ay tatay ni Ari Jotam, hi Ari Jotam ay tatay ni Ari Acaz, hi Ari Acaz ay tatay ni Ari Ezequias,

¹⁰ hi Ari Ezequias ay tatay ni Ari Manases, hi Ari Manases ay tatay ni Ari Amon, hi Ari Amon ay tatay ni Ari Josias.

¹¹ Hi Ari Josias ay tatay ni Ari Jeconias tan tawtalakaka na. Konan yadtin panaon ni Ari Jeconias, binihag hilay aw-Israelita nin hilay tawtaga nasyon Babilonia.

¹² Pa-makayari orin pa-ngawit konla ha Babilonia, nagkamain yan anak hi Ari Jeconias. Yay ngalan na ay Salatiel. Hi Salatiel ay tatay ni Zorobabel,

¹³ hi Zorobabel ay tatay ni Abiud, hi Abiud ay tatay ni Eliaquim, hi Eliaquim ay tatay ni Azor,

¹⁴ hi Azor ay tatay ni Sadoc, hi Sadoc ay tatay ni Aquim, hi Aquim ay tatay ni Eliud,

¹⁵ hi Eliud ay tatay ni Eleazar, hi Eleazar ay tatay ni Matan, hi Matan ay tatay ni Jacob,

¹⁶ bi-sa hi Jacob ay tatay ni Jose a kaambali ni Maria a nanay ni Jesus, yay anha-wayan Cristo.

¹⁷ Kanya yay bilang nin honol-honol a hini-rasyon a pinangibatan ni Jesus, paibat koni Abraham anggan koni Ari David ay labin-a-pat. Paibat anaman koni Ari David anggan hin binihag hilay aw-Israelita para awiton ha Babilonia ay labin-a-pat anamaot. Bi-sa paibat konan yadtin pa-ngawit konla ha Babilonia angga hin in-abing hi Cristo ay labin-a-pat anaman a hini-rasyon.

*Yay tongkol ha pa-miabing koni Jesu-Cristo
(Lucas 2:1-7)*

¹⁸ Yay tongkol ha pa-miabing koni Jesu-Cristo ay anodti nangyari: Hi Maria a nanay na tan hi Jose ay nakatakda anan pakahal. Kot ba-yo hila niambali ay na-tandaan a ampanginaw ya hi Maria. Yadtin pangginginaw na ay gawa nin kapangyarian nin Masanton Ispirito nan Dios.

¹⁹ Yadtin hi Jose a nobyo na ay mahonol ha kawkapanogoan nin Israelita. Kot kay na magawa honolon yay kapanogoan a dapat ipatandaan [a hinoman a nobyan na-palombit nin laloma pigaw maipapati]. Kanya inisip nan ihiyay na ya tana nin pasikrito.

²⁰ Balo ta lo-gan na ot an-isip-isipon odti, main a-say anghil nan Katawan a nagpa-kit kona ha taynop. Wana, “Jose, apopo ni Ari David, ando ka mag-alangan nin ipagkaambali hi Maria, bana ta ya-rin lombit na ay gawa nin kapangyarian nin Masanton Ispirito nan Dios.

²¹ Mangabing yan a-say lalaki a pangalanan mon Jesus [yay labay totolon nin ya-rin a ngalan ay ‘Ma-milipyas’] bana ta ilipyas nay tawtawo na ha main lan kawkasalanan,” wanan anghil.

²² Konan ya-rin halban nangyari ay naptogan yay impabalita nan Katawan ha a-say propita na hin yadtaw, a wanan nakasolat,

²³ “Biliwon moyo ta main a-say dalaga a manginaw.

Mangabing yan a-say lalaki a ha-wayan Emmanuel.”

(Yay labay totolon nin ya-rin a ngalan ay “Iti yay Dios kontamo”.)

²⁴ Pa-mimata ni Jose, hinonol nay impanogo nan anghil nan Katawan kona. Kanya impagkaambali na yay na hi Maria.

²⁵ Balo ta kay na ginwa konay a-say bagay logan kay ot in-abing ni Maria yadtin o-nan anak na. Hin in-abing yay na, pinangalanan na yay naor ni Jose nin Jesus.

2

Sinamba hi Jesus nin hilay lawlalakin mangaronong

¹ Hi Jesus ay impangabing ha babalin Bethlehem, probinsyan Judea hin panaon ni Ari Herodes. Hin ya-rin ay main lawlalakin mangaronong, laloy na tongkol ha bawbitoon. Taga hila ha marayo a logar ha baytan. Nako hila ha syodad Jerusalem ta namastang.

² Wanla, “Ayti ya man orin a in-abing para mag-in ari moyon aw-Israelita? Nga-min nakit mi itaw ha baytan a bitoon na a pamilbian in-abing yay na. Kanya nako kami iti para sambawon ya.”

³ Hin na-tandaan ni Ari Herodes a main ot laloman mag-in ari, naaboridoy main nan kaisipan. Anorin anamaot kapara konlan intiron taga Jerusalem.

⁴ Kanya yay ginwa ni Ari Herodes ay tinipon na hilay pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan nin aw-Israelita, ta pinastang na konla no ayti ya dapat iabing yay Cristo a impangako nan Dios.

⁵ Wanla kona, “Ha babalin Betlehem, probinsyan Judea. Nga-min anodti a imbalita nan Dios a sinolat nin a-say propita na hin yadtaw:

⁶ ‘Hikamoy taga babalin Betlehem ha probinsyan Juda,

ya-rin babali moyo ay ambo hoyot ha bawbalin bantog ha Juda,

Bana ta ison ya iabing yay mamoon komoyon aw-Israelita a tawtawo ko.’ ”

⁷ Bi-sa pasikrito nan impa-ka ni Ari Herodes hiladtaw lawlalakin mangaronong, ta pinastang na hilan labah no naka-no nilomwah odtaw bitoon.

⁸ Pa-makayari ay pina-ka na hilay na ha Betlehem, ta wana konla, “Mako kamoy na ta pakatingkapon moyo ya-rin a anak. No ma-kit moyo ya ay ipatandaan moyo kongko pigaw maka-ka akoy namaot para sambawon ya.”

⁹ Pa-makalngo la ha imbalita nan ari, nako hilay na. Tongwa, na-kit lay naman odtaw bitoon a na-kit la hin itaw hila ot ha baytan. Ya-rin a bitoon a nango-na konla anggan hin tinomgon ha tobon kamainan nan anak.

¹⁰ Hin na-kit lay naor orin bitoon, na-ligawan hilan labah.

¹¹ Bi-sa hin nilomoob hila ha bali, na-kit la yay anak ha dani ni Maria a nanay na. Nanalimokor hilan palokob ta sinamba la ya. Bi-sa inabriyan lay aw-awit la, ta nami hilan rawrigalo koni Jesus nin balitok, insinso tan mira.

¹² Hawanin, impataynopan nan Dios konla a ando hilay na domalan itaw koni Ari Herodes, ta main ya paytin doka a plano. Kanya norong hilay

na ha sarili lan logar nin hakalakoy pinagpawanan.

Ini-ka hi Jesus ha Egipto

¹³ Hin nakaalih hilay nadtaw lawlalakin mangaronong, tongwa main anaman a-say anghil nan Katawan a nagpa-kit koni Jose ha taynop. Wana kona, “Mibangon ka ta awiton mo hilay mitala-ina ha nasyon Egipto ta omari kamo yapon itaw. Magpirmi kamo itaw anggan ha ibalita kon omalih kamoy na. Nga-min, ipat-inkap ni Ari Herodes yay anak para ipapati.”

¹⁴ Kanya nibangon hi Jose hin ya-rin ot a yabi ta inawit na hilay naor a mitala-ina ha Egipto.

¹⁵ Bi-sa ni-wan hila itaw anggan nati hi Ari Herodes. Ha anorin a nangyari, na-paptogan yay impabalita nan Katawan konan a-say propita na hin yadtaw, a wanan nakasolat, “Hina-wayan koy anak ko nin omalih ha Egipto.”

Impapati a halban awa-nak a lalaki ha Betlehem

¹⁶ Hawanin, hin na-patnagan ni Ari Herodes a naa-sawan la ya nin hiladtaw lawlalakin mangaronong ay inomamot masyadoy olo na. Kanya impapati nay halban awa-nak a lalaki ha babalin Betlehem tan ha halban ka-danin logar a idad loway taon paaypa. Yadti yay idad a imbasi na ha panaon hin nilomwah odtaw bitoon ayon ha na-pastang na konlan hiladtaw lawlalakin mangaronong.

¹⁷ Ha anorin a nangyari, pinomtog yadtin impabalita nan Dios koni Propita Jeremias hin yadtaw, a wanan nakasolat,

18 “Ha logar a anha-wayan Rama ay angkalngo a kata-tangih, pa-migo-golaab tan grabin pamiiaanito,
Ta antangihan ni Raquel hilay aw-awa-nak a lipina.
Kay ya ma-liwa-liwa ta halban la ay na-min pinati-pati.”

Yay pa-mako li Jesus ha Nazaret ibat Egipto

19 Hawanin, hin nati na hi Ari Herodes, main anaman a-say anghil nan Katawan a nagpa-kit koni Jose ha taynop, hin itaw hila ot ha nasyon Egipto.

20 Wanan anghil kona, “Mibangon ka ta iorong mo hilay nay mitala-ina ha nasyon Israel, ta hiladtaw malabay mangmati konan anak ay nati na.”

21 Kanya nibangon ya ta in-orong na hilay naor a mitala-ina ha Israel.

22 Kot nali-mo hi Jose nin mako mi-wan ha probinsyan Judea, hin na-tandaan nan hi Arquelao a anak ni Ari Herodes yay hinomagilin ampamoon itaw. Impataynopan nan Dios koni Jose a dilikado no mi-wan hila itaw. Kanya pinoma-lilih hila ta nako ha probinsyan Galilea.

23 Itaw hila ni-wan ha babalin Nazaret. Kanya pinomtog yadtin impapibalita nan Dios konlan pawpropita na hin yadtaw, a wanan nakasolat, “Ha-wayan yan Nazareno.”

3

Yay pangangaral ni Juan Bautista

(Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

¹ Pa-makalabah nin omnoy taon, hi Juan Bautista ay nako itaw ha probinsyan Judea ha disyirto ta nangaral.

² Wana, “Mi-pangombabali kamoy na tan bokotan moyoy kawkasalanan moyo, ta madani nay nan ipa-kit nin Dios a pa-mag-ari na.”

³ Yadtin hi Juan a antokoyon ha impabalita nan Dios koni Propita Isaias hin yadtaw, a wanan nakasolat,

“Itaw ha disyirto ay main malngo a ampama-balawbaw a basis, a wanan ialimbawa, ‘Iparihado moyoy pa-hal pagpa-wanan nan Katawan,

tan pa-hal itoynong moyoy dalanan na.’ ”*

⁴ Yadtin hi Juan, yay ayhing na ay momorawon bongat a klasi a yari ha habot kamilyo. Bi-sa yay an-ipagsintoron na ay bastan katat bongat. Yay pa-mangan nay namaot ay doron tan polot panilan bongat.

⁵ Lako a tawtawon nako nanglongo kona a naibat ha syodad Jerusalem tan ha halban babali a hakop namaot nin probinsyan Judea, tan ibat ha intiron ka-libol nin Kabatwan Jordan.

⁶ Binaotismowan na hila ni Juan itaw ha Kabatwan Jordan, hin imbalita lay main lan kawkasalanan.

⁷ Kot hin na-kit ni Juan a lako konlan rawril-ihyoson aw-Israelita a kabilang ha grupo lan paw-Pariseo tan ha grupo lan saw-Saduseo a ni-pako kona para pabaotismo, wana konla, “Bilang

---

* **3:3 3:3** Labay totolon: Iparihado moyoy kawkanakoman moyo, tan pangombabalyan moyoy kawkasalanan moyo ba-yo lomato yay Katawan.

kamon olay a mataktika. Hino wani komoyo a maka-pa-lilih kamo ha matindin hobhob nan Katawan a main awit parosa, no basta kamon bongat pabaotismo?

⁸ No talagan ampangombabali kamo, ipa-kit moyo no-nin ha paralan nin kagogwa moyon kaabigan a binokotan moyoy nay main moyon kawkasalanan.

⁹ Ando moyo isipon a kay na kamo parosawan nin Dios, bana ta lawlipi na kamo ni Abraham a tawo nan Dios. Ibalita ko komoyo, magawa nan Dios tawtawo odtin bawbato nin mag-in lawlipi ni Abraham [para mag-in ka-hagilyan moyo].

¹⁰ [Bana ta yay gawgawa moyo kot doka,] kaalimbawaan moyo ay kayon an-awagan anan payakol para pokanon, ta balang poon kayon kay ampamongan labah a klasin bonga ay ampokanon ta poolan.”

¹¹ [Wana ot ni Juan konlan tawtawo itaw,] “Ambaotismowan katamo nin lanom, pamilbian nin pa-ngombabali tan kabo-bokot moyo ha main moyon kawkasalanan. Kot main lomato a hoyot kongko a mas makapangyayari kongko, ta maskin mangawit apin na ay ambo akon marapat. Hiyay mamaotismo komoyo, kot yay ipamaotismo na ay yay Masanton Ispirito nan Dios tan apoy.

¹² Kaalimbawaan na ay ma-ngalipar, tan hita-moy tawtawo ay pa-hal trigon nailik a aaliparan. Handa na tamoy nan aliparan ta bi-sa ilimpoh nay pa-hal malinis anan trigo ha kamalig, balo ta yay pa-hal apil ay poolan na ha apoy a homin pa-nga-lop.”

Nagpabaotismo hi Jesus
(Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

¹³ Hin ya-rin ay inomalih hi Jesus ha probinsyan Galilea ta nako ya koni Juan Bautista para pabaotismo kona itaw ha Kabatwan Jordan.

¹⁴ Kay na komon labay ni Juan ta wana koni Jesus, “Hikoy dapat pabaotismo komo, anongkot hika a pabaotismo kongko?”

¹⁵ Kot wanan in-obat ni Jesus, “Pomayag kay na ta yadti a dapat ta nin gaw-on, pigaw ma-honol a halban kalabayan nan Dios.” Kanya pinomayag hi Juan.

¹⁶ Hin na-baotismowan ana hi Jesus ay tampol yan ninapat. Tongwa, naabriyan a kalangitan bisa na-kit nay Ispirito nan Dios a inomaypa ta bisa dinompa kona nin bilang a-say kalapati.

¹⁷ Tongwa, bigla nalngo a bosis nan Dios a naibat ha langit, wana, “Yadti a anlabyon kon Anak, tan angkalilikot akon labah kona.”

4

Hin tinokso hi Jesus
(Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)

¹ Bi-sa hi Jesus ay intandoro nin Ispirito nan Dios nin mako ha disyrto para toksowon na ya ni Satanas.

² Lolog nan itaw ni Jesus ay nagsakripisyo yan kay nangan ha loob nin a-pat a polo a awlo tan yabi. Pa-makayari odti ay masyado yay nan mabitol.

³ Tongwa, nakalato hi Satanas para toksowon na ya. “No talagan Anak na kan Dios,” wana kona, “gaw-on mon pa-mangan odtin bawbato.”

⁴ Kay na ya hinonol ni Jesus, nokay wanan in-obat kona, “Nakasolat ha Masanton Kasolatan, ‘Ambo bongat ha pa-mangan mabyay a tawo, Nokay kailangan na syimpri a balang halita nan Dios.’ ”

⁵ Bi-sa inawit ni Satanas hi Jesus ha Masagradon Syodad Jerusalem, ta itaw na ya pina-dong ha pinakatoktok nin timplo nan Dios.

⁶ Bi-sa wanay naman koni Jesus, “No talagan Anak na kan Dios, magdadabo ka. Total, wana ha Masanton Kasolatan,

‘Ipabantayan na kan Dios konlan aw-anghil na.’
tan

‘Alalayan la ka,

Pigaw ni ayi mo kot kay mitiro ha bato.’ ”

⁷ Wanan in-obat ni Jesus kona, “Potog orin, balo ta wanay namaot ha Masanton Kasolatan, ‘Ando mo hobokon a kapangyarian nan Dios a Katawan.’ ”

⁸ Bi-sa inawit na yay naman ni Satanas ha toktok nin a-say na-pakata-gay a bakil, ta im-patamolaw na konay halban kawkaarian iti ha mondo tan yay kagandawan nin yadti.

⁹ Bi-sa wana koni Jesus, “Halban ya-rin ay ibi ko komo, no manalimokor ka tan somamba kongko.”

¹⁰ Kot wani Jesus kona, “Paka-dayo ka, Satanas, ta wana ha Masanton Kasolatan,

‘Sambawon moy Dios a Katawan mo

Tan hiyan bongat a pagsirbiwan mo.’ ”

¹¹ Kanya imbati na ya ni Satanas. Bi-sa main aw-anghil a nako koni Jesus ta sinirbiwan la ya.

*Nag-ompisan nangaral hi Jesus ha Galilea
(Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)*

¹² Hin na-tandaan ni Jesus a impriso hi Juan Bautista, norong ya ha probinsyan Galilea.

¹³ Kay ya nagpirmi ha sarili nan babalin Nazaret ta nako ya ni-wan ha babalin Capernaum. Yadtin babali ay iti ha liglig nin Alindayat Galilea tan madani namaot ha logar Zabulon tan Neftali.

¹⁴ Ha pa-mi-wan ni Jesus itaw ay pinomtog yay impabalita nan Dios koni Propita Isaias hin yadtaw, a wanan nakasolat,

¹⁵ “Yay lawlogar a anha-wayan Zabulon tan Neftali
Ay madani ha Alindayat Galilea, ha dobali nin Kabatwan Jordan.

Hakop ot yadti nin probinsyan Galilea, kot main anan ampi-wan nin ambo Israelita.

¹⁶ Hilay tawtawo itaw ay pa-hal ampi-wan ha karobloman bana ha kawkasalanan la. Ampamagka hilay na komon ha kamatyan nin homin panganggawan a kaparosawan, Kot na-hawangan ot a main lan kaisipan Ta nakalato ana yay ampamin hawang konla.”

¹⁷ Paibat hin ya-rin a panaon [a ni-wan hi Jesus ha Capernaum] ay nag-ompisa yan nangaral. Wanan an-ipangaral, “Mi-pangombabali kamoy na tan bokotan moyoy kawkasalanan moyo ta madani nay nan ipa-kit Dios a pa-mag-ari na.”

*Hilay o-nan a-pat a disipolos ni Jesus
(Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)*

¹⁸ Ninghan, hin anlalako hi Jesus ha liglig Alindayat Galilea, main yan na-kit loway mitalakaka,

hi Simon a hina-wayan Pedro hin bandan hoyot tan yay ali na a hi Andres. Ampanglala hila hin ya-rin ta maninilay hila.

¹⁹ Wani Jesus konla, “Homonol kamo kongko ta gaw-on katamon pa-hal ma-nilay nin tawo [para tompol hila kongko].”

²⁰ Tampol lan in-inapat a lala la ta hinomonol hila kona.

²¹ Ha pa-magpatoloy nan kala-lalako ni Jesus, na-kit nay lowa ot a mitalakaka a hila ni Santiago tan hi Juan, a awa-nak ni Zebedeo. Itaw hilay mita-talaama ha baloto ta an-ayomawon lay aw-ikot la. Hina-wayan anamaot ni Jesus odtin mitalakaka.

²² Kanya antimano imbati lay baloto la, pati tatay la ta hinomonol hilay namaot kona.

*Pangangaral tan pa-maabig ni Jesus
(Lucas 6:17-19)*

²³ Hawanin, nako hi Jesus ha halban lawlogar nin probinsyan Galilea, ta nangaral ya ha sawsi-nagoga a ampagsambawan la. Impangaral na yay Labah a Balita tongkol ha pa-mag-ari nan Dios, tan pinaabig nay namaot a tawtawo ha halban klasin mawmasakit tan dawdipirinsya la.

²⁴ Bana ha ka-paka-ngap a gawgawa na, niban-tog ya pati ha intiron Siria. Hawanin, inawit lan tawtawo koni Jesus hilay halban tawon main nangasasari a mawmasakit tan dawdoka a angkalayam, pati hilay nilooban nin dawdoka a ispirito, hilay ansompongon nin pa-ma-paghon tan hilay pawparalitiko. Kanya halban la ay pinaabig na.

²⁵ Kanya maski man ayti ya mako hi Jesus, golpin tawoy ampaki-ki-ka kona. Hila-rin a tawtawo ay main ibat ha Galilea a probinsya na, main anamaot ibat ha Decapolis, ha Jerusalem, Judea tan ha baytan nin Kabatwan Jordan.

5

Yay Sirmon ha Bakil

¹ A-say awlo, hin na-kit ni Jesus hilay malabong a tawo, nako yan hinomaka ha a-say bakil. Hin nakatoklo yay na, dinomani hilay dawdisipolos na.

² Bi-sa inompisawan na hilay nay naman tinoroan, wana:

No hinoy makalma (Lucas 6:20-23)

³ “Makalma hilay ambomilbi a kailangan la yay Dios,

ta kabilang hila konlan ampag-arian na.

⁴ Makalma hilay anlomolo [bana ha kasalanan], ta liwa-liwawon na hilan Dios.

⁵ Makalma hilay tawon mapagmaaypa, ta maipag-ikon la yay ba-yon mondo ha lomato a panaon.

⁶ Makalma hilay malabay a ma-honol yay kanakoman nan Dios, ta ma-kit lan mangyari ya-rin.

⁷ Makalma hilay mainganga-rowon, ta inga-rowan na hilan Dios.

⁸ Makalma hilay malinis a kanakoman, ta ma-kit la yay Dios anggan-angga.

⁹ Makalma hilay anggomwa paralan nin pamisosondo,

ta ha-wayan hilan awa-nak nan Dios.

¹⁰ Makalma hilay anda-damsakon bana ta mahonol hila konan Dios,
ta kabilang hila konlan ampag-arian na.

¹¹ “Makalma kamo no bana ha kahonol moyo kongko ay antoya-toyaon o anda-damsakon o ambara-baraan la kamo nin nangasasari a kawkarokaan nin homin kaptogan.

¹² No ampangyari odti komoyo, lomilikot kamo tan magpakaliga, bana ta mahi-ban a itobalo nan Dios komoyo itaw ha langit, ta hila man a pawpropita na hin yadtaw ay dina-damsak anamaot.”

Hilay antompol ay in-alimbawa ha asin tan ha hawang

(Marcos 9:50; Lucas 14:34-35)

¹³ [Wana ot ni Jesus konlan dawdisipolos na,] “Kaalimbawaan moyo ay asin a ampakapamin kaabigan ha intiron mondo. Kot no alimbawa ta na-hominan anan alat a asin, maiorong ot wari a alat na? Homin yay nan sirbi, kanya ibantak tana ta bi-sa ma-dakat-dakat nin tawtawo.

¹⁴ “Hikamoy hawang ha intiron mondo. Kanya dapat mapatnag kamo ha tawtawo a bilang ha a-say syodad a iti ha ta-gay bakil a kay maiari.

¹⁵ Bilang anamaot ha a-say lamparilya, kay ampartawan odti nin tawo ta bi-sa wari hakban nin halop. Nokay an-igwa syimpri ha dapat pamigwaan pigaw ma-hawangan a halban ha bali.

¹⁶ Anorin anamaot kapara komoyo, dapat yay biyay moyo ay pa-hal na-pakahawang, pigaw

ma-kit lay gawgawa moyon kaabigan ta bi-sa poriwon lay Ama moyo ha langit.”

Tongkol ha kawkapanogoan

¹⁷ [Wana ot ni Jesus,] “Ando moyo isipon a nako ko iti para alihan nin alag'a yay kawkapanogoan a inimbi nan Dios koni Moises tan yay sawsinolat lan propita nan Dios hin yadtaw. Nokay nako ko iti pigaw mangyari ya-rin, ambo para alihan nin alag'a.

¹⁸ Yay potog, ibalita ko komoyo, mangangawan a langit tan lota, balo ta homin mabawah konan ya-rin a kawkapanogoan maskin a-say litra o toldok bonga ta kailangan mangyari ya-rin halban.

¹⁹ Kanya hinoman a kay ampamaalag'a maski ha a-sa ha pinakamalo-paw a kawkapanogoan nan Dios tan mamitoro ot ha laloma para kialig kona, ya-rin a tawon ay ibilang yan homin kwinta ha ampag-arian nan Dios. Balo ta hinoman a anhomonol ha kawkapanogoan bi-sa an-itoro na ot ha laloma, ya-rin a tawo ay ibilang yan marangal ha ampag-arian nan Dios.

²⁰ Kanya ibalita ko komoyo, no kay moyo madaog hilay mawmaistron kapanogoan tan hilay paw-Pariseo ha kaho-honol ha kalabayan nan Dios, sigoradon kay kamo maka-paki-lamo ha ampag-arian nan Dios.”

Totoro tongkol ha amot olo

²¹ [Wana ot ni Jesus,] “Tanda moyodtin impanogo konlan tawtawo hin yadtaw: ‘Ando ka mangmatin tawo ta hinoman a mangmatin tawo ay hosgawan ha korti.’

²² Kot hiko, oyay ibalita ko komoyo: Hinoman a main bongat amot olo ha kapara ay hosgawan ha korti. Tan hinoman a manoboy ha kapara ay hosgawan ha pinakamata-gay a korti. Bi-sa yay manginsolto ha kapara ay parosawan ha impyirno.

²³ Kanya, no alimbawa ta iti ka ha timplo ta main kan ida-ton ha Dios ta bi-sa ma-panomtoman mon main tawon mahkit a nakom na komo,

²⁴ ibati mo yapon ya-rin a da-ton mo ha altar ta maki-sondo ka kona. Pa-makayari ay magbalik ka ta itoloy moy nay pa-mida-ton mo ha Dios.

²⁵ “No main anamaot magdimanda komo ta awiton na ka ha korti, makiariglo kan tampol kona mintras kay kamo ot inomabot. No kay mo gaw-on odti ay iarap na ka ha howis ta bi-sa ipaaristo na kan howis ha polis, kanya mapriso kay na ingat.

²⁶ Yay potog, ibalita ko komo, kay ka makalikal ha prisowan, anggan kay mo ma-bayaran yay kalin-ooltimowan sintimos nin molta mo.”

Tongkol ha pa-mabayi tan pa-maki-lalaki

²⁷ [Wana ot ni Jesus,] “Tanda moyoy namaot odtin impanogo konlan tawtawo hin yadtaw: ‘Ando ka mamabayi o maki-lalaki.’

²⁸ Kot hiko, oyay ibalita ko komoyo: No yay a-say lalaki kot homilap yan bongat ha a-say babayi ta ha isip na ay main yay nan doka a apos kona, bilang ot bongat nakapagkasalanan yan pa-mabayi.

²⁹ Alimbawa, no yay wanan mata mo a ampan-gibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan hokiton tan ibantak a mata mo. Labah ot pa-hal ma-kolongan kan a-say partin lalaman, dinan intiron lalaman mo kot mi-ka ha impyirno.

³⁰ No yay wanan gamot moy namaot a ampan-gibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan po-tohon tan ibantak a gamot mo. Labah ot pa-hal ma-kolongan kan a-say partin lalaman, dinan intiron lalaman mo kot mi-ka ha impyirno.”

Tongkol ha diborsyo

(Mateo 19:9; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18)

³¹ [Wana ot ni Jesus,] “Oyay a-sa ot a kahogoan: ‘Hinoman a lalakin mamihiyay nin kaambali ay kailangan biyan na ya yapon kasolatan nin pamihiyay.’

³² Balo ta oyay ibalita ko komoyo: Hinoman a lalakin mamihiyay nin kaambali, anta kay ya naki-lalaki ay kasalanan nan yadtin lalaki, ta mampilitan yadtin babayi nin magkaambalin oman o kari maki-lalaki a parihon an-itoring pa-maki-lalaki. Tan hinoman a lalakin magkaambali ha a-say babayin inhiyay ay makapagkasalanan ya syimprin pa-mabayi.”

Tongkol ha pa-maghompa

³³ [Wana ot ni Jesus,] “Tanda moyoy namaot odtin impanogo konlan tawtawo hin yadtaw: ‘Ando mo hiraon a pinaghompaan mon pangako

konan Katawan, nokay kailangan gaw-on moy pinaghompaan mo kona.'

³⁴ Kot oyay ibalita ko komoyo: Ando kay na maghomba. No mangako ka o mangalimpotogan, ando mo halitaon: 'Tistigo koy langit,' bana ta ya-rin kot pa-hal trono nan Dios.

³⁵ Ando moy namaot halitaon: 'Tistigo koy lota,' ta yadti ay pa-hal paparnaan ayi nan Dios, tan ando moy namaot halitaon: 'Tistigo koy Jerusalem,' ta ya-rin yay syodad nan pinakamata-gay a Ari a homin laloma no ambo yay Dios.

³⁶ Tan ando mo halitaon: 'Mati ko man,'* ta ni a-say habot mo ay kay mo ma-papoti o ma-pangitit.

³⁷ Tama anay ibalita moyon 'Iya' no iya o 'Kai' no kai, ta no pa-lahan moyo ot nin pa-maghompa ay ibat ana-rin koni Satanas."

Tongkol ha kaba-balo
(Lucas 6:29-30)

³⁸ [Wana ot ni Jesus,] "Tanda moyoy namaot odtin kahogoan tongkol ha pa-miaway: 'No nabolag nin a-say tawo a a-say mata mo, bolagon moy namaot a a-say mata na. O no na-balian na kan a-say ngipon, balion moy namaot a a-say ngipon na.'

³⁹ Balo ta oyay ibalita ko komoyo: Ando mo baloon yay hinoman a ampangwa doka komo. Alimbawa, no tinampal na ka ha wanan lopa mo, masbali iarap mo ot a wili.

---

* 5:36 5:36 Ha Griego: Ando mo ipanompa a main mon olo.

⁴⁰ No idimanda na ka ta labay nan makway ayhing mo, ibi moy na ingat pati yay alimonmon mo.

⁴¹ No alimbawa ta piliton na kan balatayon a awit na nin a-say kilometro kadayo, gaw-on moy na ingat nin loway kilometro nin losob ha nakom.

⁴² Biyan mo yay ampakirawat komo, tan ando ka maki-kai ha ampaki-ram komo.”

*Labyon maskin hilay angkomontra komoyo
(Lucas 6:27-28, 32-36)*

⁴³ [Wana ot ni Jesus,] “Tanda moyoy namaot odtin kahogoan: ‘Labyon mo hilay madani komo, balo ta tiplonon mo hilay angkomontra komo.’

⁴⁴ Balo ta oyay ibalita ko komoyo: Labyon moyo maskin hilay angkomontra komoyo. Idawat moyo hilay ampamihompa komoyo a payabolan na hilan Dios nin abig. Pangwaan moyon abig hilay ampaniplon komoyo. Tan idawat moyo hilay ampangaagrabyado tan ampana-damsak komoyo.

⁴⁵ Gaw-on moyo-rin pigaw ma-bilbi a hikamo kot awa-nak nan Ama moyo ha langit. Nga-min, ampahilaon nay awlo para ha halban tawo, doka may labah, tan ambiyan na hilan abagat, mahonol hila man kona o ambo.

⁴⁶ “Kanya, no hilan bongat a ampanglabi komoyo a anlabyon moyo, kay homin kamon mataga-nan a tobalo nan Dios. Nga-min, hila man a ma-ni-non bowis [a an-ibilang moyon dawdoka a tawo] ay anlabyon lay namaot hilay ampanglabi konla.

⁴⁷ Hawanin, no hilay aw-amigo moyon bongat a an-asikasowon moyo, main kamo wari nagawa a maholok ha nagawa lan laloman tawo? Hila man a ma-ni-non bowis ay anorin anamaot a anggaw-on la.

⁴⁸ Kanya dapat pakaabig kamo ha hinoman, pigaw mag-in kamon pirpikto a bilang konan Ama moyo ha langit.”

6

Tongkol ha kata-tambay ha mawmairap

¹ [Wana ot ni Jesus,] “No gomawa kamon kaabigan, mag-ingat kamo pigaw kay moyo gawon odti para ipa-kit ha tawo, ta no anorin a gawon moyo, kay na kamo tobaloon nin Ama moyo ha langit.

² “Alimbawa, no mami kan tambay ha tawon mairap, ando mo ipa-pakatlok a bilang ha anggaw-on lan hilay ampiabig-abig, ta yay pamami la ay an-ipa-kit la ha kamainan nin lako a tawo a bilang ha sawsinagoga tan ha kawkalsada, pigaw poriwon hilan tawtawo. Yay potog, ibalita ko komoyo, kay hilay na tobaloon nin Dios ta yay pamomori nin tawtawo anay impagka-tobalo la.

³ Kanya, no mami kan tambay, ando mo ipatandaan, maski ha pinakaamigo mo,*

⁴ pigaw yay kata-tambay mo ay a-say sikrito. Bi-sa yay Ama mo a magtanda nin halban sikrito, hiyay nay tomobalo komo nin angka-kit.”

---

* **6:3 6:3** Ha Griego: Ando moy na ipatandaan ha wilin gamot mo yay anggaw-on nin wanan gamot mo.

*Yay tama a kada-dawat
(Lucas 11:2-4)*

⁵ [Wana ot ni Jesus,] “Ha kada-dawat moyoy namaot, ando moyo aligon hilay ampiabig-abig, ta hila-rin a klasin tawo ay labay-labay lan domawat ha Dios nin naka-dong ha paradan logar a bilang ha sawsinagoga tan ha kawkalsada pigaw ma-kit hilan tawtawo. Yay potog, ibalita ko komoyo, kay na hilay na tobaloon nin Dios ha kada-dawat la bana ta yay pamomori nin tawtawo anay impagka-tobalo la.

⁶ Kot hika, no domawat ka, masbali maghara ka ha kwarto mo ta bi-sa domawat ka konan Ama mo a kay angka-kit. Hiya a magtanda nin halban sikrito, hiyay nay tomobalo komo nin angka-kit.

⁷ “Hawanin, ha kada-dawat moyo, ando kamo migamit nin lako a halita a homin ha nakom a bilang ha anggaw-on lan hilay tawtawon kay magbilbi konan Dios, ta hay wanla ay mas long-on na hilan Dios no paanlohon lay kada-dawat la.

⁸ Ando moyo hila aligon bana ta ba-yo kamo domawat, tanda nay nan Ama moyo ha langit no anyay kailangan moyo.

⁹ Kanya anodti kamon domawat:
‘Ama mi a ison ha langit,
Sambawon a ngalan mo.

¹⁰ Ma-kit mi na komon a pa-mag-ari mo.

Ma-honol komon a kalabayan mo iti ha lota a bilang anamaot ison ha langit.

¹¹ Biyan mo kami komon nin pa-mangan mi para konan yadtin awlo;

12 Tan patawaron mo kami komon ha kawkasalanan mi
A bilang anamaot ha pa-matawad mi konlan
ampagkasalanan komi.

13 Tan komon ando mo aboloyan a matokso kami,
Nokay masbali ipa-lilih mo kamin kay makagawa
doka,
[ta ikon moy kaarian, kapangyarian tan
karangalan a homin panganggawan.
Amen'.]*”

14 [Wana ot ni Jesus,] “Nga-min, no
patawaron moyo hilay ampagkasalanan komoyo,
patawaron na kamoy namaot nin Ama moyo ha
langit.

15 Kot no kay moyo patawaron hilay am-
pagkasalanan komoyo, kay na kamoy namaot
patawaron nin Ama moyo ha main moyon
kawkasalanan.”

Tongkol ha pa-magsakripisyon kay mangan

16 [Wana ot ni Jesus,] “No ampagsakripisyo
kamon kay mangan, ando kamo maglopan man-
galolo a bilang anggaw-on lan hilay ampiabig-
abig. Ansadyaon lan kay mag-ayos nin sarili
la ta labay lan ma-tandaan nin tawtawo a
ampagsakripisyo hilan kay mangan. Yay potog,
ibalita ko komoyo, kay na hilay na tobaloon
nin Dios, ta yay pamomori nin tawtawo ha pa-
magsakripisyo lan kay mangan anay impagka-
tobalo la.

17 Kot hikamo, no ampagsakripisyo kamon kay
mangan, dapat mila-moh kamo tan mangohay,

18 pigaw homin laloman magtanda a hikamo
kot ampagsakripisyon kay mangan, no ambo

yay Ama moyon bongat a kay angka-kit. Hiya a magtanda nin halban sikrito, ipa-kit nay pamami nan tobalo komoyo.”

Kayamanan ha langit
(Lucas 12:33-34)

¹⁹ [Wana ot ni Jesus,] “Ando kamo manipontipon nin kawkayamanan iti ha lota, ta iti kot main aw-insikto tan taoy a ampanira tan main tawtawon ampakalooob maniba.

²⁰ Masbali, pag-inakitan moyon gomawa kaabigan ta ya-rin a mag-in kayamanan a matipon moyo ha langit. Itaw ay homin insikto o taoy a makahira tan homin anamaot makalooob maniba.

²¹ Nga-min, no ayti yay kayamanan moyo ay itaw anamaot a nakom moyo.”

Yay Ampakapamin Hawang ha Pa-magkatawo
(Lucas 11:34-36)

²² [Wana ot ni Jesus nin in-alimbawa,] “Yay mata ay pa-hal ampakapamin hawang ha pamagkatawo. No labah a hilap[†] nin tawo, mahawang a intiron pamagkatawo na.

²³ Kot no doka a hilap[‡] na, maroblom ana-maot a intiron pamagkatawo na. Hawanin, no yay mata nin tawo a dapat komon mamin hawang kona kot ampamaroblom ana ingat kona, masyadoy nan doka a pamagkatawo na.”

Hinoy dapat ipag-amo: yay Dios o yay kayamanan?
(Lucas 16:13; 12:22-31)

[†] **6:22 6:22** Ha Griego: “labah a mata,” labay totonon, “abirtoy gamot.” [‡] **6:23 6:23** Ha Griego: “doka a mata,” labay totonon, “mainglot.”

²⁴ [Wana ot nin in-alimbawa ni Jesus,] “Kay maari paalipon yay a-say tawo ha loway amo, ta yay mangyari ay kasorawan nay a-sa kot yay a-sa ay ma-labi na, o kari ma-kilingan nay a-sa ta yay a-sa kot ma-basta-basta. Anorin anamaot kapara komoyo, kay moyo maari pagsirbiwan yay Dios tan yay kayamanan.

²⁵ “Ibalita ko komoyo, ando moyo pag-aboridowan yay tongkol ha pa-mangan o inomon a kailangan moyo para mabyay tan yay tongkol ha doloh para ha lalaman moyo. Nga-min, mas maalag'a yay biyay moyo dinan ha pa-mangan tan yay lalaman moyo dinan ha doloh.

²⁶ Bilyon moyo hilay mawmanok-manok: Kay hila ampamihabwag bini ni ampanglapot o ampanipon wari nin pa-mangan. Anodtaw pa man, ambiyan na hilan pa-mangan nin Ama moyo ha langit. Ambo doman mas maalag'a kamo dinan hilay mawmanok-manok?

²⁷ Mag-aborido kamo man, kay moyoy nan lamang ma-paanloh a biyay moyo maskin a-say oras bongat, ambo doman?

²⁸ “Anongkot ampag-aboridowan moyoy tongkol ha maipagdoloh moyo? Imatonan moyoy kato-tobo nin dawdikot ha lawak a ampi-pamolak. Kay hila ampagtrabaho ni anggomwa nin impagka-doloh la.

²⁹ Kot ibalita ko komoyo, maskin hi Ari Solomon a pinakamayaman hin yadtaw ay kay nakapagdoloh nin anorin kaganda ha itsoran bawbolak.

³⁰ Yay dawdikot a angka-kit tamo hawanin ha lawak, maari dilap ay malanoh ana ta bi-sa

poolan lan tawtawo. No hila-rin a dawdikot a main pa-ngalanoh kot ampabolakon nan Dios ta ya-rin a impagka-doloh la, hikamo ot wari a kay na padolohan? Hay kakapoyan pay nan katotpol moyo!

³¹ “Kanya ando kamo mag-aborido no ayti mangwan pa-mangan, o no ayti mangwan mainom, o no ayti mangwan maiholot.

³² Anorin a bawbagay a ampakaisipon lan hilay ambo Israelita a kay magbilbi konan Dios. Kot ando moyo hila aligon bana ta tanda nan Ama moyo ha langit a kailangan moyo-rin halban.

³³ Masbali, mo-na mo-na moyon pag-inakitan somolong yay pa-mag-ari nan Dios tan mahonol a main nan kalabayan, ta bi-sa halban pangangailangan moyo ay ibi na komoyo.

³⁴ “Kanya ando moyo problimawon yay para ha awlon dilap ta yay Dios a makaolay komoyo. Tama anay problima konan yadtin awlo, ando moyoy na pa-lahan nin problima para dilap.”

7

Ambo labah a manosga

(Lucas 6:37-38, 41-42)

¹ [Wana ot ni Jesus,] “Ando kamo manosga ha kapara moyo pigaw kay na kamo hosgawon nin Dios ha lomato a panaon.

² Nga-min, hosgawon na kamon Dios ayon ha pa-nosga moyo ha kapara, ta no pa-noy trato moyo ha kapara ay anorin anamaot a gaw-on nan Dios komoyo.”

³ Bi-sa wani Jesus nin in-alimbawa, “Anongkot angka-sikaso moy pa-hal makalog a poling nin kapara mo, anta yay pa-hal mahi-ban a kayo ha mata mo kot kay mo angka-sikaso?”

⁴ Halako mon halitaon ha kapara mo, ‘Ipaalih mo kongkoy poling mo,’ anta main pa-hal mahi-ban a kayo ha mata mo.

⁵ Ampiabig-abig ka! Kailangan alihon mo yapon a pa-hal mahi-ban a kayo ha mata mo pigaw maka-kit kan labah, ta bi-sa maalih moy pa-hal makalog a poling nin kapara mo.

⁶ “Yay Halita nan Dios ay masagrado, kanya ando moyo ipilit itoro konlan kay malabay. Kaalimbawaan nin ya-rin ay bilang moyon an-ibi pawpirlas ha aw-ason maramsak bi-sa kayaton la kamon bongat, o bilang moyon an-ibi ha bawbaboy bi-sa dakat-dakaton lan bongat.”

*Pirmin domawat konan Dios
(Lucas 11:9-13)*

⁷ [Nangaral yay naman hi Jesus, wana,] “Makirawat kamo konan Dios ta biyan na kamo; maningkap kamo ta maka-romog kamo; komatok kamo ta abriyan komoyo.

⁸ Nga-min, yay tawon ampakirawat ha Dios ay ma-biyan, yay ampaningkap ay maka-romog, tan yay angkomatok, konay abriyan.

⁹ Alimbawa, hikamoy mawmatoantawo, biyan moyo wari bato a anak moyo no ampakirawat yan tinapay?

¹⁰ O biyan moyo ya wari olay no ampakirawat yan konâ?

¹¹ No hikamoy tawtawo a main doka a ogali, kot tanda moyon mami konlan awa-nak moyo nin lawlabah a bagay, balo-balo pay na konan Ama moyo ha langit. Biyan ta biyan nan lawlabah a bagay hilay ampakirawat kona.

¹² “Yay bawbagay a labay moyon gaw-on la komoyo nin kapara ay yadtaw anamaot a dapat moyon gaw-on konla. Nga-min, iti konan yadtin totoro ay hakop anay halban kawkapanogoan nan Dios tan yay tawtotoro lan pawpropita na ha Masanton Kasolatan.”

Yay makipot tan yay malawang a polta
(Lucas 13:24)

¹³ [Bi-sa nami yay naman alimbawa hi Jesus, wana,] “Lomoob kamo ha pa-hal makipot a polta. Nga-min, yay pa-hal malawang a polta tan malawang a dalan ay mamonta ha impyirno, kot lako a ampagpa-wan ison.

¹⁴ Balo ta yay pa-hal makipot a polta tan makipot a dalan ay mamonta ha langit, kot daraoto a ampaka-romog nin ya-rin.”

Ma-bilbi a tawo ha gawa
(Lucas 6:43-44)

¹⁵ [Wana ot ni Jesus,] “Mag-ingat kamo konlan ampagkonwari nin pawpropita a mangan-garal nan Dios. Ampako hila komoyo a bilang kawkarniron mangaamo, anta kapa-halan la ay mangaramsak a aw-ayop ta labay la kamon hamhaman.

¹⁶ Ma-bilbi hila ha gawgawa lan ambo labah. Bilang ot bongat ha poon kayo, ma-bilbi ha bonga no anya magklasin kayo odti. Yay bongan obas

ay kay ampotiwon ha poon aroma,* tan yay bongan igos ay kay ampotiwon ha poon kokoh posa,† ambo doman?

¹⁷ Kanya alimbawa, balang kayon angka-kan a bonga, no labah yan klasi, labah anamaot a bonga na. Kot no doka yan klasi, doka syimpri a bonga na.

¹⁸ Tanda tamo, ha kawkayon angka-kan a bonga, yay labah a klasi ay kay ampamongan doka a klasin bonga, tan anorin anamaot kapara ha doka a klasin kayo, kay ya syimpri ampamongan labah a klasi.

¹⁹ Yay balang poon kayon kay ampamongan labah a klasin bonga ay ampokanon ta poolan.

²⁰ Anorin ot bongat syimpri konlan ampagkonwari a mangangaral na hilan Dios, ma-bilbi hila ha klasin gawgawa la.”

“Kay katamo binilbi”

(Lucas 13:25-27)

²¹ [Wana ot ni Jesus,] “Ambo halban anha-way kongko ‘Katawan, Katawan’ ay mi-ka ha langit, nokay hilan bongat a anhomonol ha kalabayan nan Ama ko a itaw ha langit.

²² Nga-min, ha awlon pangongokom, lako hilay mamibalita kongko nin anodti, ‘Katawan, ambo doman nangaral kami bilang propita ha ngalan mo? Ambo doman naka-palayah kami namaot dawdoka a ispirito konlan tawtawon nilooban bana ta hinabtan mi ngalan mo? Ambo doman

---

* **7:16 7:16** Ha Griego: loway klasin tanaman a marowih.

† **7:16 7:16** Ha Griego: loway klasin tanaman a marowih.

nakagwa kami ot lako a ka-paka-ngap a gawgawa bana ha kapangyarian mo?’

²³ Kot ibalita ko konla, ‘Nika-ka-noman kay katamo binilbi kahakopan ko. Paka-dayo kamo kongko, hikamoy ma-mangwa doka.’ ”

*Loway klasin tawo a nama-dong bali
(Lucas 6:47-49)*

²⁴ [Wana ot ni Jesus,] “Balang ampanglongo ha hawalita ko tan anhonolon nadi, kaalimbawaan na ay tawon maronong a nama-dong bali na ha bato a ma-pagpondasyonan.

²⁵ Bi-sa, hin nangabagat nin makhaw, nagbaha tan na-pahpah ot nin makhaw a lopot yay bali, kay natomba bana ta nakapondasyon naor ha bato.

²⁶ Kot yay ampanglongo bongat nin hawalita ko balo ta kay na anhonolon, kaalimbawaan na ay tawon kay ampangintindi ta yay pinili nan pamipa-dongan bali ay ha maboyangin.

²⁷ Hin nangabagat nin makhaw, bi-sa nagbaha tan na-pahpah nin makhaw a lopot yay bali, natombay bali tan grabi a pa-makahira.”

Yay kapangyarian ni Jesus ha panonoro na

²⁸ Pa-makayari nan imbalita ni Jesus odtin bawbagay, naka-ngap hilay tawtawo ha klasin panonoro na,

²⁹ ta nanoro yan bilang a-say main kapangyarian, ambo bilang ha panonoro lan mawmaistran kapanogoan nin aw-Israelita.

8

*Pinaabig ni Jesus a lalakin main kitong
(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)*

¹ Hin inomaypa ana hi Jesus ibat ha bakil, golpin tawo a inomaloyon kona.

² Tongwa, main nako kona nin a-say lalaki a main masakit kitong. Bi-sa nanalimokor yan palokob, ta wana, “Maistro, no labayon mo, ma-paabig mo ko.”

³ Imparna ni Jesus a gamot na konan lalaki, bi-sa wana, “Labay ko. Omabig kay na!” Anti-manoy naor, inomabig ya.

⁴ Bi-sa wani Jesus kona, “Ando mo iba-balita odti ha hinoman, nokay magdiritso ka ha pari ha Jerusalem pigaw ma-paptogan nan inomabig kay na. Mangawit kan ida-ton mo ayon ha impanogo ni Moises a pamilbian lan tawtawo a talagan labah kay na.”

*Pinaabig ni Jesus a alila nin a-say kapitan
hondalo nin Roma
(Lucas 7:1-10)*

⁵ Hin hoston lomoob hi Jesus ha babalin Capernaum, main hinomakbat kona nin a-say day-owan a kapitan hondalo nin Roma ta nagpasi-singa-ro kona,

⁶ wana, “Maistro, main akon alila a neparalitiko. Nakaiira ya tana itaw komi. Kay nay na kano maagwantawan a masakit na.”

⁷ Wani Jesus kona, “Mako ko itaw ta paabigon ko ya.”

⁸ Kot wanan in-obat, “Maistro, ambo akon karapat-dapat para mako ka ot ha bali ko. Basta halitaon mon bongat ta omabig yay alila ko.

⁹ Nga-min, hiko man ay main akon poon tan main akoy namaot ga-got a hawhondalo. No wangko ha a-say hondalo ko, ‘Mako ka itaw!’ mako ya. No wangkoy namaot ha a-sa, ‘Mako ka iti!’ mako ya syimpri. Anorin anamaot kapara ha alila ko, no wangko konay ‘Gaw-on modti!’ gaw-on na.”

¹⁰ Naka-ngap hi Jesus hin nalngo na-rin. Bi-sa wana konlan tawtawon an-omaloyon kona, “Yay potog, ibalita ko komoyo, ni kontamon Israelita ay homin ako ot na-kit a main anorin kakhaw a katotpol.

¹¹ Oya ot a ibalita ko komoyo: Ha lomato a panaon, lako hilay ambo Israelita a mangibat ha intiron mondo a maka-pakirongon mangan konlan kalimpapo-papoan tamon hi Abraham, hi Isaac tan hi Jacob itaw ha langit a kaarian nan Dios.

¹² Kot hilay kapara tamon Israelita a dapat komon kot kabilang ha ampag-arian nan Dios, ha lomato a panaon ay lako konla a ibantak ha impyirno ha logar a sangkarobloman. Mi-tangih-tangih hila itaw tan mi-pigogot ha grabin kadya-dyaan.”

¹³ Bi-sa wani Jesus konan kapitan, “Morong kay na no-nin ta mangyari yay labay mo ayon ha katotpol mo.” Potog anaor, yadtaw ot a oras ay inomabig yay alila nan kapitan.

*Pinaabig ni Jesus a tawtawo
(Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41)*

¹⁴ Hin nako hi Jesus ha bali ni Pedro, na-kit na a ampira yay katyangan ni Pedro ta angka-mot.

¹⁵ Gina-gotan ni Jesus a gamot nan babayi. Kanya inomabig ya ha main nan pa-nga-mot, bisa nibangon ya ta sinirbiwan na hilay na hi Jesus.

¹⁶ Hin bandan yabi na, main lako a tawon nilooban nin dawdoka a ispirito a inawit koni Jesus. Ha a-say halita nan bongat ay pinalayah na hilay dawdoka a ispirito. Pinaabig na ot a halban inawit kona a main mawmasakit.

¹⁷ Kanya pinomtog odtaw impabalita nan Dios koni Propita Isaias, a wanan nakasolat, “Kinwa nay dawdipirinsyan lalaman tamo tan yay dawdoka a angkalayam.”

*Ambo maganoh homonol koni Jesus
(Lucas 9:57-62)*

¹⁸ Ninghan, hin na-kit ni Jesus a golpin tawoy naman a tinomipon kona, imbalita na konlan dawdisipolos na a magparihadon lomipay ha alindayat.

¹⁹ Kot main a-say maistron kapanogoan a dinomani kona, ta wana, “Maistro, homonol ako komo maskin ayti ka mako.”

²⁰ Kot wani Jesus kona, “Isipon mo yapon: Hilay aw-ason talon ay main hilan yokib tan hilay mawmanok-manok ay main hilan an-aponan: Kot hiko a Naglalaman Tawo* ay homin sarilin balin ma-pagpainawawan.”

---

* **8:20 8:20** Kada ibalita ni Jesus “hiko a Naglalaman Tawo,” ha Griego: “yay Anak nin Tawo.”

²¹ Wanay namaot nin a-sa konlan dawdisipolos ni Jesus, “Katawan, morong ako yapo itaw komi anggan makihiyay hi tatay ko ta pigaw maitabon ko ya.”

²² Kot wani Jesus kona, “Homonol kay na kongko ta hilay nati, ipaolay mo hilan itabon nin hilay tawtawon pa-hal nati [ta kay hila anhomonol kongko].”

*Pinatgon ni Jesus a makhaw a lopot
(Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)*

²³ Hawanin, nilomolan yay na hi Jesus ha baloto ta bi-sa hinomonol hilay namaot a dawdisipolos na kona.

²⁴ Tongwa, hin itaw hilay na ha taaw ay nanglopot makhaw, kanya angka-hapwakan anan lalako a alon a baloto la. Balo ta angka-lok hi Jesus hin ya-rin.

²⁵ Kanya kina la yan pinokaw hi Jesus nin hilay dawdisipolos na, wanla, “Katawan, dandanon mo kami! Lomdog tamoy na!”

²⁶ Kot wani Jesus konla, “Anongkot angkali-mo kamo? Hay kakapoyan pay nan katotpol moyo!” Bi-sa nibangon ya ta minandawan nan tomgon a makhaw a lopot tan lominak a lanom. Antimano tinominok anaor.

²⁷ Ambo makano-kanoy pa-mag-ispanta lan hilay dawdisipolos ni Jesus. Wanla, “Anya kari magklasin tawo yadti ta maskin lopot tan alon kot anhomonol kona?”

*Pinalayah ni Jesus a dawdoka a Ispirito ha loway lalaki
(Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)*

²⁸ Hin nakalipay hilay na ni Jesus ha alindayat, ha logar lan Gadareno, main loway lalakin nilooban nin dawdoka a ispirito a hinomakbat kona. Hiladtin lowa ay itaw ana ampagpirmi ha kamposanto. Masyado hilan mangaramsak kanya homin makapagkohaw nakom nin magpawan konan ya-rin a logar.

²⁹ Hawanin, wanlan imbolyaw koni Jesus a impahalita lan dawdoka a ispirito, “Anongkot ampakiomonan mo kami, hika Jesus a Anak nan Dios? Labay mo kami na doman padya-dyaon anta ambo ot oras nin pangongokom?”

³⁰ Hin ya-rin ay main itaw malabong a baboy a ampangkob ha ambo karayoan konla.

³¹ Kanya hilay dawdoka a ispirito a nilomoob konlan hiladtin loway lalaki ay nagpasi-singaro koni Jesus, wanla, “No palayahon mo kami, po-layan mo kami tanan lomoob konlan hila-rin bawbaboy.”

³² Wani Jesus konla, “Mako kamoy na!” Kanya inomalih hila konlan hila-rin lowa katawo ta bisa nilomoob konlan bawbaboy. Tongwa, halban lan baboy ay bigla nipo-polayon paloyhon ha bongaw diritson alindayat. Kanya ni-ka-lilimoh hila.

³³ Hawanin, hilay ma-magbantay konlan bawbaboy ay nolayan nako ha babali ta imba-balita lay halban nangyari, pati yay nangyari konlan loway lalakin datin nilooban dawdoka a ispirito.

³⁴ Kanya halos halban tawo ha babali ay nilomikol para hakbaton hi Jesus. Pa-maka-kit la kona ay impaki-totol la a omalih yay na ha logar la.

9

Pinaabig ni Jesus a lalakin paralitiko (Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

¹ Hawanin, nilomolan hilan oman ni Jesus ha baloto, ta nilomipay hilan norong ha babalin Capernaum a ampagpirmiwan na.

² Bi-sa main a-say lalakin paralitiko a inalsa nin omnoy tawo nin iti ha an-iraan na ta inika la koni Jesus. Hin na-kit ni Jesus a main lan katotpol, wana konan paralitiko, “Talakaka, pakhawon moy nakom mo ta pinatawad koy nay kawkasalanan mo.”

³ Hawanin, main itaw nin mawmaistron kapanogoan a nakalngo ha hinalita ni Jesus. Wanla ha sarili la, “Ha anorin a hinalita na ay anipantay nay sarili na ha Dios.”

⁴ Kot tanda ni Jesus a laman isip la, kanya wana konla, “Anongkot anorin kadoka a isip moyo kongko?”

⁵ Anya kot yay mas maganoh gaw-on [maskin homin kapangyarian,] yay halitaon konan paralitiko, ‘Pinatawad koy nay kawkasalanan mo,’ o yay halitaon kona, ‘Mibangon ka ta lomalako ka’?

⁶ Ipa-kit ko komoyo hawanin ha pa-maabig ko konan yadtin tawo a hiko a Naglalaman Tawo ay main akoy namaot kapangyarian magpatawad nin kawkasalanan iti ha lota.” Bi-sa wana konan paralitiko, “Mibangon ka, kowon moy an-iraan mo ta morong kay na.”

⁷ Nibangon yay naor bi-sa norong yay na.

⁸ Hin na-kit ladtin ginwa ni Jesus nin hilay malabong a tawo itaw, naka-ngap hila. Pinori la

yay Dios a nami nin anodtin klasin kapangyarian ha tawo.

*Pa-na-way ni Jesus koni Mateo
(Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)*

⁹ Hin nagpatoloy hi Jesus nin nilomalako, nakit nay a-say ma-ni-non bowis a hi Mateo* a antoklo itaw ha opisinan ampamayaran bowis. Wana kona, “Homonal ka kongko.” Inomdong ya tan paibat hin ya-rin, hinomonal yay na kona.

¹⁰ Hin nakalato hilay na ha bali ni Mateo, logan lan ampangan ni Jesus tan hilay dawdisipolos na, tongwa nakalato a kalakan ot ma-ni-non bowis [a mangahaol] tan laloma ot a tawtawon makasalanan ta nakirongo hilan nangan.

¹¹ Hin na-kit la-rin nin hilay paw-Pariseo a panay rawrilihyoso, wanla konlan dawdisipolos na, “Anongkot ampakirongo yan mangan ya-rin maestro moyo konlan ma-ni-non bowis tan laloma ot a tawtawon makasalanan?”

¹² Hin nalngo ni Jesus ya-rin imbalita la, wanan in-alimbawa konla, “Ambo hilay mawmaligsa a ampangailangan nin doktor, nokay hilay maw-main masakit.

¹³ Intindyon moyoy kanaboan nin yay wana ha Masanton Kasolatan, ‘Mas labay koy ingangaro moyo ha kapara dinan yay dawda-ton moyo.’ Nga-min, yay pa-mako ko iti ay ambo para ha-wayan hilay hay wanla lawlabah hilan tawo, nokay para paombabalyon hilay maw-makasalanan.”

---

* **9:9 9:9** Ha libro ni Marcos tan Lucas, Levi a ha-way koni Mateo. Kot ha libron sinolat ni Mateo, Mateo a ginamit nan ngalan.

Yay tongkol ha pa-magsakripisyon kay mangan

(Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)

¹⁴ Hawanin, nako hilay antoroan ni Juan Bautista koni Jesus ta pinastang la ya, wanla, “Hikami tan hilay paw-Pariseo ay mabotbot ampagsakripisyon kay mangan. Anongkot hilay dawdisipolos mo kai?”

¹⁵ Inobat na hila ni Jesus [nin in-alimbawa nay sarili na ha a-say nobyo], wana, “Kay maari a hilay kombidado ha kahal ay lomolo tan magsakripisyon kay mangan lo-gan kalamoan la yay nobyo. Balo ta lomato yay panaon a ambo la yay nan kalamoan, ison hilay na magsakripisyon kay mangan.”

¹⁶ [Bi-sa imparalan ni Jesus ha aw-alimbawa a yay ba-yon totoro na ay ambo dapat ilamo ha naiknawan a kaogalian nin rilihyon a bilang ha pa-magsakripisyon kay mangan tan laloma ot, ta wana,] “Kay antalo-noban a lapok anan ayhing nin ba-yon ritaso a kay ot kinomo-tot. Ta no gaw-on orin, kako-ko-tot nan ba-yon ritaso, mabira yay pinanalo-noban, magi-nit anaman nin mas grabi ot.

¹⁷ Anorin anamaot kapara, kay an-igwa a ba-yon alak a ampag-alsa ot, ha pamigwaan a lapok a katat. Ta no anorin a gaw-on, ha kaaalsa nan alak ay lomtoh yay pinamigwaan, masayang yay alak tan mahira ot yay pinamigwaan. Kailangan yay ba-yon alak a ampag-alsa ot ay itobong ha ba-yon pamigwaan, pigaw parihon kay masayang.”

Yay anak ni Jairo tan yay babayin nangowit

*doloh ni Jesus**(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)*

¹⁸ Lo-gan na ot an-ibalita ni Jesus orin konla, main nakalato nin a-say ampamoon ha sinagoga. Nanalimokor yan palokob, ta wana, “Kapimati nan anak kon babayi. Maki-ka ka pa kongko ta iparna moy gamot mo kona pigaw mabyay ya.”

¹⁹ Kanya antimano naki-ka hi Jesus kona nin kalamo hilay disipolos na.

²⁰ Tongwa, main a-say babayin labinloway taon anan andayaon a tinomombok koni Jesus. Dinomani ya ha bokotan ni Jesus ta kinowit nay palpal ayhing na.

²¹ Nga-min, wana ha sarili na, “Ma-kowit ko tanay ayhing na ay omabig akoy na.”

²² Binomling hi Jesus. Pa-maka-kit na kona, wana, “Talakaka† ko, pakhawon moy nakom mo ta inomabig kay na bana ha main mon katotpol.” Paibat ya-rin, labah yay nay babayi.

²³ Hin nakalato hi Jesus ha bali ni Jairo, nalato na a main anan mawmosikiro a ampanogtog plaota tan malabong a tawon mawmakatlok.

²⁴ Wani Jesus konla, “Omalih kamoy na ta kay ya nati ya-rin a dalagita, nokay angka-lok yan bongat.” Kot kinaka-lihan la hi Jesus.

²⁵ Balo ta, hin na-paalih hilay nay malabong a tawo, nilomoob hi Jesus ha kamainan nan anak, bi-sa ginawang nay gamot na. Kanya nibangon yay anak.

---

† **9:22 9:22** Ha Griego: “anak a babayi.” Halita odti nin pa-mabli maskin yay ka-totol kot matontawo.

²⁶ Ya-rin ginwa ni Jesus ay nibantog ha intiron ka-libol nan ya-rin a logar.

Pinaabig ni Jesus a loway bolag

²⁷ Hin an-omalih hilay na ni Jesus itaw, main loway lalakin bolag a maaaloyon kona. Wanlan inha-way, “Lipi ni Ari David, inga-rowan mo kami.”

²⁸ Hin nilomoob yay na hi Jesus ha bali, dinomani hiladtin bolag kona. Kanya wani Jesus konla, “Ampi-pol kamo doman a ma-paabig katamo?” “Iya, Maistro,” wanlan in-obat.

²⁹ Kanya inaptoh nay mata la, bi-sa wana, “Mangyari orin labay moyo ayon ha pa-mi-pol moyo.”

³⁰ Kanya antimano naka-kit hilay na. Hawanin, wanan impaka-bibilin ni Jesus konla, “Ando moyo totolon odti ha hinoman.”

³¹ Balo ta hin inomalih hilay na, imba-balita la syimpri ha intiron logar la yay tongkol ha ginwa ni Jesus konla.

Pinaabig ni Jesus a a-say omol

³² Pa-makaalih la, main namaot a-say lalakin omol a inawit lan tawtawo koni Jesus. Nag-in yan omol gawa nin doka a ispirito a nilomoob kona.

³³ Pa-makayari nan pinalayah ni Jesus yay doka a ispirito, nakahalita yay nay omol. Hilay lako a tawon naka-kit ay nag-ispanta, tan wanlan imbalita, “Ba-ba-yo kami naka-kit nin anodtin nangyari iti ha Israel.”

³⁴ Kot wanlan paw-Pariseo, “Kanya ya ampaka-palayah nin dawdoka a ispirito ay bana ta binyan

na yan kapangyarian nin poon lan dawdoka a ispirito.”

Angka-ka-rowan ni Jesus a tawtawo

³⁵ Hawanin, hi Jesus tan hilay dawdisipolos na ay kina-kina lay bawbabali tan bawbaryo ta nangaral ya ha sawsinagoga la. Impangaral na yay Labah a Balita tongkol ha pa-mag-ari nan Dios, tan pinaabig nay namaot a tawtawo ha balang masakit tan dipirinsya la.

³⁶ Hin na-kit ni Jesus hilay lako a tawo, nadabo a inganga-ro na konla, ta bilang hilan kawkarn-iron makapoy ana tan niboyak bana ta homin hilan pastol.‡

³⁷ Kanya wana konlan disipolos na, “[Talagan kalakan tawtawo a kailangan ma-pahawangan para tompol ha Dios. Kaalimbawaan la ay] golpin gagapason, kot hilay pa-hal ma-ngapas ay da-raoto.

³⁸ Kanya dawaton moyo ha Katawan a main ikon konlan hila-rin a pa-hal gagapason a mami-hogo yan tawtawo para pa-hal mangapas konla.”

10

*Hilay labinloway apostolis ni Jesus
(Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)*

¹ Hina-wayan ni Jesus hilay labinloway disipolos na, ta binyan na hilan kapangyarian mamalayah dawdoka a ispirito ha tawtawon nilooban, tan kapangyarian mamaabig halban klasin mawmasakit tan dawdipirinsya.

---

‡ 9:36 9:36 Labay totonon: Ka-ka-ro hila ta nipadayo hila konan Dios.

² Oyay ngawngalan lan labinloway apostolis a ihohogo na: yay o-na, hi Simon a pinangalanan anamaot Pedro, bi-sa hi Andres a talakaka nan yadtin hi Pedro, hilay mitalakakan Santiago tan Juan a awa-nak ni Zebedeo,

³ hi Felipe tan hi Bartolome, hi Tomas tan hi Mateo a ma-ni-non bowis, hi Santiago a anak ni Alfeo, hi Tadeo,

⁴ hi Simon a mainakit ha nasyon Israel tan hi Judas Iscariote a nagtraidor koni Jesus.

*Yay bibilin konlan labinloway apostolis
(Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)*

⁵ Hawanin, wanan imbibilin ni Jesus konlan labinloway ihohogo na para mangaral, “Ando kamo mako ha lawlogar lan hilay ambo Israelita, maski ha bawbabali lan taga Samaria.

⁶ Yay dapat moyon kaon ay hilay kaparan Israelita a kapa-halan kot kawkarniron nitalon, [ta dinomayô hila ha Dios a pa-hal pastol la].

⁷ Mako kamon mangaral konla. Ibalita moyo, ‘Madani nay nan ipa-kit Dios a pa-mag-ari na.’

⁸ Paabigon moyo hilay mawmain masakit pati hilay main kitong, paorongon moyoy namaot mabyay hilay nawnati tan paalihon moyoy daw-doka a ispirito ha tawtawon nilooban. Ando moyo ipabayaran a kata-tambay moyo, bana ta kay na impabayaran nin Dios yay kapangyarian a inimbi na komoyo.

⁹ Ando kamoy na magbalon kwarta a bilang ha balitok, pilak o tanso.

¹⁰ Ha pa-mako moyo, ambo anamaot kailangan a mangawit kamon bag, ni risirban ayhing o apin

o baston. Nga-min, yay ma-magtrabaho ay main yan karapatan mananggap ipagkabyay na.

¹¹ “Ha aytimay babali o baryo a kaon moyo, mamiliw kamon tawon marapat pakihandaan ta makihanda kamo kona anggan omalih kamo konan ya-rin a logar.

¹² Kalo-loob moyo ha bali na, idawat moyo konan Katawan a biyan na hilan kaliswayan nakom.

¹³ No hilay tawtawo ha bali na ay marapat mananggap nin kaliswayan nakom, mangyari yay dawat moyo. Kot no ambo hilan marapat, kay mangyari yay dawat moyo.

¹⁴ No wari ta kay la kamo labay tanggapon o long-on ha a-say bali o ha a-say babali, omalih kamo itaw. Oltimon gabok ha ayi moyo ay pagpagon* moyo.

¹⁵ Yay potog, ibalita ko komoyo, ha awlon pangongokom ay mas mabyat a parosa nan Dios konlan tawtawo ha anorin a klasin babali dinan konlan taga Sodoma tan taga Gomorra [a bantog ha main lan karokaan hin yadtaw].”

Pa-na-damsak konlan antompol ha lomato a panaon

(Marcos 13:9-13; Lucas 21:12-17)

¹⁶ [Wana ot ni Jesus konlan aw-apostolis na,] “Tandaan moyo a an-ihogo katamo bilang kawkarniro a maka-paki-lamo ha mangaram-sak a ayop. Kanya kailangan mag-ingat kamo

---

* **10:14 10:14** Ogali lan Israelita a pagpagon lay gabok ha ayi la no naibat hila ha tawon homin katotpol ha Dios.

a bilang pa-mag-ingat lan aw-olay tan mag-pakapinon ogali a bilang ogali nin kalapati.

¹⁷ Mag-ingat kamo ha tawtawo, ta ha lomato a panaon ay main komoyo a iintriga ha gawgropon ampamoon ha sawsinagoga a main katongkolan para manosga ta bi-sa ipagaroti la kamo itaw.

¹⁸ Main komoyo a awiton pilit ha gawgobir-nador o ha aw-ari para imbistigawon bana ha katotpol moyo kongko. Balo ta mag-in oportunidad moyo-rin para maiabot konla tan konlan ambo Israelita yay kaptogan tongkol kongko.

¹⁹ Ha panaon a ipaimbistiga la kamo, ando kamo mag-aborido no pa-no moyo hila obaton o anyay halitaon moyo, bana ta konan ya-rin a oras ay ipaisipan komoyo yay dapat moyon halitaon.

²⁰ Nga-min, ambo mangibat ha sarili moyon isip a halitaon moyo, nokay yay Ispirito nan Dios a Ama moyo a mamipaisip nin dapat moyon halitaon.

²¹ “Yay mangyari ot, main talakaka a ipapati nay talakaka na [a antompol], o main ma-toantawo a ipapati nay anak na [a antompol]. Tan anorin anamaot kapara ha awa-nak [a kay antompol], lomaban hila ha mawmatoantawo la [a antompol] anggan ha toloy la hilan ipapati.

²² Tiplonon la kamon halban tawtawon kay antompol bana ha katotpol moyo kongko. Kot yay makapagpatoloy nin maptog kongko anggan ha oltimo ay malipyas.

²³ No andamsakon la kamo ha a-say babali, omalih kamo ta mako ha laloman babali. Yay potog, ibalita ko komoyo: Kay moyo ot na-ka a halban babali iti ha Israel ay makalato akoy nan

oman, hiko a Naglalaman Tawo.”

²⁴ [Bi-sa nagpatoloy yan nangwawali hi Jesus konlan dawdisipolos na, wana,] “Yay antoroan ay ambo yan mata-gay ha maistro na. Anorin anamaot kapara ha a-say alila, ambo yan mata-gay ha amo na.

²⁵ Kanya yay a-say antoroan no ampakaranas ya nin bilang ha na-ranasan nin maistro na, dapat tanggapon na-rin. Anorin anamaot kapara ha a-say alila no ampakaranas ya nin bilang ha na-ranasan nin amo na, dapat tanggapon nay namaot ya-rin. Bilang ot bongat kongko a maiparis ha ampamoon ha pamilya, no hiko kot anha-wayan lan Satanas,[†] mas mabyat a gaw-on la komoyon impagka-pamilya ko.”

Yay dapat kali-mowan
(Lucas 12:2-7)

²⁶ [Wana ot ni Jesus, “Anodtaw pa man,] ando kamo mali-mo. Nga-min, homin nakaari a kay ma-tandaan tan homin sikrito a kay mibolgar.

²⁷ [Alimbawa,] anyaman a an-ibalita ko komoyo ha maroblom ay ibalita moyo ha mahawang, [labay totolon,] anyaman a an-isikrito ko komoyo nin hikamo-hikamon bongat ay ipangaral moyo ha tawtawo ha lomato a panaon.

²⁸ Ando kamo mali-mo konlan malabay mangmati komoyo [bana ha katotpol moyo kongko] ta lalaman moyon bongat a ma-pati la. Kay la maano yay kalolwa moyo. Yay Dios a kali-mowan moyo, bana ta hiyay main kapangyarian

---

[†] **10:25 10:25** Ha Griego: “Beelzebul”, a-sa ot a ngalan ni Satanas.

nin mami-ka ha impyirno nin ambo bongat lalaman moyo nokay pati kalolwa.

²⁹ Ambo doman angkailako a loway layno ha a-say sintimos bongat? Anodtaw pa man, homin ni a-sa konla a bastay nan bongat madabo no kay na aboloyan nin Ama moyo ha langit.

³⁰ Balo-balo pay na komoyo, oltimon habot moyo ay tanda nay bilang.

³¹ Kanya ando kamo mali-mo ha anyamay mangyari komoyo, bana ta mas maalag'a kamo ot ha lako a layno.”

*Ando ikaringoy hi Cristo
(Lucas 12:8-9)*

³² [Wana ot ni Jesus,] “Hinoman a ampamibalita ha kapara na a hiko kot Katawan na ay bilbion ko yay namaot ha arapan nan Ama ko ha langit.

³³ Balo ta hinoman a ampamibalita ha kapara na a ambo na kon Katawan ay ibalita koy namaot ha arapan nan Ama ko ha langit a ambo na kon Katawan.”

*Bana koni Jesus ay main kay ma-pisosondo
(Lucas 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ [Bi-sa wana ot ni Jesus,] “Ando moyo isipon a nako ko iti ha kalotaan pigaw magkamain pa-misosondo a halban tawtawo. Ambo pa-misosondo nin halban tawo a ogotan nin pamako ko iti, nokay masbali magkamain pamilalaban bana kongko.

³⁵ Alimbawa, hikoy bara-nan a main anak a lalaki a kontra ha tatay na, main anak a babayi a kontra ha nanay na, tan main anamaot

manoyang a babayi a kontra ha katyangan nan babayi.

³⁶ Mismon ka-pamilya nin a-say tawo ay komontra kona bana ha katotpol na kongko.

³⁷ “Kanya, yay tawon mas ampamabli ha tatay na o nanay na dinan kongko ay ambo yan karapat-dapat itoring a kahakopan ko. Tan yay tawon mas ampabliwon nay awa-nak na dinan kongko ay ambo ya syimprin karapat-dapat itoring nin kahakopan ko.

³⁸ Hinoman a [kay mananggap nin kadya-dyaan a andomalan ha biyay na alang-alang kongko a kaalimbawaan] kay na balatayon a sarili nan kros, tan kay namaot homonol kongko ay ambo yan karapat-dapat itoring nin kahakopan ko.

³⁹ Yay tawoy namaot a ambo matibolos a nakom mati alang-alang kongko ay kay na matanggap yay biyay a homin anggawan. Kot yay tawon mati alang-alang kongko ay matanggap yay biyay a homin anggawan.”

*Yay kato-tobalo nan Dios kontamo
(Marcos 9:41)*

⁴⁰ [Bi-sa wana ot ni Jesus,] “Yay tawon ampananggap komoyo ay bilang hikoy antanggapon na. Tan yay ampananggap kongko ay bilang yay nanogo kongko a antanggapon na.

⁴¹ Yay tawoy namaot a ampananggap ha a-say propita bana ta bilbi na yan propita nan Dios ay makatanggap nin primyo a bilang ha primyon ibi konan ya-rin a propita. Anorin anamaot kapara, yay ampananggap ha a-say tawon mahonol ha

Dios bana ta tanda nan a-sa yan mahonol ha Dios ay makatanggap yan primyo a bilang ha primyon ibi konan ya-rin a tawon mahonol ha Dios.

⁴² Tan hinoman a manambay ha a-sa konlan pinakamaaypa ha hilap nin tawo, maskin a-say bason lanom bongat a ipainom na kona bana ta tanda na a ya-rin a tawo kot anhomonol kongko, ibalita ko komoyo, sigoradon tobaloon na yan Dios ha ginwa nan kaabigan.”

11

Impapastang ni Juan Bautista no hino hi Jesus (Lucas 7:18-35)

¹ Hin nayari na hilan binibilinan ni Jesus a labinloway disipolos na, nako ya nanoro tan nangaral ha ka-libol a bawbabali.

² Hin ya-rin ay nakapriso hi Juan Bautista. Kot hin na-tandaan nay gawgawa ni Cristo ay namihogo ya kona nin loway tinoroan na para pastangon la ya.

³ Pa-makalato la itaw kona, wanla, “Hikay na doman kano yadtaw ampalatoon a ihogo nan Dios, o main ot doman laloman taga-nan?”

⁴ Wanan in-obat ni Jesus, “Magbolta kamo koni Juan ta ibalita moyodtin nalngo tan na-kit moyon gawgawa ko.

⁵ Ibalita moyo a hilay bawbolag ay ampakit ana, hilay lawlombo ay ampakalalakoy na, hilay main masakit kitong ay ampaabigon ana, hilay tawtolok ay ampakalngo ana, main ni-kati a ampaorongon mabyay, tan hilay mangairap ay

an-abotan anan Labah a Balita tongkol ha pa-mag-ari nan Dios.

⁶ Ibalita moyoy namaot a makalma yay tawon kay ampagdoda a hikoy inhogo nan Dios.”

⁷ Hin inomalih hilay nay inhogo ni Juan Bautista, main yan imbalita hi Jesus konlan malabong a tawo itaw tongkol koni Juan. Wana, “Hin nako kamo koni Juan itaw ha disyrto, anya kot a labay moyon ma-kit? Tawo doman a paba-yo-ba-yoy isip a bilang ha talaib a ampaki-ki-ka ha lopot? [Ambo yan anorin.]

⁸ Anya kot talagay labay moyon ma-kit? Tawo doman a nakaholot nin primira klasin doloh? Ambo anorin a na-kit moyo itaw ta hilay nakaholot nin primira klasin doloh ay itaw hila ma-kit ha palasyo a an-iwanan ari.

⁹ Anya no-nin a kina moyon biniliw itaw? Ambo doman a-say propita a mangangaral nan Dios? Ibalita ko komoyo a maholok ot ha a-say propita a na-kit moyo.

¹⁰ Nga-min, hi Juan yadtaw antokoyon ha Masanton Kasolatan, a wanan Dios, ‘Main akon ihogo nin mo-na komo a mamiparihadon kanakoman lan tawtawo para ha main mon kala-lato.’

¹¹ Yay potog, ibalita ko komoyo: Ha halban tawon impangabing, homin ot propitan homolok koni Juan Bautista. Anorin pa man, maskin yay tawon an-ibilang nin pinakamaaypa konlan ampag-arian nan Dios ay holok ot koni Juan.

¹² Paibat hin nangaral hi Juan Bautista anggan hawanin, lako a ampagpilit nin mailamo ha ampag-arian nan Dios, kanya angkailamo hila

bama ha kapi-pilit la.

¹³ Hin yadtaw, ha Masanton Kasolatan ha lawlibron sinolat lan propita, tan ha Libron Kawkapanogoan a sinolat ni Moises ay impatandaan nan Dios yay tongkol ha lomato a pa-mag-ari na. Kot hin hi Juan ana ay an-ibalita na a mag-ompisay nay pa-mag-ari nan Dios.

¹⁴ No labay moyon pi-polon, ya-rin hi Juan ay hiyay na a pa-hal hi Propita Elias a impatandaan lan pawpropita nan Dios hin yadtaw a makon oman iti.

¹⁵ Hawanin, hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo.

¹⁶ “Ayti ko kari iparis a tawtawo nin yadtin panaon? Kaalimbawaan la ay awa-nak a ampi-ikap ha plasa a angkasora ha kawkaikap la, a wanla,

¹⁷ ‘Ampanogtog kami para komoyo, kot kay moyo labay bomayli. Ampiaanito-anito kami ot, kot kay moyo syimpri labay ki-tangih-tangih komi.’

¹⁸ Anorin anamaot koni Juan, angkasorawan la yan tawtawo ta mabotbot yan ampagsakripisyon kay mangan tan kay ya ampinom alak, kanya anhalitaon la a nilooban yan doka a ispirito.

¹⁹ Bi-sa, hiko a Naglalaman Tawo ay ampangan tan ampinom, bi-sa anhalitaon lan hiko kot lonoh tan ma-maglahing, tan ampakiamigo konlan ma-ni-non bowis tan laloma ot a tawtawon makasalanan. Kot yay ampango-na komi ay karonongan ibat ha Dios ta angka-patnagan ha bonga [a bilang ha biyay lan anhomonol komi].”

Ka-ka-roy ogotan lan tawon kay tinompol koni

*Jesus**(Lucas 10:13-15)*

²⁰ Bi-sa pinanalitaan ni Jesus hilay tawtawo ha bawbabalin pinangwaan nan lako a mawmilagro, bana ta kay hila ni-pangombabali ha main lan kawkasalanan.

²¹ Wana, "Hikamoy taga Corazin tan hikamoy taga Betsaida, ka-ka-roy ogotan moyo! No yay mawmilagro a ginwa ko ha babali moyo kot itaw ko ginwa ha Tiro tan Sidon [a kamainan nin tawtawon homin tanda tongkol ha Dios] ay naboyot hilay na komon nagholot nin sako tan tinomoklo ha abo, pamilbian nin pa-ngombabali la ha main lan kawkasalanan.

²² Ibalita ko komoyo, ha awlon pangongokom ay mas mabyat a parosa nan Dios komoyo, dinan konlan taga Tiro tan konlan taga Sidon.

²³ Hikamoy namaot a taga Capernaum, yay labay moyo lawo ay ita-gay kamo anggan ha langit! Kot ibagsak kamo ha impyirno! No yay mawmilagro a ginwa ko ha babali moyo kot ginwa ha Sodoma hin yadtaw, sigoradon nangombabali hila tan kay na komon inabagat Dios nin apoy a babali la.

²⁴ Ibalita ko komoyo, ha awlon pangongokom ay mas mabyat a parosa nan Dios komoyo dinan konlan taga Sodoma."

*Hi Jesus a ampamin kaliswayan nakom**(Lucas 10:21-22)*

²⁵ Hin ya-rin ot a oras, dinomawat hi Jesus, wana, "Ampaki-salamat ako komo, Ama a Katawan nin langit tan lota, ta yay kanaboan nin an-ipangaral ko ay insikrito mo pigaw kay la

maintindyan nin hilay mawmaronong tan hilay mawmatalino, balo ta impaintindyan mo konlan ma-ngaaypa a nakom a bilang ha mangakalog a awa-nak.

²⁶ Ginwa mo-rin, Ama, ta ya-rin a kalabayan mo ayon ha main mon kaabigan.”

²⁷ [Bi-sa wani Jesus konlan tawtawo,] “Halban bawbagay ay impa-taya kongko nin Ama ko. Homin ampaka-bilbi hosto kongko no ambo yay Ama. Anorin anamaot kapara, homin ampaka-bilbi nin hosto konan Ama, no ambo hiko a Anak na tan hilay labay kon pamipabilbian.”

²⁸ [Wana ot ni Jesus,] “Hikamoy pa-hal mapagal tan angka-pabyatan, domani kamo kongko ta biyan katamon kapainawawan.

²⁹ Iholot moyoy pa-hal babah ko, [labay to-tolon,] patoro kamo kongko ta mapangabot ako tan ma-ngaaypa a nakom, pigaw magkamain kamon kaliswayan nakom.

³⁰ Nga-min, yay pa-hal babah ko ay malo-paw, ta yay an-ipagawa ko ay maganoh.”

12

Tongkol ha Awlon Pa-mainawa (Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

¹ Ninghan, a-say Awlon Pa-mainawa nin aw-Israelita, nagpa-wan hi Jesus tan hilay dawdisipolos na ha bowat. Hin ya-rin ay mabiltil hilay dawdisipolos na. Kanya na-nangto hilan trigo, bi-sa la kinan.

² Kot main itaw nin paw-Pariseo a naka-kit konla. Kanya wanla koni Jesus, “Bilyon mo-rin a anggaw-on lan dawdisipolos mo, anta ayon

ha kawkapanogoan nan Dios ay bawal orin no Awlon Pa-mainawa [ta maitoring anan trabaho orin].”

³ Kot wanan in-obat ni Jesus konla, “Ambo doman nabasa moyodtaw ginwa ni David tan hilay kawkalamoan na hin mabitol hilay na?”

⁴ Ambo doman nilomoob ya ha impagkabali nan Dios ta bi-sa nangan ya pati hilay kawkalamoan na nin tinapay a inda-ton ha Dios [a inimbi nan pari kona]? Bawal komon ayon ha kapanogoan nan Dios a kanon ladtaw bana ta para bongat ha pawpari.

⁵ Ambo doman nabasa moyo ot ha Masanton Kasolatan ha Libron Kawkapanogoan a yay kasi-sirbi lan pawpari ha timplo no Awlon Pa-mainawa kot kay orin an-ibilang kako-kontra ha kapanogoan tongkol ha Awlon Pa-mainawa, ta mas maalag'a yay timplo dinan ha Awlon Pa-mainawa?

⁶ Ibalita ko komoyo, yay karongo moyo hawanin ay mas maalag'a ot dinan ha timplo.

⁷ Wana ot ha Masanton Kasolatan, ‘Mas labay koy inganga-ro moyo ha kapara dinan yay dawda-ton moyo.’ No komon ta angkaintindyan moyo-rin, kay moyo komon hinosgawan a dawdisipolos ko ta homin hilan ginwa a doka.

⁸ Tandaan moyo a hiko a Naglalaman Tawo a makaalay no anyay dapat ha Awlon Pa-mainawa.”

Pinaabig ni Jesus a a-say lalakin paralitikoy gamot

(Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

⁹ Bi-sa nagdiritso hilay na ni Jesus ha sinagoga.

¹⁰ Hawanin, main a-say lalaki itaw a paralitikoy a-say gamot. Main anamaot itaw nin paw-Pariseo. Pinastang la hi Jesus, wanla, “Ayon ha kawkapanogoan nan Dios, maari doman mamaabig ha Awlon Pa-mainawa?” Nga-min, ampaningkap hilan bara-nan pigaw ma-kasowan la hi Jesus.

¹¹ Kot wani Jesus konla, “Alimbawa ta main komoyo a main karniro a nadabo ha malalo a lobot ha Awlon Pa-mainawa, kay mo wari alawahon?

¹² Mas maalag'a yay tawo dinan ha karniro. Kanya, ayon ha kawkapanogoan nan Dios, yay kagogwa abig ha Awlon Pa-mainawa ay ambo bawal.”

¹³ Bi-sa wana konan lalakin paralitikoy gamot, “Ipa-nat moy gamot mo.” Impa-nat nay naor, kanya antimano inomabig a gamot na ta nag-inanan bilang ha dobali.

¹⁴ Bi-sa nilomikol hilay paw-Pariseo ta pinipapa-nowan la no pa-no maipapati hi Jesus.

Hi Jesus a inhogo nan Dios

¹⁵ Tanda ni Jesus yadtin plano lan paw-Pariseo, kanya inomalih ya konan ya-rin a logar. Lako a tawtawon tinomombok kona. Halban main masakit konla ay pinaabig na.

¹⁶ Kot binibilinan na hilan ando mamibalita nin tongkol kona.

¹⁷ Ha anorin a nangyari, na-paptogan yay hinalita ni Propita Isaias hin yadtaw tongkol koni Jesus, a wanan nakasolat,

¹⁸ “Oyay pinili kon ma-magsirbi ko.

- Hiyay anlabyon ko tan angkalilikot akon labah kona.
 Ihogo ko konay Ispirito ko ta ipatandaan na konlan ambo Israelita yay paralan para kay ko hila parosawan.
- 19 Kay ya maki-porpya tan kay ya magta-gay bosis,
 kanya kay malngo a bosis na ha kalsada.
- 20 Kay na ilorlor a tawon ka-ka-ro a bilang nahpak anan bolo,
 o kari ipoyra a tawon makapoy anay katot-pol a bilang apoy a makoyop anay pabilo.
 Masbali gomwa yan paralan anggan ha matalo nay pa-mang-api-api konla.
- 21 Kanya kona pomasimala maski hilay ambo Israelita.”

*No ayti ibat a kapangyarian ni Jesus
 (Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23)*

22 Ninghan, main anaman tawtawon nangawit koni Jesus nin a-say lalakin bolag tan omol ta nilooban yan doka a ispirito. Pinalayah ni Jesus yay doka a ispirito, kanya tampol yan nakahalita tan naka-kit oman yadtin lalaki.

23 Naka-ngap hilay halban tawo itaw, kanya wanla, “Hiyay na wari yay Lipi ni Ari David a impangako nan Dios para mag-in ari tamo?”

24 Kot hin nalngo lan paw-Pariseo odti, wanlan in-obat, “Ambo! Angka-palayah nan bongat a dawdoka a ispirito, bana ta hi Satanas* a poon lan dawdoka a ispirito a nami kona nin kapangyarian.”

---

* **12:24 12:24** Ha Griego: “Beelzebul”, a-sa ot a ngalan ni Satanas.

²⁵ Tanda ni Jesus a laman isip la, kanya wana konla, “Mahira a balang kaarian, no hila-hila ot a ampikokontra. Tan kay bomoyot a a-say babali o kari a-say pamilya, no hila-hila ot a ampikokontra.

²⁶ Kanya, no wari ta potog a ampamalayah hi Satanas nin kapara nan doka a ispirito, ampikokontra hila no-nin. No anorin, pa-no man makapagpatoloy a kaarian na?

²⁷ A-sa ot a rason: Wamoyo, hi Satanas a nami kongko nin kapangyarian para mamalayah dawdoka a ispirito. Hapay namaot hilay kawkalamoan moyo a ampamalayah anamaot dawdoka a ispirito, hino man no-nin a nami konla nin kapangyarian? Ambo doman yay Dios? Hila-rin mismo a kalamoan moyo a maari mamaptog a lawlingo kamo!

²⁸ Hawanin, bana ta yay Ispirito nan Dios a nami kongko nin kapangyarian para mamalayah dawdoka a ispirito, labay totolon, yay pa-mag-ari nan Dios ay nilomato ana komoyo.

²⁹ “Nga-min, hi Satanas ay bilang a-say tawon makhaw a kailangan balolon yapon, bi-sa makaloob ha bali na pigaw ma-hamham a main nan kama-main. [Kanya mapatnag a tinalo koy na hi Satanas ta angka-palayah koy dawdoka a ispirito a kampon na.]”

³⁰ [Hawanin, wanan impatandaan ni Jesus,] “Yay tawon kay angkomampi kongko ay kontra kongko. Anorin anamaot kapara, yay tawon kay ampakitambay kongko nin manipon tawtawo para tompol kongko ay bilang ot bongat anipaka-dayo na hila kongko.

³¹ Kanya ibalita ko komoyo: Ma-patawad a balang kasalanan nin tawo maskin yay pa-maroroka ha kapara, kot yay pa-maroroka ha Masanton Ispirito nan Dios ay kay ma-patawad.

³² Hinoman a ampanalita nin kontra kongko a Naglalaman Tawo ay ma-patawad na ya ot Dios. Kot hinoman a ampanalita nin kontra ha Masanton Ispirito nan Dios ay kay na ya patawaron, hawanin man a panaon o mika-kanoman.”

*Ha bonga ma-bilbi no labah o doka
(Lucas 6:43-45)*

³³ [Wana ot ni Jesus nin in-alimbawa,] “Ha kayon angka-kan a bonga, no labah yan klasi, labah anamaot a bonga na. Kot no doka yan klasi, doka syimpri a bonga na. Nga-min, ha bonga ma-bilbi no yay kayon angka-kan a bonga kot labah o doka yan klasi.

³⁴ Anorin ot bongat komoyo, bilang kamon olay a madita! Palibhasay doka a pa-magnanakom moyo, kanya yay hawhalita moyo ay ampakahira ha kapara. Nga-min, no anyay laman nin kaisipan, lomwah ta lomwah ha boboy.

³⁵ Yay labah a tawo ay ampakapamin kaabigan ibat ha lawlabah a aral a natipon na ha main nan kanakoman. Kot yay doka a tawo ay karokaan a angkaibi na ibat ha dawdoka a natipon na ha main nan kanakoman.

³⁶ “Ibalita ko komoyo, ha awlon pangongokom, obaton nin tawtawo yay balang hinalita lan homin kwinta.

³⁷ Nga-min, yay panonosga nan Dios komo ay ayon ha hawhinalita mo. No labah a

hawhinalita mo, kay ka parosawan, kot no doka a hawhinalita mo, parosawan na ka.”

*Ampaningkapan lan pamilbian hi Jesus
(Marcos 8:11-12; Lucas 11:29-32)*

³⁸ Bi-sa wanlan hilay laloman mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo koni Jesus, “Maistro, labay mi komon pa-kitan mo kamin milagro a pamilbian a inhogo na kan Dios.”

³⁹ Kot wanan in-obat ni Jesus, “Hikamoy tawtawo hawanin, masyadoy nan dawdoka tan ambo kamon maptog ha Dios ta ampaningkapan moyo ko ot nin pamilbian. Kot homin anan laloman pamilbian a ipa-kit komoyo, no ambo yadtaw tanay kaparihon nangyari koni Propita Jonas hin yadtaw.

⁴⁰ No pa-non toloy awlo tan toloy yabi ni Propita Jonas ha lalo tiyan nin balyina, anorin anamaot kapara kongko a Naglalaman Tawo, toloy awlo tan toloy yabi koy namaot ha lalo panabonan.

⁴¹ Ha awlon pangongokom, hiladtaw taga Ninive ay omdong ta ibalita la a hikamoy tawtawo hawanin ay nagkasalanan. Nga-min, hin nangaral hi Propita Jonas konla hin yadtaw ay ni-pangombabali hila. Balo ta hikamo, maskin iti koy na komoyo a mas holok ot koni Propita Jonas ay kay moyo ko anlong-on.

⁴² Maskin yadtaw Rayna nin ‘Bagatan’ a ambo tamon kaparan Israelita ay omdong anamaot ha awlon pangongokom ta ibalita na a nagkasalanan kamo. Nga-min, halos kalindoyodoyowan ana nin mondo a inibatan na, kot nako

ya syimpri koni Ari Solomon hin yadtaw para manglongo ha karonongan na. Balo ta hikamo, maskin iti koy na komoyo a mas holok ot koni Ari Solomon ay kay moyo ko anlong-on,” wani Jesus.

*Posiblin magbolta ot a doka a ispirito
(Lucas 11:24-26)*

⁴³ [Bi-sa tinoroan na hilay naman ni Jesus, wana,] “Alimbawa, no main a-say doka a ispirito a inomalih ha tawon nilooban, tomala ya ha lawak a homin kalanom-lanom ta mamiliw nin laloman maiwanan. Kot no homin yan ma-kit,

⁴⁴ halitaon na ha sarili na, ‘Magbolta ko tana ha inibatan ko.’ No ha pa-magbolta na kot ma-kit na a yay dati nan nilooban ay bilang ha a-say balin bakanti, malinis tan maayos,

⁴⁵ yay gaw-on na ay mako yan mangwa nin pitoy ispirito a mas doka ot kona. Bi-sa lomoob hila tan magpirmi konan ya-rin a tawo. Kanya yay mag-in pa-hal nan ya-rin a tawo ay mas grabi na ingat dinan hin o-na. Anorin ot bongat yay mangyari konlan dawdoka a tawo hawanin ta lomoor anan lomoor a karokaan la,” wani Jesus.

*Yay nanay tan tawtalakaka ni Jesus
(Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)*

⁴⁶ Lo-gan na ot ampanalita ni Jesus konlan tawtawo, nilomato a nanay na tan tawtalakaka nan lalaki. Itaw hila an-omdong ha likol bali ta impapibalita la tana a labay la yan paki-totolan.

⁴⁷ Kanya main namibalita koni Jesus, wana, “Ison ha likol yay nanay tan tawtalakaka mo ta labay la kan paki-totolan.”

⁴⁸ Wanan in-obat ni Jesus konan lalakin namibalita kona, “Tanda mo doman no hino-hinoy an-itoring kon nanay tan tawtalakaka?”

⁴⁹ Bi-sa intoro na hilay dawdisipolos na, ba-yo wana, “Oy hilay an-itoring kon nanay ko tan tawtalakaka.

⁵⁰ Nga-min, hinoman a anhomonol ha kal-abayan nan Ama ko ha langit ay an-itoring kon tawtalakaka tan nanay.”

13

Alimbawa tongkol ha bini a inhabwag (Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8)

¹ Yadtaw ot a awlo, inomalih hi Jesus ha bali, ta nako ya tinomoklo ha liglig alindayat [nin kalamo hilay dawdisipolos na].

² Pinititiponan la yan malabong a tawtawo, kanya nako ya tinomoklo ha baloto a itaw ha lanom. Kot yay intiron kalabongan ay iti ha liglig.

³ Bi-sa tinoroan na hilan lako a bawbagay a imparalan na ha aw-alimbawa, wana,

“Main a-say tawon nako nanabwag bini.

⁴ Ha pananabwag na, main bini a ni-ka ha dalan. Na-romogan lan mawmanok-manok, kanya na-min lan kinan.

⁵ Main anamaot ni-ka ha logar a mabato a maimpih bongat a lota, bi-sa tampol tinomobo palibhasay maimpih anaor a lota.

⁶ Kot hin ma-mot anay awlo, nalanoh bi-sa toloy anan nati ta kay nakapangyamot labah.

⁷ Main anamaot ni-ka ha logar a antoboan dawdikot a marowih. Kato-tobo nan bini, nagsalidan tinomobo anamaot a dawdikot, kanya kay nakaaliwahwah.

⁸ Balo ta yay bini a nadabo ha magandan lota ay ni-pamongan lako. Main namongan sanyatos, main a-nom a polo, tan main anamaot tolompolo.”

⁹ Bi-sa wana ot ni Jesus, “Hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyoy.”

No anongkot imparalan ha alimbawa a panoro ni Jesus

(Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10)

¹⁰ Bi-sa dinomani koni Jesus hilay dawdisipolos na ta pinastang la ya. Wanla kona, “Anongkot an-iparalan mo ha aw-alimbawa a pa-noro mo konlan tawtawo?”

¹¹ Wanan in-obat ni Jesus, “Komoyon bongat an-ipaintindyan a sawsikrito tongkol ha pa-magari nan Dios, ambo ha laloman tawo.

¹² Nga-min, hinoman a ampi-pol ha an-ipaintindi nan Dios kona ay pa-lahan a angkaintindyan na anggan mag-in lako. Kot hinoman a kay ampi-pol ha an-ipaintindi nan Dios kona ay alihon ot kona yay daoto a angkaintindyan na.

¹³ Kanya ko an-iparalan ha aw-alimbawa a panoro ko konla, bana ta maskin ambiliwon lay gawgawa ko ay kay lay nan lamang ambilbion a yadti kot kapangyarian nan Dios. Tan maskin ampanglango hila ha hawhalita ko ay bilang kay la angkalngo tan kay ladti angkaintindyan.

14 Kanya ampomtog konla yadtaw impabalita nan Dios hin yadtaw koni Propita Isaias, a wanan nakasolat,

'Manglongo kamo man anan manglongo kot kay kamo makaintindi,
tan mamiliw kamo man anan mamiliw kot kay kamo maka-bilbi.

15 Nga-min, hikamoy tawtawo, mangatiboy anay aw-olo,
kanya bilang kamoy nan tawtolok
tan bilang an-iiplong moyoy mawmata moyo,

no komon ta ambo moyon anorin,
ma-patnagan moyo a kapa-pa-hal moyo
tan malngo moyoy an-ipangaral komoyo pi-gaw maintindyan moyo.

Bi-sa, no mangombabali kamo ta magbolta kongko ay ilipyas katamo.' "

16 [Wana ot ni Jesus konlan dawdisipolos na,] "Makalma kamo ta angka-patnagan moyoy angka-kit moyo tan angkaintindyan moyoy angkalngo moyo.

17 Yay potog, ibalita ko komoyo: Lako a pawpropita nan Dios tan laloma ot a tawtawon mahonol kona hin yadtaw a ngali-ngalin manganon maka-kit tan makapanglongo nin bilang ha angka-kakit tan angka-kalngo moyo hawanin kongko. Kot kay yadti nangyari hin panaon la."

Yay pa-mipalino ha alimbawa tongkol ha bini a inhabwag

(Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

18 [Bi-sa wani Jesus,] “Long-on moyoy labay nan totolon nin alimbawa ko nangon tongkol konan yay ma-mihabwag nin bini.

19 Yay bini ay Halita nan Dios tongkol ha pagmag-ari na. Balang tawon ampanglongo nin yadti ta bi-sa kay na angkaintindyan ay tampol nan an-alihon ni Satanas orin a nalngo na ha main nan kaisipan. Ya-rin a kaalimbawaan nin bini a ni-ka ha dalan.

20 “Yay lota anamaot a mabato a pini-kaan nin bini ay tawon ampanglongo Halita nan Dios, bi-sa tampol nan ampi-polon odti nin main kaligawan.

21 Kot pa-hal kay ampakapangyamot odti ha nakom na. Antompol ya kot kado-domali bongat, ta no ma-pairapan ya tan ma-damsak bana ha kaho-honol na ha Halita nan Dios ay tampol yan antomgon.

22 “Yay lota a antoboan dawdikot a marowih a pini-kaan nin bini ay tawon ampanglongo Halita nan Dios, balo ta angkadaog yay Halita nan Dios a nalngo na, bana ta ampag-aboridowan nay kabi-biyay iti ha mondo tan mailig ya ha kayamanan. Kanya yay angkalngo na ay kay ampamongan lawlabah a gawa ha main nan biyay.

23 “Kot yay magandan lota a pinanabwagan bini ay tawon ampanglongo tan ampakaintindi nin Halita nan Dios. Kanya yay nalngo na ay ampamongan lawlabah a gawa ha main nan biyay. Hawanin, konlan hiladti, main a yay lawlabah a gawa na ay maiparis ha sanyatos a

bonga, main anamaot maiparis ha a-nom a polo, tan main maiparis ha tolompolo.”

Alimbawa tongkol ha dikot

²⁴ Nanotol hi Jesus nin a-say naman a alimbawa, wana, “Yay pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha magandan bini a trigo a inhabwag nin a-say lalaki ha main nan bowat.

²⁵ Kot kinayabiwan, hin ampi-ka-lok anay tawtawo, main a-say ampangontra konan yadtin lalaki a nako ha bowat na ta hinabwagan nan bawbongan dikot bi-sa inomalih ya.

²⁶ Hin tinomobo yay bawbini, tinomobo anamaot yay inhabwag a bawbongan dikot. Hin parihoy nan ampamonga, ison bongat na-kit a main laok dawdikot.

²⁷ Hin na-kit lay dikot nin hilay aw-alila nan main ikon bowat, kina la yay main ikon bowat, ta wanlan imbalita, ‘Amo, ambo doman maganda yay bawbini a trigo a inhabwag mo ha main mon bowat? Anongkot man ta main anan golpin dawdikot a kalaok?’

²⁸ “Wanan in-obat nin amo la, ‘Sigoradon a-say angkomontra a main gawa nin ya-rin.’ Pinastang la yan aw-alila na, wanla, ‘Labay mo wari a kaon min botboton a dawdikot?’

²⁹ Kot wanan amo la, ‘Ando, ta ola-no ma-botbot moyo pati yay trigo.

³⁰ Basta po-layan moyo tana yapo ta painsan no panaon anan pa-manglapot, ibalita ko konlan ma-manglapot a tiponon la yapon a dawdikot ta takol-takolon para poolan. Balo ta yay tawtrigo ay tiponon ta igwa ha kamalig.’ ”

*Alimbawa tongkol ha botol mostasa
(Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19)*

³¹ Bi-sa nanotol yay naman hi Jesus konlan disipolos na nin laloman alimbawa. Wana, “Yay ompisan pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha a-say botol mostasa a inmola nin a-say tawo ha main nan bowat.

³² Maskin yadti nay pinakamakalog ha halban klasin botol, balo ta hin tinomobo ana, yadti nay pinakamahi-ban a klasin poon pihing a bilang kayo kahi-ban. Kanya angkaon nin mawmanok-manok tan ampanalayan la ot a hawhanga na.”

*Alimbawa tongkol ha pampalbag
(Lucas 13:20-21)*

³³ Wanay naman konla nin in-alimbawa ni Jesus, “Yay kaka-kalat nin pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha pampalbag. Maskin daoto bongat a inigwa nin a-say babayi ha tolon halop a arina ay na-palbag nay inti-ro.”

*Yay pa-migamit ni Jesus nin aw-alimbawa
(Marcos 4:33-34)*

³⁴ Ya-rin halban intoro ni Jesus konlan mal-abong a tawo ay imparalan na ha aw-alimbawa. Homin yan intoro konla a kay na ginamitan alimbawa.

³⁵ Kanya pinomtog yay impabalita nan Dios konan a-say propita na hin yadtaw, a wanan nakasolat,

“Iparalan ko ha aw-alimbawa a pa-noro ko konla.

    Totolon ko konlay bawbagay a kay impatandaan paibat hin pinalsa a kalotaan.”

Yay kanaboan nan alimbawa tongkol ha dawdikot

³⁶ Pa-makayari, imbati ni Jesus hilay malabong a tawo ta nilomoob ya ha balin aniwanan na. Dinomani hilay disipolos na kona, ta wanla, “Ipalino mo pa komi yay kanaboan nin yadtaw alimbawa tongkol ha dawdikot a tinomobo kalamo ha trigo.”

³⁷ Wanan in-obat ni Jesus, “Hiko a Naglalaman Tawo a kaalimbawaan nan tawon nanabwag nin magandan bini.

³⁸ Yay pa-hal ampalbwatan ay yadtin kalotaan. Yay magandan bini ay hilay tawtawon ampahakop ha pa-mag-ari nan Dios, tan yay bawbongan dikot anamaot ay hilay tawtawon ampagarian ni Satanas.

³⁹ Yay angkomontra a nanabwag nin bawbongan dikot ay hi Satanas. Yay panaon pamanglapot ay yay panganggawan nin babon lota. Hilay namaot a ma-manglapot ay hilay aw-anghil.

⁴⁰ No pa-non yay dawdikot kot tiponon bi-sa poolan ay anorin ot bongat a mangyari konlan dawdoka a tawo ha panganggawan nin babon lota.

⁴¹ Hiko a Naglalaman Tawo a mamihogo konlan aw-anghil ko para tiponon a halban tawtawon ampamoon-poon nin kawkasalanan, pati halban lan anggomwa dawdoka ta ipolok hila ha tawtawon ampahakop ha Dios.

⁴² Bi-sa ibantak hila ha apoy itaw ha impyirno. Mi-tangih-tangih hila itaw tan mi-pigogot ha grabin kadya-dyaan.

⁴³ Kot hilay mahonol ha Dios ay mag-in hilan mahnag a bilang ha awlo itaw ha kaarian nan Ama la ha langit. Hikamoy ampakalngo, intindyon moyoy nalngo moyo.”

Alimbawa tongkol ha nakakotkot a kayamanan

⁴⁴ [Wana ot ni Jesus,] “Yay pa-mag-ari nan Dios ay na-pakaalag'a a bilang ha kayamanan a nakakotkot ha bowat. Bi-sa main a-say tawo a naka-romog nin yadti. Tinambagan na yapon, bi-sa ha kahi-banan kaligawan na ay tampol yan norong ta inlako nay halban kama-main na, ta hinaliw na-rin lota a kamainan nin yadtin kayamanan.”

Alimbawa tongkol ha pirlas

⁴⁵ [Wana ot ni Jesus,] “Kaalimbawaan ot nin pa-maka-romog ha pa-mag-ari nan Dios a na-pakaalag'a ay bilang ha a-say nigosyanti a ampaningkap nin mangablin pirlas.

⁴⁶ Hin naka-romog yan a-say pirlas a talagan mablin klasi, norong ya ta inlako nay halban kama-main na, ta hinaliw na yadtin pirlas.”

Alimbawa tongkol ha sinsoro

⁴⁷ [Wana ot ni Jesus,] “Kaalimbawaan ot nin pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha a-say sinsoro a ingkatkat ha ambay, bi-sa nakakwa nin kalakan nangasari a konâ.

⁴⁸ Hin napno ana, binira lay na ha liglig nin hilay ma-magsinsoro. Bi-sa tinomoklo hila ta impolok lay mawmagandan konâ ha mawmakasta a kay ma-pakinabangan. Yay mawmaganda ay

inigwa la ha pamigaw-an ta yay mawmakasta a kay ma-pakinabangan ay imbantak.

⁴⁹ Anorin ot bongat a mangyari ha pangang-gawan nin babon lota. Hilay aw-anghil ay mako iti para ipolok hilay dawdoka a tawo konlan lawlabah a tawo.

⁵⁰ Bi-sa hilay dawdoka a tawo ay ibantak hila ha apoy itaw ha impiyrno. Mi-tangih-tangih hila itaw tan mi-pigogot ha grabin kadya-dyaan.”

Yay daan tan yay ba-yon tawtotoro

⁵¹ [Bi-sa pinastang ni Jesus hilay disipolos na, wana,] “Angkaintindyan moyo doman odtin aw-alimbawa a intoro ko?” “Iya, Katawan,” wanlan in-obat.

⁵² Bi-sa wani Jesus konla, “Kanya, balang maistron kapanogoan a na-toroan anamaot tongkol ha pa-mag-ari nan Dios, yay kaalimbawaan na ay a-say main ikon bali a main in-limpoh a dawdaan tan bawba-yon kahangkapan ha pamilimpohan na pigaw pariho nan magamit. [Labay totolon, yay maitoro na ay ambo bongat yay daan a kawkapanogoan, nokay pati yay ba-yo nan na-tandaan.]”

Kay binilbi hi Jesus ha babalin Nazaret (Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)

⁵³ Pa-makayari nan tinotol ni Jesus orin a aw-alimbawa ay inomalih yay na konan ya-rin a logar.

⁵⁴ Bi-sa norong ya ha Nazaret a sarili nan babali ta nangaral ya itaw ha sinagoga la. Naka-ngap hilay nakalngo kona. Wanla, “Ayti kari

naibat a karonongan na, tan pa-no na angkagawa ya-rin gawgawa a pamilbian ambo bastan kapangyarian nan Dios?

⁵⁵ Ambo doman ya-rin yay anak nan karpintiro? Ambo doman yay nanay na ay hi Maria, tan yay tawtalakaka nan lawlalaki ay hila hi Santiago, hi Jose, hi Simon tan hi Judas?*

⁵⁶ Ambo doman iti kontamo hilay halban tawtalakaka nan bawbabayi? Ayti na kari nantandaan orin halban?"

⁵⁷ Hinalita la-rin ta nasora hila kona.

Kanya wani Jesus konla, "An-igalang a propita maskin ayti, poyra ha sarili nan logar tan bali."

⁵⁸ Kanya oomnon bongat a milagron ginwa ni Jesus itaw konla bana ha kay la pa-mi-pol kona.

14

Yay pa-ngamati ni Juan Bautista

(Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9)

¹ Hin ya-rin a panaon, na-tandaan ni Ari Herodes Antipas* a ampamoon ha probinsyan Galilea a kabantogan ni Jesus bana ha gawgawa na.

² Hawanin, wana konlan tawtawo na, "Hiya hi Juan Bautista. Pinaorong yan nabyay, kanya main yan kapangyarian gomwa ka-paka-ngap a bawbagay."

³ Hinalita nadti, bana ta impapati na hi Juan Bautista. Anodti a nangyari: Impadakop na ya, impabalol tan impapriso bana koni Herodias a

---

* **13:55 13:55** Ambo hi Judas Iscariote.   * **14:1 14:1** Hi Ari Herodes Antipas ay anak ni Ari Herodes a Bantog, yay ari hin in-abing hi Jesus.

impagkaambali na, anta kaambali ya ni Felipe a talakaka na.

⁴ Nga-min, hin yadtaw ay sinita ni Juan Bautista hi Ari Herodes Antipas, a wana, “Ambo tama ayon ha kapanogoan nan Dios, ya-rin a anggaw-on mon an-ipagkaambali moy ayro mo.”

⁵ Bana konan ya-rin a pa-nita ni Juan, labay na ya komon ipapati ni Ari Herodes Antipas. Kot angkali-mo ya ha tawtawo ta ampi-polon la a hi Juan kot a-sa yan propita nan Dios.

⁶ Hawanin, hin nakalato a awlon kapangabin-gan ni Ari Herodes Antipas ay nagsilibra ya. Binomayli yay anak a dalaga ni Herodias ha arapan lan bawbisita. Na-ligawan yay ari,

⁷ kanya nangako ya konan dalaga tan pinaghompaan na ot a ibi na konay anyakamay pastangon na.

⁸ Ayon ha imbalita ni Herodias a nanay nan dalaga ay anodti a wana, “Labay ko komon a ibi mo kongko hawanin yay olo ni Juan Bautista nin nakaigwa ha bandihado.”

⁹ Nilomolo yay ari. Kot bana ha pinaghompaan nan pangako tan ha arapan la paot nin hilay bawbisita na, inmanda na a ibi ladti konan dalaga.

¹⁰ Kanya kina hi Juan itaw ha prisowan ta pino-tohan yan olo.

¹¹ Bi-sa inawit yay olo na nin nakaigwa ha bandihado ta inimbi konan dalaga. Ba-yo inimbi nan dalaga konan nanay na.

¹² Yay ginwa lay namaot nin hilay tinoroan ni Juan ay kina lan kinway bangkay na ta

intabon. Bi-sa nako hila koni Jesus ta imbalita lay nangyari.

Maholok limanlibon tawtawo a pinapangan ni Jesus

(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)

¹³ Hin nalngo ni Jesus yadtin nangyari koni Juan, nilomolan ya ha baloto nin kalamo hilay disipolos na, ta inomalih hila itaw ta nako ha a-say logar a homin tawo. Lako a tawon naka-tanda a inomalih hi Jesus, kanya tinomombok hila kona ibat ha bawbabali itaw nin nilomalakon nangli-liglig ha alindayat.

¹⁴ Pa-makalakah ni Jesus ha baloto, na-kit nay golpin tawo. Nadabo a inganga-ro na konla, kanya pinaabig na hilay mawmain masakit.

¹⁵ Hin anyomabi na, dinomani hilay disipolos na kona, ta wanla, “Homin kabali-bali iti tan madani nan domoblom. Pa-kaon mo hilay nay tawtawo ha bawbaryo pigaw makahaliw hilan pa-mangan la.”

¹⁶ Kot wani Jesus, “Ambo anan kailangan mako hila ot manaliw. Hikamoy nay mamin pa-mangan la.”

¹⁷ Wanlan disipolos na, “Main tamon bongat limay tinapay tan loway konâ.”

¹⁸ “Awiton moyo iti kongko,” wani Jesus.

¹⁹ Bi-sa pinatoklo na hilay malabong a tawo ha dikot a magandan tokloan. Pa-makayari ay kinwa na yay limay tinapay tan loway konâ, ta bi-sa tinomangal ya ha langit ta pinasalamatan na yay Dios. Bi-sa pini-pikna na ba-yo na inimbi

konlan disipolos na ta bi-sa impapto la konlan malabong a tawo.

²⁰ Halban la ay nakapangan tan ni-kabhoy. Bi-sa, hin tinipon lan disipolos na yay ni-katla a pini-pikna nin tinapay ay nakapno hila ot nin labinloway bakol.

²¹ Yay bilang lan lawlalaki a ni-pangan ay manga limanlibo, ambo kalamo ha bilang hilay bawbabayi tan awa-nak.

*Nilomalako hi Jesus ha babon lanom
(Marcos 6:45-52; Juan 6:15-21)*

²² Pa-makayari ya-rin, pinalolan na hila ni Jesus ha baloto a dawdisipolos na, ta pinao-na na hilan lomipay ha alindayat lo-gan ampaibwaton na hilay tawtawo.

²³ Hin na-paibwat na hilay na, hinomaka hi Jesus ha bakil para domawat ha Dios. Asa-sa na itaw nin na-palatan yabi.

²⁴ Hin ya-rin a oras, yay baloton anlolanan lan disipolos na ay madayo ana ha liglig alindayat. Angkaipa-pahpah odti nin lalako a alon ta halonga hila ha lopot.

²⁵ Hin palbangon ana, tinomombok hi Jesus konlan disipolos na nin anlalako ha babon lanom.

²⁶ Hin na-kit la a main anlalako ha babon lanom ay nali-mo hilan masyado, "Molto," wanla. Ha kali-mowan la ay nakaaghaw hila.

²⁷ Kot antimano nanalita hi Jesus konla, wana, "Ando kamo mali-mo ta hikodti! Pakhawon moyoy nakom moyo!"

28 Wanan in-obat ni Pedro, “Katawan, no hikarin, pa-kaon mo ko-son nin lomalako ha babon lanom.”

29 Wani Jesus kona, “Mako kay na-ti.” Kanya nilomakah hi Pedro ha baloto ta nilomalako ya ha babon lanom namagka koni Jesus.

30 Kot hin na-kit na a makhaw yay lopot, nali-mo ya. Tongwa anlomdog yay na, kanya wanan inha-way, “Katawan, dandanon mo ko!”

31 Antimano, ginawang na ya ni Jesus. Bisa wana kona, “Hay kapoy nin katotpol mo. Anongkot nagdoda ka?”

32 Pa-makalolan la ha baloto, bigla tinomgon a makhaw a lopot.

33 Hilay kawkalamoan na ha baloto ay dinaniwan la ya ta sinamba, wanla, “Talagan hikay Anak nan Dios.”

Pinaabig ni Jesus hilay mawmain masakit ha Genesaret

(Marcos 6:53-56)

34 Hin nakalipay hilay na ay nilomakah hila itaw ha kapatagan Genesaret.

35 Hin na-bilbi hi Jesus nin hilay tawtawo itaw, impapibalita la ha halban lawlogar itaw a nakalato ya. Kanya inawit koni Jesus a halban mawmain masakit.

36 Bi-sa nagpasi-singa-ro hila kona a maskin ma-kowit la tanay palpal ayhing na pigaw omabig hila. Kanya halban lan naka-kowit ayhing na ay inomabig.

15

*Yay tongkol ha naiknawan a totoro
(Marcos 7:1-13)*

¹ Ninghan, main paw-Pariseo tan mawmaistron kapanogoan a ibat ha syodad Jerusalem a nako koni Jesus, ta wanla,

² “Anongkot kay la anhonolon dawdisipolos mo yay naiknawan tamon totoro lan kapapopapooan tamo? Ampagkasalanan hila ta ampangan hilan kay anggaw-on a sirimonyan pamibano ba-yo mangan.”

³ Kot pinastang na hilay namaot yapo ni Jesus, wana, “Hapa hikamo, anongkot man kay moyo anhonolon a kapanogoan nan Dios, boga tanay makahonol kamo ha naiknawan moyon kaogalian?”

⁴ Oyay kapanogoan nan Dios: ‘Igalang moy tatay mo tan nanay mo.’ ta bi-sa ‘Hinoman a mamaroroka ha tatay na o nanay na ay dapat yan patyon.’

⁵ Kot hikamo, anodti an-itoro moyo: No main manalita ha tatay na o nanay na, ‘Yay anyaman a maitambay ko komo ay intatala ko para idaton ha Dios,’ konan ya-rin ay ambo nay nan kailangan tambayan a matoantawo na.

⁶ Ha anorin a totoro moyo ay lomwah a ambo nay nan kailangan igalang a matoantawo na. Kanya an-alihan moyon alaga yay kapanogoan nan Dios, boga tanay ma-honol yay an-itoro moyon naiknawan a kaogalian.

⁷ Ampiabig-abig kamo! Mitama komoyo yay impabalita nan Dios koni Propita Isaias, a wanan nakasolat,

⁸ 'Kaboboy-boboy bongat a pa-magsamba la kongko nin hiladtin tawtawo,
Tan yay kaga-galang la ay nangangga ha halita bongat ta marayo a nakom la kongko.

⁹ Homin anan lamang kwinta a pa-magsamba la kongko,
Ta yay aw-impanogo nin tawo ay an-
ipangaral lan bilang aral ibat kongko.' "

*No anyay ampakapamin kasalanan ha tawo
(Marcos 7:14-23)*

¹⁰ Hawanin, pinadani ni Jesus hilay malabong a tawo, [bi-sa inobat nay pastang no anongkot kay la anggaw-on yay sirimonyan pa-mibano bayo mangan,] wana, "Paka-long-on moyoy hali-taon ko tan pakaintindyon.

¹¹ Ambo yay an-ipaloob ha boboy a maka-pamin kasalanan ha tawo, nokay yay an-ipalwah ha boboy yay ampakapamin kasalanan."

¹² Bi-sa dinomani hilay disipolos na kona, ta wanla, "Tanda mo doman a na-hakitan a kanakoman lan paw-Pariseo hin nalngo la-rin hinalita mo?"

¹³ Inobat na hila ni Jesus [ha a-say alimbawa tongkol konlan paw-Pariseo tan mawmaistron kapanogoan], wana, "Balang tanaman a ambo nan mola nin Ama ko ha langit ay botboton.

¹⁴ Kanya po-layan moyo hila ta bilang hilan bawbolag a ampangakay ha kapara lan bolag.

Kapag bolag a ampagakay ha kapara nan bolag, pariho hilan madabo ha kanal.”

¹⁵ Kot wani Pedro kona, “Ipalino mo pa komi yadtaw no-nan alimbawa mo.”

¹⁶ Wani Jesus, “Pati hikamo wari ay kay ot ampakaintindi?”

¹⁷ Kay moyo doman angkaintindyan a yay an-
ipaloob ha boboy ay andomiritso ha tiyan bi-sa
an-idiskarga?

¹⁸ Kot yay anlomwah ha boboy a dawdoka a
halita ay ibat ha nakom. Yadti a ampakapamin
kasalanan.

¹⁹ Nga-min, ha nakom nin tawo ampagibat a
dawdoka a isip, pa-mangmatin tawo, pa-mabayi
o pa-maki-lalaki, tan laloma ot a imoralidad a
gawa, paniniba, pa-nistigon kagalotoyan, tan pa-
maroroka ha kapara.

²⁰ Hiladti a ampakapamin kasalanan ha tawo.
Kot yay kay anggaw-on a sirimonyan pa-mibano
ba-yo mangan ay kay ampakapamin kasalanan.”

*Kahi-banan Katotpol nin A-say Babayin Ambo
Israelita*

(Marcos 7:24-30)

²¹ Bi-sa inomalih hi Jesus tan hilay disipolos na
konan ya-rin a logar, ta nako hila ha kapatagan
a madani ha syodad Tiro tan syodad Sidon [a
ambo anan hakop nin Israel nokay hakop anan
Canaan].

²² Hawanin, main a-say babayin taga Canaan
a hinomakbat koni Jesus. Wanan inha-way,
“Katawan, lipi ni Ari David, inga-rowan mo
ko pa! Yay anak kon babayi kot masyadon
ampagdy-dya ta nilooban yan doka a ispirito.”

²³ Kot ni a-say halita ay kay na ya inobat ni Jesus. Kanya dinomani hilay disipolos na ta impaki-totol la ya kona, wanla, “Gaw-on mo pay na pigaw morong yay na ta ha-way yay nan ha-way nin mato-totombok kontamo.”

²⁴ Kot wani Jesus, “Yay pinanogoan kongko ay para bongat konlan kaparan Israelita a kapa-halan kot kawkarniron nitalon [ta dinomayô hila ha Dios a pa-hal pastol la].”

²⁵ Anodtaw pa man, dinomani ya syimpri ya-rin a babayi koni Jesus. Nanalimokor yan palokob ha arapan na, ta wana, “Katawan, tambayan mo ko pa.”

²⁶ In-alimbawa ni Jesus a obat na, wana, “Ambo labah a kowon yay pa-mangan lan awanak ta bi-sa ibi konlan aw-aso.”

²⁷ [Maskin naintindyan nan babayi a yay dapat nan o-nawon tambayan ay hilay Israelita,] wana syimpri, “Potog orin, Katawan, kot maskin hilay aw-aso ay ampangan hila syimprin mawmomo a nadabo ha hilong lamisawan nin amo la.”

²⁸ Kanya wani Jesus kona, “Hay kahi-banan katotpol mo, talakaka. Mangyari no-nin orin a labay mo.” Kanya antimano inomabig a anak nan yadtin babayi.

Lako a pinaabig ni Jesus

²⁹ Inomalih hi Jesus pati hilay disipolos na itaw, bi-sa nilomalako hilay naman nin nangli-lig-lig ha Alindayat Galilea. Bi-sa hinomaka hila ha a-say bakil ta tinomoklo itaw hi Jesus.

³⁰ Ni-pakalato konay golpin tawo. Main hilan awit pawpilay, bawbolag, aw-omol, sawsingkol,

tan lako ot a main nangasasari a klasin masakit. Bi-sa, itaw hila inigwa ha arapan ni Jesus. Kanya pinaabig na hila.

³¹ Naka-ngap hilay tawtawo hin na-kit lan nakahalita hilay aw-omol, nag-in maayos a sawsingkol, nakalalako hilay nay pawpilay, tan naka-kit hilay bawbolag. Kanya pinori la yay Dios a ansambawon nin aw-Israelita.

Maholok A-pat a Libon Tawtawo a Pinapangan ni Jesus

(Marcos 8:1-10)

³² Hin toloy awlo lay na itaw, hina-wayan ni Jesus hilay disipolos na, ta wana konla, “Angka-ka-rowan koy tawtawo ta na-hominan hilay nan pa-mangan, bana ta toloy awlo lay na iti. Kay ko labay paorongon hilan mabitol ta ola-no maolaw hila ha dalan.”

³³ Kot wanlan disipolos na, “Ayti tamo man wari mangwan pa-mangan a harag maibi konla? Hay kalakan la paot tan homin kabali-bali iti.”

³⁴ Wani Jesus konla, “Omno ot a tinapay moyo ison?”

“Pito bongat tan main oomnon mangakalog a konâ,” wanla.

³⁵ Bi-sa pinatoklo ni Jesus hilay tawtawo ha lota.

³⁶ Hawanin, kinwa nay pitoy tinapay tan yay konâ, bi-sa pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios ay pini-pikna na ta inimbi konlan disipolos na, ta bi-sa impapto la konlan malabong a tawo.

³⁷ Halban la ay nakapangan tan ni-kabhoy. Bi-sa, hin tinipon lan disipolos na yay ni-katla a

pini-pikna nin tinapay, nakapno hila ot nin pitoy bakol.

³⁸ Yay bilang lan lawlalaki a ni-pangan ay a-pat a libo, ambo kalamo ha bilang hilay bawbabayi tan awa-nak.

³⁹ Hawanin, pinaorong ni Jesus a tawtawo, bisa nilomolan ya ha baloto ta nako ha logar a anha-wayan Magadan.

16

Ampaningkapan lan Pamilbian hi Jesus (Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

¹ Main paw-Pariseo tan saw-Saduseo a nako koni Jesus para hobokon la ya. Kanya impakitotol la kona a pa-kitan na hilan milagron ibat ha langit [a pamilbian inhogo na yan Dios].

² Kot wanan in-obat ni Jesus konla, “Balang no homlop a awlo ta ma-kit moyon ti-tibyaan a langit, wamoyo, ‘Maganday panaon dilap.’

³ Kot no ha boklah anamaot ta ma-kit moyon ti-tibyaan a langit tan maho-yom, wamoyo, ‘Mangabagat hawanin awlo.’ [Hikamoy mamagkonwari,]* tanda moyon intindyon yay paw-pamilbian ha langit, kot kay moyo tanda intindyon a yay gawgawa ko kot a-say namaot pamilbian.

⁴ Hikamoy tawtawo hawanin, masyadoy nan karokaan tan ambo kamon maptog ha Dios ta ampaningkapan moyo ko ot nin pamilbian. Kot homin anan laloman pamilbian a ipa-kit komoyo, no ambo yadtaw tanay kaparihon nangyari koni Propita Jonas hin yadtaw.” Pamakahalita nadi ni Jesus ay imbati na hilay na.

*Mag-ingat ha Totoro lan Pariseo tan Saduseo
(Marcos 8:14-21)*

⁵ Hawanin, hin nakalipay hilay na ni Jesus ha dojali nin alindayat, na-sikaso lan disipolos na a na-lingwanan lan nagbalon tinapay.

⁶ [Hin ya-rin, main yan labay ibibilin hi Jesus konlan disipolos na a imparalan na ha alimbawa.] Wana konla, “Mag-ingat kamo, tan pag-atapan moyoy pampalbag lan paw-Pariseo tan saw-Saduseo.”

⁷ Pinipapa-nowan lan disipolos na yadtaw imbalita na, wanla, “Kanya hinalita na-rin, bana ta kay tamo nakapagbalon tinapay.”

⁸ Kot hi Jesus, tanda nay ampipapa-nowan la, kanya wana konla, “Anongkot ampipapa-nowan moyo yay kay moyo pa-maka-wit nin tinapay? Hay kapoy katotpol moyo!

⁹ Kay moyo ot wari tanda a main kon kapangyarian? Na-lingwanan moyoy na wari hin pinapangan ko hilay limanlibon lalaki nin limay tinapay, tan no omnoy bakol ot a napno nin ni-katla?

¹⁰ O kari yadtaw pitoy tinapay a kinan lan apat a libon lalaki, tan no omnoy namaot a bakol a natipon moyon ni-katla?

¹¹ Anongkot kay moyo angkaintindyan a ambo tongkol ha tinapay yay hinalita ko nangon? Yay wangko komoyo, pag-atapan moyoy pampalbag lan paw-Pariseo tan saw-Saduseo.”

¹² Pa-makahalita naddi ni Jesus ay ba-ba-yo lan bongat naintindyan nin dawdisipolos na a yay labay nan pag-atapan la ay ambo yay

pampalbag nin tinapay, nokay yay tawtotoro lan paw-Pariseo tan saw-Saduseo.

*Imbalita ni Pedro a hi Jesus yay Cristo
(Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)*

¹³ Hin niabot hilay na ni Jesus ha danin babalin Cesarea a hakop ni Felipe,* pinastang na hilay disipolos na. Wana, “Hiko a Naglalaman Tawo, anyay wanlan tawtawo no hino ko?”

¹⁴ In-obat la kona, “Wanlan laloma, hika kano hi Juan Bautista. Main anamaot ampanalita a hika kano hi Propita Elias. Wanlay namaot laloma, hika kano hi Propita Jeremias, o a-sa konlan laloman pawpropita nan Dios hin o-na.”

¹⁵ Bi-sa wani Jesus konlan disipolos na, “Hapa hikamo, hino ko man komoyo?”

¹⁶ Inombat hi Simon Pedro, wana, “Hika yay Cristo, yay Anak nan Dios a angkabyay.”

¹⁷ Bi-sa wani Jesus kona, “Makalma ka, Simon a anak ni Jonas, ta ambo tawo a namipatanda komo nin ya-rin nokay yay Ama ko ha langit.

¹⁸ Ibalita ko ot komo, hika ay ‘Pedro’, yay labay totolon ‘bato’. Konan yadtin bato† ay ipa-dong ko yay iglesia ko a homin laloma no ambo halban antompol kongko. Tan homin makatalo konan yadti maskin yay kamatyan.

¹⁹ Ibi ko komoy pa-hal sawsosi nin kaarian ha langit, ta anyakamay ibawal mo iti ha lota ay ibawal nay namaot nin Ama ko ha langit. Tan anorin anamaot kapara, anyakamay payagan mo

* **16:13 16:13** Hi Felipe ay anak ni Ari Herodes a Bantog, tan hiyay nangasiwa ha Iturea a kamainan nin babalin Cesarea.

† **16:18 16:18** Ha Griego: “petra,” labay totolon “bato.”

iti ha lota ay payagan nay namaot nin Ama ko ha langit.”

²⁰ Bi-sa impaka-bibilin na konlan disipolos na a ando la iba-balita ha hinoman a hiya hi Jesus, yay Cristo.

Impatandaan ni Jesus yay Tongkol ha Pangamati Na

(Marcos 8:31-9:1; Lucas 9:22-27)

²¹ Paibat hin ya-rin ay inompisawan nay nan impatandaan ni Jesus konlan disipolos na a dapat yan mako ha syodad Jerusalem, ta kailangan nan dalanan a lako a dawdya-dya ha gamot lan pawpoon nin Israelita, pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan tan ipapati la ya. Balo ta ha ikatlon awlo ay morong yan mabyay.

²² Bi-sa impa-lilih na yan domali ni Pedro ta hinaar na ya, wana, “Katawan, kay na aboloyan Dios orin! Kay dapat mangyari orin komo.”

²³ Kot inarap na ya ni Jesus, wana kona, “Domayô ka kongko, ampango-nawan na ka ni Satanas! Ampaka-hadlang ka kongko ta yay anisipon mo ay ambo kalabayan nin Dios, nokay kalabayan nin tawo.”

²⁴ Bi-sa wani Jesus konlan disipolos na, “Hinoman a malabay homonol kongko ay kailangan lingwanan nay sarili na [tanggapon nay kawkadya-dyaan a andomalan ha biyay na alang-alang kongko a kaalimbawaan] balatayon nay sarili nan kros, tan kailangan homonol ya kongko.

²⁵ Nga-min, hinoman a ambo matibolos a nakom mati alang-alang kongko ay kay na

matanggap yay biyay a homin anggawan. Kot hinoman a mati alang-alang kongko ay matanggap nay biyay a homin anggawan.

²⁶ Nga-min, anyay pakinabang nin a-say tawo, maipag-ikon na may halban kayamanan ha babon lota no impyirnoy nan lamang a ogotan na? Ma-bayaran na wari nin kayamanan a kalolwa na pigaw kay mi-ka ha impyirno?

²⁷ Nga-min, ha lomato a panaon, hiko a Naglalaman Tawo ay makon oman iti kalamo ko hilay aw-anghil, tan ma-kit moyoy kalinggasan nan Ama a iti kongko. Bi-sa ibi koy tobalo a marapat ha balang a-sa ayon ha main nan gawgawa.

²⁸ Yay potog, ibalita ko komoyo, main iti hawanin a angkabyay ot anggan ha ma-kit la kon makalato para mag-ari, hiko a Naglalaman Tawo.”

17

Nangoman a Itsora ni Jesus

(Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

¹ Pa-makalabah nin a-nom a awlo, impagkalamoan ni Jesus hi Pedro tan hilay mitalakakan Santiago tan Juan nin nako ha a-say mata-gay a bakil nin hila-hilan bongat.

² Tongwa, na-kit lan hila-rin toloy kalamoan na a nangoman a itsora ni Jesus. Yay lopa na ay hinomawang nin bilang ha awlo, tan yay doloh na ay nag-in na-pakapoti anamaot nin bilang ha hawang.

³ Tongwa, na-kit lay nan bongat hi Moises tan hi Elias a ampaki-totol koni Jesus.

⁴ Hawanin, wani Pedro koni Jesus, “Katawan, labah ta iti tamo. No labay mo, mama-dong kamin toloy hihilongan iti, a-sa para komo, a-sa para koni Moises, tan a-sa para koni Propita Elias.”

⁵ Hin ampanalita ya ot hi Pedro, tongwa naamoyan hilan a-say mahyang a lolom. Bi-sa nalngo lay bosis nan Dios a naibat konan ya-rin a lolom, wana, “Yadti a anlabyon kon Anak, tan angkalilikot akon labah kona. Manglongo kamo kona.”

⁶ Pa-makalngo lan disipolos na nin ya-rin a bosis ay nilomokob hila bana ha masyadon kalimowan.

⁷ Kot dinomani hi Jesus konla ta inaptoh na hila. “Omdong kamo,” wana, “tan ando kamo mali-mo!”

⁸ Hin hinomilap hilan oman, homin hilay nan na-kit no ambo hi Jesus tana.

⁹ Lo-gan lan an-omaypa ni Jesus ha bakil, binibilinan na hilay toloy disipolos na. Wana, “Ando moyo yapon iba-balita ha hinoman yay na-kit moyo anggan ha hiko a Naglalaman Tawo ay paorongon anan mabyay.”

¹⁰ Bi-sa pinastang la yan hiladtin disipolos na, wanla, “Anongkot man no-nin an-ibalita lan mawmaistron kapanogoan a dapat lomato yapon oman hi Propita Elias, ba-yo kano makalato yay Cristo?”

¹¹ Wanan in-obat ni Jesus konla, “Potog, naka-solat a mo-na yan lomato hi Propita Elias ta iparihado nay halban bagay.

¹² Kot ibalita ko komoyo, yay antokoyon ison a Propita Elias ay nilomato ana. Balo ta kay la ya

na-bilbi, nokay masbali ginwa la konay balang labay la. Anorin anamaot kapara kongko, padya-dyaon la koy namaot, hiko a Naglalaman Tawo.”

¹³ Hawanin, naintindyan lan disipolos na a yay antokoyon ni Jesus ay yadtaw hi Juan Bautista.

Pinaabig ni Jesus a A-say Anak a Nilooban Doka a Ispirito

(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43a)

¹⁴ Pa-makalato la ni Jesus ha kamainan lan lako a tawo, main a-say lalakin dinomani koni Jesus. Nanalimokor ya, ta wana,

¹⁵ “Maistro, inga-rowan mo pay anak kon lalaki ta main yan masakit nin pa-ma-paghon. Masyado yan angka-pairapan ta mabotbot yan ampipalokma ha apoy o ha lanom.

¹⁶ Inawit ko ya konlan dawdisipolos mo kot kay la ya na-paabig.”

¹⁷ Wanan in-obat ni Jesus, “Hikamoy tawtawo hawanin, homin kamon katotpol tan masyadon matiko a pawpangingisip. Pa-no ot kari kaboyot a kailangan kon maki-lamo komoyo bi-sa kamo tompol? Pa-no ot kari kaboyot a kailangan katamon pagpasinsyawan? Awiton moyo-rin anak iti kongko.”

¹⁸ Hin inawit lay nay anak ay pinanalitaan ni Jesus yay doka a ispirito a nilomoob konan anak, kanya inomalih ya. Antimano, inomabig yay anak.

¹⁹ Hin hila-hila tana ni Jesus, dinomani hilay disipolos na kona ta pinastang la ya. Wanla, “Anongkot kay mi ya na-palayah yadtaw doka a ispirito?”

²⁰ Wana konla, “Bana ta kolang a katotpol moyo. Nga-min, yay potog, ibalita ko komoyo, maskin main kamo tanan katotpol a bilang bongat kakalog botol mostasa, ta alimbawa, halitaon moyo konan ya-rin a bakil, ‘Lomipat ka itaw!’ ay lomipat ya.

²¹ [Kot yay anorin a klasin doka a ispirito ay kay ma-palayah no kay domawat ha Dios, nin main awit pa-magsakripisyon kay mangan.]”

Pamilwan Pa-mibalita ni Jesus nin Tongkol ha Pa-ngamati Na

(Marcos 9:30-32; Lucas 9:43b-45)

²² Hin hi Jesus tan hilay disipolos na ay ampagpirmi ha probinsyan Galilea, wanay naman konla, “Hiko a Naglalaman Tawo ay pagtraidoran para iintriga ha tawtawo.

²³ Ipapati la ko, balo ta paorongon akon mabayay ha ikatlon awlo.” Pa-makalngo la nin yadti ay masyado hilan nilomolo.

Tongkol ha Pamamayar Bowis para ha Timplo

²⁴ Pa-makalato la ni Jesus ha babalin Capernaum, dinomani koni Pedro hilay ma-ni-non bowis para ha timplo, ta pinastang la ya. Wanla, “Ampamayar doman a Maistro moyo nin bowis para ha timplo?”

²⁵ “Iya,” wanan in-obat ni Pedro. Bi-sa, hin nakalato yay na ha bali, ino-nawan na yan pinastang ni Jesus. Wana, “Anyay opinyon mo, Simon, hinoy dapat mamayar bawbowis konlan aw-ari, hila doman a awa-nak la o hilay laloman tawo?”

²⁶ “Hilay laloman tawo,” wani Pedro. “No anodtaw no-nin,” wani Jesus, “libri hilay awa-nak la. Kanya dapat libri koy namaot komon ha pamamayar bowis para ha timplo nan Dios.

²⁷ Anodtaw pa man, pigaw homin hilan mahalita, kailangan mamayar ta. Kanya mako ka ha alindayat mamanit. Bi-sa abriyan moy boboy nin o-nan konâ a makwa mo ta main kan makit a-say kwartan pilak. Kowon mo ta ipamayar mon bowis para kontan lowa.”

18

No hinoy pinakamata-gay ha ampag-arian nan Dios

(Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48)

¹ Yadtaw ot a oras ay dinomani hilay disipolos ni Jesus kona ta pinastang la ya, wanla, “Hino kot a tawon pinakamata-gay ha ampag-arian nan Dios?”

² Nana-way hi Jesus nin a-say anak ta pinaodong na ha pibotlayan la.

³ Bi-sa wana, “Yay potog, ibalita ko komoyo, no kay kamo mama-yon kaisipan ta kay kamo mag-in bilang ha awa-nak [a kay ampangisip nin magmata-gay], mika-ka-noman kay kamo maka-paki-lamo ha ampag-arian nan Dios.

⁴ Nga-min, yay tawon mapagmaaypa a bilang konan yadtin anak ay hiyay pinakamata-gay ha ampag-arian nan Dios.

⁵ Bi-sa, hinoman a ampananggap ha a-say tawo a bilang konan yadtin anak alang-alang kongko ay bilang hikoy antanggapon na.”

Itgon yay Bawbagay Pangibatan nin Makapagkasalanan

(Mateo 5:29-30; Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)

⁶ [Wana ot ni Jesus,] “Kot balo, hinoman a mag-in pangibatan nin makapagkasalanan a a-sa konlan antompol kongko a maaypa ha hilap nin tawo a bilang konlan hiladtin awa-nak, labah ot katinan a looy na nin baton an-ipangiling ta bi-sa idabo ya ha taaw.

⁷ Ka-ka-roy tawtawo iti ha babon lota bana ha bawbagay a ampangibatan nin makapagkasalanan hila. Natoral bongat a main ampangibatan nin makapagkasalanan a tawo, kot ka-pali-moy ogotan nin hinoman a ampangibatan nin makapagkasalanan a kapara na.

⁸ “Alimbawa, no yay gamot o ayi mo a ampangibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan po-tohon tan ibantak a gamot o ayi mo. Labah ot pa-hal po-toh a a-say gamot o ayi mo, basta mi-ka ka ha langit, dinan komplitoy gamot o ayi mo kot balo ibantak kay nan lamang ha impyirnon homin pa-nga-lop a apoy.

⁹ No yay mata moy namaot a ampangibatan nin makapagkasalanan ka, tampol kan gomwa paralan pigaw tomgon ana-rin, maskin mahkit a bilang moy nan hokiton tan ibantak a mata mo. Labah ot pa-hal bolag a a-say mata mo, basta mi-ka ka ha langit, dinan komplitoy mata mo kot balo ibantak kay nan lamang ha apoy ha impyirno.”

*Yay Alimbawa Tongkol ha Karniron Nitalon
(Lucas 15:3-7)*

¹⁰ [Wana ot ni Jesus,] “Ingatan moyon ando mata-matawon a a-say maaypa ha hilap nin tawo a bilang konlan hiladtin awa-nak. Nga-min, oyay tandaan moyo: Hilay aw-anghil a ampagbantay konla ay pirmi hila ha arapan nan Ama ko ha langit,

¹¹ tan hiko a Naglalaman Tawo ay nako iti ha babon lota para ilipyas a tawtawon nitalon [ta dinomayô hila ha Dios].

¹² Anya kari ha wamoyo a gaw-on nin a-say tawo a main sanyatos a karniro no nitalon a a-sa? Kay na hila wari ibati yapon a siyam-a-polo tan siyam itaw ha ampagpastolan na, ta mako ya ha bakil ta tingkapon nay a-say nitalon?

¹³ Yay potog, ibalita ko komoyo, no na-kit na yay na, mas mahi-ban a lilikot na ta na-kit na ya, dinan ha lilikot na konlan siyam-a-polo tan siyam a kay nitalon.

¹⁴ Anorin anamaot kapara konan Ama moyo ha langit, kay na komon labay a maskin a-say maaypa ha hilap nin tawo a bilang konlan hiladtin awa-nak kot mi-ka ha impyirno.”

No Ma-pangwaan Kasalanan

¹⁵ [Wana ot ni Jesus,] “Alimbawa, no main a-say talakaka ha katotpol a nakapagkasalanan komo, kaon mo ya ta ibalita mo konay kalin-gowan na, kot dapat lowa kamon bongat ha pa-mi-totol moyo. No manglongo ya komo, ma-tambayan mo ya ta ma-piorong a pa-mi-talakaka moyo.

16 Kot no kay ya manglongo komo, mangawit kan a-sa o lowa a kapara moyon antompol, pigaw halban pi-totolan moyo ay ma-paptogan nin lowa o toloy tistigo.

17 No kay ya ot manglongo konla, ipatandaan moy na ha gropo moyon antompol [pigaw hilay nay maki-totol kona]. Kot no kay ya ot syimpri manglongo konla, itoring mo yay nan a-say kay antompol ha Dios o a-sa konlan [mawmahaol a] ma-ni-non bowis.”

Kapangyarian Mamibawal tan Pomayag

18 “Yay potog, ibalita ko komoyo, anyakamay ibawal moyo iti ha lota ay ibawal nay namaot nin Ama ko ha langit. Anorin anamaot kapara, anyakamay payagan moyo iti ha lota ay payagan nay namaot nin Ama ko ha langit.

19 “Ibalita ko ot komoyo, no main lowa komoyo iti ha babon lota a ma-piasa-sawan lay anyakaman a bagay a idawat la konan Ama ko ha langit ay gaw-on na-rin para konla.

20 Nga-min, aytimay main lowa o toloy ampitipon ha ngalan ko ay ison ako ha main lan pibotlayan.”

Dapat Patawaron a Kapara

21 Bi-sa dinomani hi Pedro koni Jesus, ta wana, “Katawan, mi-noy bisis kon dapat patawaron a talakakan paolit-olit nin ampakapagkasalanan kongko? Anggan pitoy bisis wari?”

22 Wanan in-obat ni Jesus kona, “No hiko, kay ko ibalita pitoy bisis, nokay pitompolo a pito.

²³ Nga-min, yay pa-mag-ari nan Dios ay maial-imbawa ha ginwa nin a-say ari a labay mani-non pawpaotang konlan aw-alila na.

²⁴ Hin ompisawan nay pa-ni-no, yay primiron in-arap kona ay a-say alila a nakaotang kona nin libo-libo.

²⁵ Kot hin kay ya makabayar, inmanda nan ari a ilako ya, pati kaambali na, awa-nak na tan halban kawkama-main na pigaw ma-bayaran a otang na.

²⁶ Hawanin, nanalimokor yadtin alila konan ari, ta wana, 'Sinyor ari, pagpasinsyawan mo ko pa yapon ta bayaran ko man a halban otang ko komo.'

²⁷ Nainga-rowan na yan ari, kanya pino-layan nay na yay otang na, bi-sa pinaorong na yay na.

²⁸ "Kot pa-makalikol na, na-hakbat nay kapara nan alila a nakaotang kona nin sanyatos bongat a alaga. Yay ginwa na ay antimano binitkol na ya, ta wana, 'Bayaran moy otang mo kongko!'

²⁹ Kot yadtin kapara nan alila [ay homin yay namaot maibayar. Kanya] nanalimokor ya kona, ta wanan nagpasi-singa-ro, 'Pagpasinsyawan mo ko pa yapon ta bayaran ko man a halban otang ko komo.'

³⁰ Kot kay ya pinomayag, nokay masbali impapriso na ya anggan ma-bayaran nay otang na.

³¹ "Hin na-kit lan kawkapara lan alila a nangyari, nilomolo hilan hosto, kanya inhombon lay halban nangyari konan ari.

³² Kanya impa-ka nan ari odtaw alila nan homin inganga-ro. Bi-sa wana kona, 'Hay karokaan mo pay nan tawo! Pino-layan koy nay

naor a halban otang mo bana ta nagpasi-singa-ro ka.

³³ Dapat ininga-rowan moy namaot komon a kapara mon alila nin bilang ha pa-nginganga-ro ko komo, ambo doman?’

³⁴ Ha ka-motan olo nan ari, impapriso na yay namaot para padya-dyaon, anggan ha ma-bayaran nay halban otang na kona.

³⁵ Anorin anamaot kapara, parosawan nay namaot nin Ama ko ha langit yay hinoman komoyo a kay tanda magpatawad nin losob ha nakom ha kapara ha main lan kawkasalanan.”

19

Tongkol ha Pa-mihiyay nin Kaambali (Marcos 10:1-12)

¹ Pa-makayari nan tinotol ni Jesus odtin aw-alimbawa, inomalih ya ha probinsyan Galilea kalamo hilay disipolos na, ta nilomipay hila ha Kabatwan Jordan ta nako ha a-say logar a hakop ot probinsyan Judea.

² Golpin tawo a tinomombok kona, kanya halban lan mawmain masakit itaw ay pinaabig na.

³ Bi-sa main anamaot paw-Pariseo a nako kona para hobokon la no ma-ka-lot la ya ha pananalita. Kanya wanlan impastang kona, “Ayon ha kawkapanogoan nan Dios kontamo, maari doman ihiyay nin lalaki a kaambali na ha maskin anyay bara-nan?”

⁴ Wanan in-obat ni Jesus, “Kay moyo doman nabasa ha Masanton Kasolatan, hin pinalsa nan

Dios a tawo hin kalin-oo-nawan ay ginwa na hilan lalaki tan babayi?

⁵ Tan wana ot Dios, ‘Yadti bara-nan no anongkot ibati nin lalaki a tatay tan nanay na ta tomapol ya konan kaambali na, bi-sa hilay lowa ay mag-in anan asa-sa.’

⁶ Kanya, ambo hilay nan lowa nokay pa-hal asa-say na. Intonsis, yay piniasa-sa nan Dios ay kay dapat pihiyayon nin tawo.”

⁷ Wanlay naman impastang nin hilay paw-Pariseo kona, “Anongkot man no-nin inmanda ni Moises a dapat biyan nin lalaki a kaambali na nin kasolatan nin pa-mihiyay, ba-yo na ya ihiyay?”

⁸ Wani Jesus konla, “Bana ha katiboyan olo moyon tawtawo ay pinayagan ni Moises nin ihiyay moyoy kaambali moyo, kot ambo anorin hin kalin-oo-nawan.

⁹ Kanya ibalita ko komoyo, hinoman a lalaki a mamihiyay nin kaambali, bi-sa magkaambalin laloma ay magkasalanan yan pa-mabayi, poyra no naki-lalaki yay babayi. [Tan hinoman a lalaki a magkaambali konan yay babayin inhiyay ay magkasalanan anamaot nin pa-mabayi.]”

¹⁰ Hawanin, wanlan disipolos na kona, “No anorin paytaw a pa-hal nin lalakin main kaambali, mas labah no-nin a ando ana ingat magkaambali.”

¹¹ Kot wani Jesus konla, “Ambo halban tawo ay makaagwantan kay magkaambali, nokay hildatw bongat a binyan nan kababaan Dios.

¹² Nangasasari a bara-nan no anongkot main kay ampagkaambali: Main kay

ampakapagkaambali bana ta naiabing hilan main dipirinsya. Main anamaot odtaw bana ta kinapon hila. Hilay namaot a laloma ay disididon kay magkaambali ha apos lan isolong a pa-mag-ari nan Dios. No yay tawo kot magawa na-rin, iti-rin kona.”

*Binindisyonan ni Jesus Hilay Awa-nak
(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)*

¹³ Hawanin, main tawtawon nangawit nin awa-nak koni Jesus para iparna nay gamot na ha olo la ta idawat na hila ha Dios. Kot hinaar hila nin dawdisipolos na.

¹⁴ Kot wani Jesus, “Po-layan moyo hilan do-mani kongkoy aw-awa-nak, ando moyo hila haaron. Nga-min, hilay tawtawon main pa-masimala ha Dios a bilang konla ay kabilang ha ampag-arian na.”

¹⁵ Bi-sa imparna nay gamot na ha olo nin balang a-sa konlan awa-nak ta binindisyonan na hila. Pa-makayari ay inomalih ana hi Jesus kalamo hilay disipolos na.

*Yay Lalakin Mayaman
(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)*

¹⁶ Hawanin, main a-say anakaba-yo a dino-mani koni Jesus ta namastang, wana, “Labah a Maistro, anyay labah a gawa a kailangan kon gaw-on pigaw magkamain akon biyay a homin anggawan?”

¹⁷ Wanan in-obat ni Jesus, “Anongkot hina- wayan mo kon labah? Homin laloman labah no ambo yay Dios bongat. Kot no labay mon

magkamain biyay a homin anggawan, honolon moy kawkasogoan nan Dios.”

18 Wanan yadtin anakaba-yo, “Anya magkawkasogoan?” Wanan in-obat ni Jesus, “Ando ka mangmatin tawo; ando ka mamabayi; ando ka maniba; ando ka tomistigo nin kagalotoyan;

19 igalang moy tatay tan nanay mo; tan labyon moy kapara nin bilang ha pa-manglabi mo ha sarili.”

20 Wanan in-obat nin yadtin anakaba-yo, “Yarin halban ay anhonolon ko paibat hin anak ako. Anya man ot a kolang?”

21 Wani Jesus kona, “No labay mon mag-in pirpikto, morong ka. Ilako moy main mon kawkama-main, ta ipapto moy na-paglakoan konlan mawmairap pigaw magkamain kan kayamanan ha langit. Bi-sa magbolta ka ta homonol ka kongko.”

22 Hin nalngo nadtin nin yay anakaba-yo, inomalih yan mairap a nakom bana ta kalakan nan kama-main.

23 Hawanin, wani Jesus konlan disipolos na, “Yay potog, ibalita ko komoyo, mairap para ha a-say mayaman a pahakop ha pa-mag-ari nan Dios.

24 Ibalita ko ot komoyo, maganoh ot ha a-say kamilyo nin homlot ha lobot karayom, dinan yay a-say mayaman a pahakop ha pa-mag-ari nan Dios.”

25 Hin nalngo la-rin nin dawdisipolos na, nag-ispanta hilan masyado. Kanya wanla, “Hino man no-nin a maari malipyas?”

²⁶ Hinilap na hila ni Jesus, bi-sa wana konla, “Yadti ay kay magawa nin tawo, kot konan Dios, halban bagay ay magawa na.”

²⁷ Bi-sa wani Pedro, “Hapa hikami? Imbati mi halban ta anhomonol kami na komo. Anya man yay ma-tanggap mi?”

²⁸ Wani Jesus konlan disipolos na, “Yay potog, ibalita ko komoyo, ha ba-yon mondo, no hiko a Naglalaman Tawo kot tomoklo ana ha trono ko nin angka-kit a sangkarangalan ko, hikamoy anhomonol kongko ay main kamoy namaot nin labinloway trono itaw a tokloan moyo, para manosga konlan labinloway lipi nin Israelita.

²⁹ A-sa ot, hinoman a mamibati nin main nan bawbali o tawtalakaka o tatay o nanay o kaambali o aw-awa-nak o lawlota alang-alang kongko ay makatanggap yan yatos-yatos a holok ha imbati na, tan magkamain ya ot biyay a homin anggawan.

³⁰ Kot lako konlan ampo-na hawanin a ha lomato a panaon kot ma-hoyot, tan lako anamaot a angka-hoyot hawanin a mio-na.”

20

Alimbawa Tongkol Konlan An-opaan ha Obasan

¹ [Wanan impagpatoloy ni Jesus,] “Yay pa-mag-ari nan Dios ay maialimbawa ha ginwa nin a-say tawon main obasan. A-say awlo, nanakbay yan nakon naningkap maopaan nin magtrabaho ha obasan na.

² Hin naka-kit yan maopaan, na-pi-sondoan la a yay opa kot a-say kwartan poron pilak ha a-say

awlo. Bi-sa inhogo na hilay nan magtrabaho ha main nan obasan.

³ Hin manga alas nuwebe nin boklah, nako yay main ikon obasan ha plasa. Main yan na-lato tawtawo itaw a homin kagawa-gawa.

⁴ Wana konla, 'Maari kamoy namaot mako magtrabaho ha obasan ko ta ibi koy marapat iopa komoyo.' Kanya nako hila.

⁵ Bi-sa, hin nako yay naman hin bandan ogtiawlo tan hin bandan alas tres, anodtaw ot syimpri a ginwa na.

⁶ Hawanin, hin manga alas singkoy na, nilomikol yay naman. Naka-lato ya ot syimpri nin tawtawo itaw a nakaoodong. Kanya wana konla, 'Anongkot ansayangon moyoy awlo moyo nin homin kagawa-gawa?'

⁷ Wanlan in-obat kona, 'Iya ta homin mangopa komi.' Kanya wanan yadtin main ikon obasan, 'Maari kamoy namaot mako magtrabaho ha obasan ko, bi-sa matanggap moyoy opa a marapat para komoyo.' Kanya nako hilay namaot.

⁸ "Hin anyomabi na, wanan main ikon obasan konan pina-tayaan na ha pa-matrabaho, 'Hawayan mo hilay nay tawtrabahador ta ibi moy nay opa la. O-nawon mo hilan bayaran hilay hoyot nilomoob nagtrabaho anggan omabot konlan hilay no-na.'

⁹ Hin dinomani hilay naor a hoyot nilomoob nagtrabaho nin alas singko ay binyan hilan hiyosan kwartan poron pilak.

¹⁰ Hawanin, hin dinomani hilay namaot a o-nan nagtrabaho, hay wanla no mas lako a

matanggap la, anta payti pari-pariho hila syimprin binyan hiyo-san kwartan poron pilak.

¹¹ Hin anodtaw a tinanggap la ay nagriklamo hila konan main ikon obasan.

¹² Wanla, 'Hila-rin hawhoyot ay asa-say oras lan bongat nagtrabaho, anongkot anamaot impariho moy opa la komi, anta hikamidti ay nanagaawlon nagpagal tan nagawgaw?'

¹³ Kot wanan yadtin main ikon obasan ha a-sa konla, 'Amigo, ambo haol a anggaw-on ko komoyo. Ambo doman hika mismo ay pinomayag ha a-say kwartan pilak ha a-say awlo?'

¹⁴ Kanya kowon mo-rin opa mo ta morong kay na. Kalabayan ko a ipariho koy opa lan hoyot komoyon hikamoy no-na.

¹⁵ Ambo doman karapatan kon gaw-on a balang labay ko ta sarili ko man kwarta? O, angkainggit ka wari ha ginwa kon kaabigan?'"

¹⁶ Hawanin, wanan impagpatoloy ni Jesus, "Anorin anamaot kapara, main konlan angka-hoyot hawanin a mio-na ha lomato a panaon, tan main anamaot ampo-na hawanin a ma-hoyot. Nga-min, lako a anhagyaton kot da-raoto a mapili."

Pamitlon Pa-mibalita ni Jesus Tongkol ha Pangamati Na

(Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)

¹⁷ Hin iti hila ni Jesus ha dalan makon syodad Jerusalem, impa-lilih na hilay labinloway disipolos na konlan tawtawo, ta wana konla,

¹⁸ "Tandaan moyodti: Yadtin pa-mako tamo ha Jerusalem, hiko a Naglalaman Tawo ay iintrigay

na konlan pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan ta sintinsyawan la kon kamatyan.

¹⁹ Bi-sa iintriga la ko konlan ambo Israelita para toya-toyaon tan latigowon tan ipasak ha kros. Kot ha ikatlon awlo ay morong akon mabyay.”

Yay Impaki-totol nin Nanay ni Santiago tan ni Juan

(Marcos 10:35-45)

²⁰ Hawanin, nako yay kaambali ni Zebedeo koni Jesus, kalamo na hilay awa-nak nan hi Santiago tan hi Juan [a parihon disipolos ni Jesus]. Nanalimokor yan palokob koni Jesus ta main yan labay ipaki-totol kona.

²¹ Wani Jesus kona, “Anya kot a labay mo?”

Wanan in-obat, “Komon ha pa-mag-ari mo, ibi mo konlan hilattin loway anak ko a karapatan nin tomoklo ka-dani mo, yay a-sa ha wanan mo tan yay a-sa ha wili mo.”

²² Kot wani Jesus, “Kay moyo tanda a kanaboan nin ya-rin an-ipaki-totol moyo. Kababaan moyo wari magdya-dya nin bilang ha pa-magdya-dya ko?”

“Iya, kababaan mi,” wanlan in-obat nin loway disipolos na.

²³ Kot wani Jesus konla, “Potog a magdya-dya kamo nin bilang kongko, balo ta ambo kon karapatan mamili no hinoy tomoklo ha wanan ko o ha wili ko, nokay yay totokloan ha dani ko ay para konlan pinaghandaan nan Ama ko ha langit.”

²⁴ Hin nalngo lan mapolo ot a disipolos yay impaki-totol lan loway mitalakaka, nasora hila.

²⁵ Kanya pinadani na hila ni Jesus, ta wana konlan halban, “Tanda moyo a hilay ampamoon konlan ambo Israelita ay mabyat a pamomoon la, tan hilay mas mata-gay a katongkolan ay anipilit lay labay la.

²⁶ Kot ambo kamon dapat mag-in anorin. Nokay hinoman a malabay mag-in mata-gay ha gropo moyo, kailangan disidido yan magsirbi ha kawkalamoan na.

²⁷ Tan hinoman komoyo a malabay mag-in poon ha gropo moyo ay kailangan mag-in yan pa-hal alipon nin kawkalamoan na,

²⁸ a bilang anamaot kongko a Naglalaman Tawo, kay ko nako iti ha babon lota para pasirbi, nokay para magsirbi tan para ibi koy biyay ko nin ipanondon ha lako a tawtawo.”

*Pinaabig ni Jesus a Loway Lalakin Bolag
(Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)*

²⁹ Hin an-omalih hilay na ni Jesus ha babalin Jerico, lako a tawtawon inomaloyon kona.

³⁰ Hin ya-rin ay main loway lalakin bolag a antoklo ha liglig kalsada. Hin nalngo lan anlomabah ya hi Jesus ay hinoma-way hila, wanla, “Katawan, lipi ni Ari David, inga-rowan mo kami pa!”

³¹ Kot hilay tawtawo itaw ay hinaar na hila pigaw mamakatinok hila. Kot lalo hilay na ingat hinoma-way, wanla, “Katawan, lipi ni Ari David, inga-rowan mo kami pa!”

³² Tinomgon hi Jesus ta hina-wayan na hila. Bi-sa wana konla, “Anyay labay moyon gaw-on ko para komoyo?”

³³ Wanla kona, “Katawan, labay mi komon maka-kit.”

³⁴ Nadabo a inganga-ro ni Jesus konla, kanya inaptoh nay mata la. Antimano naka-kit hilay naor, bi-sa inomaloyon hilay namaot kona.

21

Yay Kalo-loob ni Jesus ha Jerusalem

(Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

¹ Madani hilay na ni Jesus ha syodad Jerusalem ta niabot hilay na ha baryon Betfage ha liglig nin Bakil Olibo. Hawanin, inhogo nay lowa konlan disipolos na.

² Wana konla, “Domiritso kamo konan ya-rin ka-tobon a baryo ta main kamon ma-kit itaw a a-say asno a nakatakol a kalamo nay kilaw na. Orkalan moyo ta awiton hila iti kongko.

³ No wari ta main manita, ibalita moyo, ‘Kailangan nan Katawan,’ wamoyo ta pomayag ya man tampol.”

⁴ Konan ya-rin halban nangyari ay nappatogan yay hinalita nin a-say propita nan Dios hin yadtaw, a wanan nakasolat,

⁵ “Ibalita moyo konlan tawtawo ha Sion [labay totolon ha Jerusalem]:

‘Bilyon moyo! Ampakalato yay nay Ari moyo.

Mapagmaaypa ya,

kilaw asnon bongat a anggamiton nan pagkabayowan.' ”

⁶ Bi-sa nako hilay nay loway disipolos ni Jesus ta ginwa lay ayon ha pinanogoan konla.

⁷ Inawit la yay asno tan yay kilaw na koni Jesus. Ba-yo insapin lay aw-alimonmon la konan kilaw, ta bi-sa pinagkabayowan nay na ni Jesus ha pa-makon Jerusalem.

⁸ Karamilan konlan hilay malabong a tawo ay in-apin lay aw-alimonmon la ha dalanan na, tan hilay lalomay namaot ay namo-toh nin hawhangan kayo ta bi-sa la in-apin ha dalanan na, pa-mipa-kit nin kaga-galang la koni Jesus.

⁹ Hilay tawtawon anlalako ha o-nawan na tan hilay namaot a an-omaloyon kona ay ampihoholyak ha kaligawan. Wanla, “Viva konan yay lipi ni Ari David! Poriwon yay ampakalato ha ngalan nan Katawan! Dayawon yay Katawan ha sangkalangitan!”

¹⁰ Pa-makalato ni Jesus ha Jerusalem, halban lan tawtawo ha syodad ay ni-paka-ngap. Wanla, “Hino ya kari orin?”

¹¹ Wanlan in-obat nin hilay malabong a tawo a an-aloyon koni Jesus, “Hiya hi Jesus a propita nan Dios a taga Nazaret, probinsyan Galilea.”

Pinaalih ni Jesus Hilay Ampipaglako ha Timplo

(Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹² Hawanin, nako hi Jesus ha timplo nan Dios [kalamo hilay disipolos na]. Pina-paalih nay halban ampi-paglako tan ampi-panaliw itaw

nin maida-ton konan Dios. Bi-sa binalinta nay lawlamisawan lan ma-nagilin kwarta itaw, pati tawtotokloan lan ma-maglako nin kawkalapatin idada-ton anamaot.

¹³ Wana konla, “Nakasolat ha Masanton Kasolatan a wanan Dios, ‘Yay bali ko ay ha-wayan balin panawatan.’ Halako ta anggaw-on moyon ‘pamaliwan nin mawmahiba.’ ”

¹⁴ Bi-sa main bawbolag tan pawpilay a dinomani kona itaw ha timplo, kanya pinaabig na hila.

¹⁵ Balo ta inomamot a olo lan hilay pawpoon pari tan mawmaistron kapanogoan, hin na-kit lay gi-ginwa ni Jesus a kawka-paka-ngap, tan hin nalngo la ot a an-iho-holyak lan awa-nak ha loob nin timplo, a wanla, “Viva konan yay lipi ni Ari David!”

¹⁶ Kanya wanla koni Jesus, “Angkalngo mo doman a an-iho-holyak lan hiladtin awa-nak?”

Kot wanan in-obat ni Jesus konla, “Angkalngo ko. Kay moyo ot doman nabasa yadtin wana ha Masanton Kasolatan tongkol ha gawa nan Dios: ‘Tinoroan mo hilay awa-nak, pati hilay ansomoso ot, kanya ampanayaw hilan hosto?’ ”

¹⁷ Bi-sa imbati na hila ni Jesus. Nilomikol ya ha syodad Jerusalem nin kalamo hilay disipolos na, ta nako hila ha baryon Betania. Itaw hila namalabah nin yabi.

*Inhomba ni Jesus a Poon Igos
(Marcos 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Kinaboklahan, pa-magbolta la ni Jesus ha syodad Jerusalem ay nalayam nay bitil na.

¹⁹ Hin na-kit nay a-say poon igos ha danin dalan [a lako anay bolong], kina na. Kot homin yan na-kit bonga nokay bawbolong bongat. Kanya inhompa na-rin poon igos, wana, “Kay kay na mamongan oman mika-ka-noman!” Antimano, nalanoh yay poon igos.

²⁰ Hin na-kit lan dawdisipolos nay nang-yari, naka-ngap hila. Wanla, “Pa-no nangyarin nalanoh tampol ya-rin poon igos?”

²¹ Wani Jesus konla, “Yay potog, ibalita ko ko-moyo, no main kamon katotpol a homin awit pamagdoda, makagawa kamoy namaot nin bilang ha ginwa ko konan ya-rin poon igos. Tan ambo bongat anorin, nokay maskin alimbawa halitaon moyo konan ya-rin a bakil, ‘Maalih ka-son ta lomipat ka ha ambay!’ ay mangyari orin.

²² Nga-min, anyakaman a bagay a dawaton moyo ha Dios ay matanggap moyo no tompol kamo.”

*Yay Pastang Tongkol ha Karapatan ni Jesus
(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)*

²³ Pa-makalato la ha Jerusalem, nako hila ha timplo. Lo-gan yan ampanoro hi Jesus itaw, nako kona hilay pawpoon pari tan hilay pawpoon nin Israelita, ta wanla, “Anyay karapatan mo anongkot angga-gaw-on mo-rin halban? Hino kot a nami nin karapatan komo?”

²⁴ Wanan in-obat ni Jesus konla, “Main akoy namaot labay pastangon komoyo. No obaton moyo ko, ibalita koy namaot komoyo no hinoy nami nin karapatan kongko para gomwa anodtin bawbagay.

²⁵ Oyay pastang ko: Ayti naibat a karapatan ni Juan para mamaotismo, ha Dios doman o ha tawo?”

Nipapa-no hila yapon ha a-sa tan a-sa, wanla, “No halitaon tamon ibat ha Dios, sigoradon halitaon na kontamo, ‘Anongkot man no-nin ta kay moyo ya pini-pol?’

²⁶ Kot no halitaon tamoy namaot a naibat ha tawo, angkali-mo tamo ha tawtawo, bana ta ambilbion nin halban a yadtaw hi Juan ay propita nan Dios.”

²⁷ Kanya, yay in-obat la tana ay “Kay mi tanda.”

Kanya wani Jesus konla, “Kay koy namaot no-nin ibalita komoyo no hinoy nami nin karapatan kongko para gomwa anodtin bawbagay.”

Yay Alimbawa Tongkol ha Mitalakakan Inhogo

²⁸ [Bi-sa nanotol ot hi Jesus konla nin a-say alimbawa, wana,] “Anyay opinyon moyo konan yadti: Main a-say tatay a main loway anak a lalaki. A-say awlo, dinaniwan na yay kaka, ta wana, ‘Anak ko, mako ka magtrabaho hawanin awlo ha obasan tamo.’

²⁹ Wanan in-obat nin yadtin kaka, ‘Kay ko labay.’ Kot na-paonggan ay nangoman a isip na, kanya nako ya syimpri.

³⁰ Nako yay namaot a tatay konan ali ta anodtaw anamaot a imbalita na kona. Wanan yadtin ali, ‘Iya, Tatay, mako ko.’ Kot kay ya nako.

³¹ Hawanin, hino man konlan lowa a hinomonol ha kalabayan nin tatay la?”

Wanlan in-obat, “Yay kaka.”

Wani Jesus konla, “Yay potog, ibalita ko komoyo, anorin anamaot a ampangyari hawanin

ta hilay ma-ni-non bowis [a mangahaol] tan hilay dawdoka a babayi ay [ampi-pangoman a isip la a bilang konan yay in-alimbawa kon kaka. Kanya] ampo-na hilay na ingat komoyo nin mailamo ha ampag-arian nan Dios.

³² Nga-min, nako ya komoyo hi Juan Bautista ta impangaral na yay kalabayan nan Dios a dapat moyon honolon, kot kay moyo ya pini-pol. Balo ta hilay ma-ni-non bowis [a mangahaol] tan dawdoka a babayi ay hilay na ingat a ni-pol kona. Kot hikamo, maskin na-kit moyon ni-pol hilay na, kay kamo ot syimpri nangombabali ta mi-pol ana komon kona.”

Yay Alimbawa Tongkol Konlan Ma-ngasiwa nin Rilihyon lan Israelita

(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-18)

³³ [Bi-sa impagpatoloy ni Jesus a pa-noro na konla, wana,] “Long-on moyodtin a-say naman a alimbawa: Main a-say lalaki a nangmolan golpin obas ha main nan lota.* Bi-sa na inalalan a nanglibol. Ba-yo ginomwa yan pamohpohan obas tan nama-dong ot nin mata-gay a balin pag-bantayan. Pa-makayari, nangwa yan tawtawon mangasiwa konan yadtin obasan na, bi-sa nako ya ni-wan ha laloman logar.

³⁴ Hin panaon anan pa-motin obas, namihogo yan aw-alila na konlan ma-ngasiwa nin obasan na para kowon lay parti na.

³⁵ Kot pa-makalato la, binombonan hila nin mawma-ngasiwa ta bino-bogbog lay a-sa, pinati

---

* **21:33 21:33** Ha Isaias 5:7, yay nasyon Israel ay hina-wayan obasan nan Katawan.

lay a-sa, tan bina-batibat lan bato a a-sa anggan nati namaot.

³⁶ Bana ta anodtaw, nanogo yay naman yadtin main ikon obasan nin laloman aw-alila a mas lako dinan konlan o-nan inhogo na. Kot anodtaw ot syimpri a ginwa la konla nin hilay mawma-ngasiwa.

³⁷ Hin hoyot, mismon yay anak nan lalaki a inhogo na konla, ta wana ha sarili na, 'Sigoradon igalang lay anak ko.'

³⁸ Kot hin na-kit lan mawma-ngasiwa yadtin anak na, wanla ha a-sa tan a-sa, 'Ya-rin yay manawil. Patyon tamo ya pigaw maipag-ikon tamoy tatawilon na.'

³⁹ Kanya yay ginwa la ay binombonan la ya, bi-sa inlikol ha obasan ta pinati.

⁴⁰ "Hawanin," wanan impagpatoloy ni Jesus, "no makalato yay nay main ikon obasan, anya man wari a gaw-on na konlan hila-rin mawma-ngasiwa?"

⁴¹ Wanlan in-obat kona, "Sigoradon patyon na hilan homin inganga-ro hila-rin dawdoka a tawo. Bi-sa ipa-taya nay na a obasan na ha laloman mawma-ngasiwa a maronong mamin parti ha panaon nin pa-moti."

⁴² Wana ot ni Jesus konla, "Ambo doman nabasa moyodtin wana ha Masanton Kasolatan: 'Yay bato a impoyra lan karpintiro ay yadtaw mismo a ginwa pinakapondasyon nin bali.

Yadti ay gawa nan Katawan tan ka-paka-ngap kontamo.' "

⁴³ [Bi-sa wana ot ni Jesus,] “Ibalita ko komoyo, ambo anan hikamoy pag-arian nan Dios, nokay hilay nay ambo Israelita a pa-hal ampami kona nin lawlabah a bonga.

⁴⁴ [Hikodtaw pa-hal bato a impoyra moyo.] Hinoman a madabo konan yadtin pa-hal bato ay mangababalian, tan hinoman a ma-bondagan nan yadti ay madonot.”

⁴⁵ Hin nalngo lan pawpoon pari tan paw-Pariseo a aw-alimbawa ni Jesus ay naintindyan la a hilay antokoyon na.

⁴⁶ Dakpon la yay na komon, kot angkali-mo hila konlan malabong a tawo bana ta an-itoring la hi Jesus nin a-say propita nan Dios.

22

Yay alimbawa tongkol ha kahal (Lucas 14:15-24)

¹ Bi-sa nanotol yay naman hi Jesus nin a-say alimbawa.

² Wana, “Yay pa-mag-ari nan Dios ay maiialig ha a-say ari a naghanda nin mahi-ban a handaan para ha kahal nin anak nan lalaki.

³ Ba-yo impa-ka na konlan aw-alila na hilay inimitawan ha kahal, kot kay la labay maki-ka.

⁴ Nanogo yay naman yadtin ari nin laloman aw-alila na. Wana konla, ‘Ibalita moyo konlan inimitawan a naihanda anay halban pa-mangan ta naloto anay karni nin impapati kon bawbaka, pati yay pinataba kon kawkilaw. Hawanin, nakahanda anay halban, kanya mako hilay na iti ha kahal.’

⁵ Kot kay la binyan alaga yay pa-ngombida konla ta nagpatoloy hila ha main lan kakaon. Main nako nin nagtrabaho ha bowat, main nako nagtinda.

⁶ Hilay namaot a laloma ay binombonan lay aw-alila na, bi-sa impa-paringoy tan toloy la ot pinati.

⁷ Hin na-tandaan nan ari odti, inomamot a olo na. Kanya inhogo nay hawhondalo na, ta impapati na hilay ni-pangmati konlan aw-alila na tan impapoolan nay syodad la.

⁸ Bi-sa wanan ari ha laloman aw-alila na, 'Nakahanda anay pawpa-mangan para ha kahal, kot hilay inimbitawan ay ambo hilan karapat-dapat.

⁹ Kanya mako kamo ha kawkalsada a matawo ta halban ma-kit moyo ay imbitawan moyo ha kahal.'

¹⁰ Kanya nako hilay nay naor a aw-alila ha kawkalsada ta inimbita lay halban tawtawon naromogan la, ki labah ki doka. Kanya napno nin bawbisita yay logar a pagkahalan.

¹¹ "Hin nilomoob yay ari para biliwon nay bawbisita, na-kit nay a-say lalaki a kay nakahili nin doloh pangkahal.

¹² Kanya wana kona, 'Amigo, anongkot basta ka tanan nilomoob iti nin kay yapon naghili nin doloh pangkahal?' Kay ya naka-bat odtin lalaki.

¹³ Kanya wanan ari konlan aw-alila na, 'Balolon moyoy gamot tan ayi na ta bi-sa awiton moyo ya ta ibantak itaw ha logar a sangkaroblo-man. Mi-tangih-tangih tan mi-pigogot a tawtawo itaw ha grabin kadya-dyaan.' "

14 [Wanan impagpatoloy ni Jesus, “Anorin ot bongat ha pa-mag-ari nan Dios,] lako hilay anhagyaton, kot da-raoto a ma-pili.”

*Tongkol ha Pamamayar Bowis
(Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)*

15 Hawanin, inomalih hilay paw-Pariseo ta pinipapa-nowan la no pa-no la ya ma-taktika hi Jesus, pigaw makahalita yan maari lan maikaso kona.

16 Kanya yay ginwa la ay inhogo lay tawtawon antoroan la a impalalamoan ha omnoy tawon maka-Ari Herodes Antipas ta pinastang hi Jesus. Wanla, “Maistro, tanda mi a maptog ka tan potog yay an-itoro mon kalabayan nan Dios para ha tawo. Kay ka ampag-alangan ha hinoman ta kay mo anhilapon a katongkolan nin tawo.

17 Ibalita mo pa no-nin komi no anyay opinyon mo iti: Marapat doman ayon ha kawkapanogoan nan Dios kontamon Israelita a mamayar nin bowis konan ari ha Roma [a main hakop kontamo]?”

18 Kot tanda ni Jesus a doka a sadya la, kanya wana konla, “Hikamoy mawma-magkonwari, anongkot labay moyo kon hobokon?”

19 Ipa-kit moyo kongkoy kwartan ibabayar ha bowis.”

Kanya intorol la konay a-say kwartan pilak.

20 Bi-sa pinastang na hila ni Jesus, wana, “Hino man lopa tan ngalan yadti iti?”

21 “Yay ari ha Roma,” wanla.

Bi-sa wani Jesus konla, “Intonsis, ibi moyo no-nin konan ari ha Roma yay ikon na, tan anorin

anamaot kapara, ibi moyoy namaot konan Dios yay ikon na.”

²² Hin nalngo ladi ay naka-ngap hila ta yay obat na ay ambo kontra konan ari tan ambo anamaot kontra konan Dios. Kanya imbati la yay na.

*Tongkol ha pa-morong mabyay
(Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)*

²³ Ya-rin ot a awlo, main anamaot saw-Saduseo a nako koni Jesus. Hiladi yay gropon kay ampipol a main pa-morong mabyay. Pinastang la yay namaot hi Jesus.

²⁴ Wanla, “Maistro, yay wani Moises ay ‘No nati yay a-say lalaki nin homin anak, kailangan ipagkaambali nin talakaka na yay nabalo, ta pigaw maibalô nan magkamain anak yay nati.’

²⁵ Hin yadtaw, main iti komin pitoy mita-talakakan lawlalaki. Nagkaambali yay kalingkakaan, kot nati yan kay hila nagkaanak. Kanya na-bati nay balo konan homonol a talakaka na para ipagkaambali.

²⁶ Kot yay nangyari konan yadtin pangalwa ay parihas ot bongat ha kalingkakaan, tan anorin syimpri nangyari ha pangatlo anggan ha pampito.

²⁷ Hin hoyot, yay babayi namaot a nati.

²⁸ Hawanin, no wari ta main pa-morong mabyay, hino man no-nin konlan pitoy mita-talakaka a makapag-ikon konan yadtaw babayi bilang kaambali na painsan? Ta halban la ay naipagkaambali la ya.”

29 Kot wanan in-obat ni Jesus konla, “Lawlingo kamo bana ta kay moyo an-intindyon yay Masanton Kasolatan, ni yay kapangyarian nan Dios.

30 Ha pa-morong mabyay ay kay hilay na mi-pagkaambali ta bilang hilay nan aw-anghil nan Dios ha langit.

31 Kot tongkol ha pa-morong mabyay nin hilay ni-kati, main kamo syimprin nabasa a hinalita nan Dios para komoyo, wana,

32 ‘Hikoy Dios ni Abraham, Dios ni Isaac, tan Dios ni Jacob.’ Kot ambo yan Dios nin tawtawon nati, nokay Dios ya nin tawtawon angkabyay, [labay tolong, an-itoring nan angkabyay hiladtin tolo.]”

33 Hin nalngo ladtin nin tawtawo, naka-ngap hilan hosto ha tawtotoro na.

*Yay pinakamaalagan kasogoan
(Marcos 12:28-34; Lucas 10:25-28)*

34 Hin na-tandaan lan paw-Pariseo a hilay saw-Saduseo kot naninok bana ha in-obat ni Jesus, nititipon hilay naman itaw koni Jesus.

35 Hawanin, main a-sa konla a ikspirto ha kapanogoan a namastang koni Jesus para hobokon na ya.

36 Wana, “Maistro, anya kot yay pinakamaalagan kasogoan nan Dios?”

37 Wanan in-obat ni Jesus, “Labyon mo yay Katawan mon Dios nin asa-say nakom, nin mona ha main mon kalayaman, tan mona ot ha main mon pangingsip.

38 Yadti a o-na tan pinakamaalagan kasogoan.

³⁹ Kot a-sa ot a kapariho nan maalaga ay yay ‘Labyon moy kapara nin bilang ha pa-manglabi mo ha sarili.’

⁴⁰ Konlan hiladtin loway kasogoan ay hakop anay halban kawkapanogoan nan Dios tan yay tawtotoro lan pawpropita na ha Masanton Kaso-latan.”

Yay Pastang ni Jesus Tongkol Konan Lipi ni Ari David

(Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)

⁴¹ Hin ya-rin a tipon hila ot a paw-Pariseo, pinastang na hilay namaot ni Jesus.

⁴² Wana, “Anyay tanda moyo tongkol konan yay Cristo? Hinin lipi a ibatan na?”

Wanlan in-obat, “Lipi ni Ari David.”

⁴³ Wani Jesus konla, “Hawanin ta lipi na ya, pa-no man no-nin a hina-wayan ni Ari David yay Cristo nin ‘Katawan’ ayon ha impanakom nin Ispirito nan Dios kona, ta oyay wani Ari David a nakasolat:

⁴⁴ ‘Wanan Dios a Katawan koni Cristo a Katawan ko:

Iti ka tomoklo ha wanan ko

Ta ta-ganan mon igwa ko ha aypa kapangyarian mo hilay kawkontra komo.’ ”*

⁴⁵ Bi-sa wana ot ni Jesus konla, “Iti ay hina-wayan ni Ari David yay Cristo nin ‘Katawan’. Anyay wamoyo: Pa-no maari a Katawan na ya ta bi-sa lipi na ya ot?”

---

* **22:44 22:44** Ha Griego: anggan igwa ko ha aypa nin ayi mo hilay kawkontra komo.

⁴⁶ Homin ni a-sa a naka-bat ha pastang na. Kanya paibat hin ya-rin ay homin anan nagko-haw nakom nin namastang ot kona.

23

Ando Aligon a Ogali lan paw-Pariseo tan Mawmaistron Kapanogoan

(Marcos 12:38-39; Lucas 11:43-46; 20:45-46)

¹ Pa-makayari, wani Jesus konlan malabong a tawo tan konlan disipolos na,

² “Hilay mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo ay hilay binyan nin katongkolan para mamipalino nin kawkapanogoan a inimbi nan Dios koni Moises.

³ Kanya gaw-on moyoy an-itoro la tan honolon yay an-ipanogo la. Kot ando moyo aligon a gawgawa la, bana ta kay la anhonolon a an-itoro la.

⁴ Lako a kawkapanogoan a an-ipahonol la ha tawtawo a bilang ampabalatayon la hilan mangabyat a kawkarga a halos kay la mabalatay, anta ni a-say galawagaw la ay kay la tana anggamiton para ipanambay konlan antoroan la pigaw makahonol hila komon.

⁵ “Halban gawgawa la ay anggaw-on lan bongat para ipa-kit ha tawo a bilang anodti: An-ipaparada lay kawkapanogoan nan Dios a inigwa ha makalog a pamigwaan a an-itakol ha walong tan braso la. Ampa-paanlohon lay pawpalamoy ha aw-ayhing la, [pamilbian a rawrilihyoso hila.]

⁶ Bi-sa mangailig hilan tomoklo ha kawkabisira no main hawhandaan tan ha ambo basta-bastan totokloan ha sawsinagoga.

⁷ Labay-labay la ot nin asikasowon hila ha pawplasa tan ma-ha-wayan hila nin 'Maistro'.

⁸ Kot hikamo, ando kamo paha-way 'Maistro' [bilang mangangaral Halita nan Dios], bana ta asa-sa bongat a Maistro moyo a homin laloma no ambo hiko hi Cristo, tan halban moyo ay pa-hal mita-talakaka.

⁹ Tan ando moyo ha-wayan nin 'Ama' yay hinoman iti ha lota [a ampanoro tongkol ha Dios], bana ta asa-san bongat a Ama moyo a homin laloma no ambo yay Ama ha langit.

¹⁰ Anorin anamaot kapara, hinoman komoyo [a mango-na ha grupo moyo] ay ando paha-way 'Poon', bana ta asa-sa bongat a Poon moyo a homin laloma no ambo hiko hi Cristo.

¹¹ Hinoman komoyo a an-ibbilang nin pinakamata-gay ha grupo moyo ay dapat nin ibbilang nay sarili nan ma-magsirbi yan halban.

¹² Nga-min, yay tawon ampagmata-gay ay iaypa nan Dios kot yay tawon ampagmaaypa ay ita-gay na."

Pinanalitaan ni Jesus Hilay Ampiabig-abig

(Marcos 12:40; Lucas 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ Wana ot ni Jesus, "Hikamoy mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig, ka-ka-roy ogotan moyo! Nga-min, ampakaha-rang kamo ha pa-mag-ari nan Dios ha tawtawo, ta hikamo mismo ay kay ampahakop ha pa-mag-ari na ta bi-sa hilay malabay pahakop ay kay moyo ampayagan.

¹⁴ ["Talagan ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! Nga-min, antaktikawon moyoy

bawbabayin balo anggan makwa moyo pati na ingat a bali la, ta bi-sa ampa-paanlohon moyoy kada-dawat moyo pigaw kay ma-halata a gaw-gawa moyon doka. Bana konan ya-rin a angga-gaw-on moyo, mas ambomyat ana ingat a parosa komoyo.]*

15 “Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! Ampagbyahi kamon madayo tan maskin layat anlipayon moyo ha pa-mako konlan ambo Israelita, ta pigaw makaayat kamon maskin a-sa bongat a tawo ha katotpol tamon Israelita. Bi-sa, no main kamoy nan naayat, ha pa-ngalig la komoyo ay ampag-in hilay na ingat doblin karoka komoyo a pangibatan mi-ka hila ha impyrino.

16 “Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamo a bilang bawbolag a ma-ngakay! Nga-min [oyay a-say lingon an-itoro moyo, ta] wamoyo, Hinoman a maghompna ha an-ipangako na ta yay halitaon na ay ‘Tistigo koy timplo,’ maari maskin kay nay na tooron kot no maghompna ya ta yay halitaon na ay ‘Tistigo koy balitok ha timplo,’ kailangan tooron na.

17 Bilang kamon homin aw-isip tan bawbolag! Anyay mas maalaga, yay balitok wari ha timplo o yay mismon timplo a ampamasagrado konan ya-rin a balitok?

18 Ba-yo an-itoro moyo ot, no hinoman a maghompna ta yay halitaon na ay ‘Tistigo koy altar,’ maari maskin kay nay na tooron. Kot no maghompna ya ta yay halitaon na ay ‘Tistigo koy dawda-ton ha altar,’ kailangan tooron na.

19 Bilang kamon homin aw-isip tan bawbolag! Anyay mas maalaga, yay dawda-ton wari ha altar o yay mismon altar a ampamasagrado konan ya-rin a dawda-ton?

20 Kanya no maghompam kamo ta yay altar a hambiton moyo, bilang ot bongat pati nay halban bawbagay a nakaigwa konan ya-rin a altar a hinambit moyo.

21 Anorin anamaot kapara, no maghompam kamo ta timplo a hambiton moyo, bilang ot bongat pati nay Dios a hinambit moyo, bana ta ya-rin a timplo ay impagka-bali na.

22 No yay hinalita moyoy namaot ha pamaghompam moyo ay 'Tistigo koy langit,' bilang ot bongat pati nay Dios a hinambit moyo, bana ta yay langit ay pa-hal trono na.

23 "Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! Ampami kamo konan Dios nin ikamapolo a parti nin angkaalawah moyo, maskin ha pinakamakating a kawklasin bongan pangrikado. Kot ampo-po-layan moyo yay mas mawmaalagan an-ipagawa ha kawkapanogoan nan Dios a bilang ha gawgawa katoynongan tan pa-nginganga-ro ha kapara tan yay pa-mag-in maptog. Hiladti a dapat moyon asikasowon nin ando anamaot lingwanan a lawlaloma.

24 Bilang kamon bawbolag a ma-ngakay! Hay kotino moyo ha mawmakalog a bagay a bilang ansalaon moyoy an-inomon moyo pigaw kay kamo makaitlon nin kiti-kiti. Balo ta ha pa-ma-paolay moyo konlan hila-rin mawmaalagan bagay ay bilang kamoy na ingat ampamitlon

kamilyo.

²⁵ “Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! [Ha kaaapos moyon ma-honol a sirimonyan pa-manglinis,] ampaka-linison moyon mo-na mo-na a likol nin tawtasa tan pawplato moyo. Anta yay an-ipalaman moyo ay panay hinaol-haol tan gina-gamgam.

²⁶ Bilang kamon bawbolag, hikamoy paw-Pariseo! Kailangan alihon moyo yapon ha tawtasa tan pawplato moyo ya-rin a an-ipalaman moyon pa-hal yawyangat, pigaw anggan likol ay mag-in malinis anamaot.

²⁷ “Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! Bilang kamon pawpantyon a pinintorawan nin mapoti a hay gandan biliw-biliwon, anta yay lalo nin ya-rin ay bawbotol nin natin tawtawo tan panay dawdolmong.

²⁸ Anorin moyo ta ha hilap nin tawtawo ay mahonol kamo ha Dios, anta ha lalo nakom moyo kot panay pa-magkonwari tan kawkarokaan.”

*Impao-na ni Jesus yay Mag-in Parosa La
(Lucas 11:47-51)*

²⁹ “Ka-ka-roy ogotan moyo, hikamoy mawmaistron kapanogoan tan paw-Pariseo a ampiabig-abig! Impangwâ moyon pawpantyon hilay pawpropita nan Dios a pinati lan kapapopapaoan moyo, tan andi-dikorasyonan moyo ot a pawpinanabonan lan laloma ot a tawtawon maptog hin o-nan panaon.

³⁰ Bi-sa wamoyo, ‘No komon ta biyay mi na hin panaon lan kapapo-papoan tamo, kay kami nakiasa-sa konla ha pa-mangmati konlan pawpropita nan Dios.’

³¹ Ha pananalita moyon anorin ay ampaptogon moyo a hikamo kot aw-apopo lan hilay nangmati konlan pawpropita nan Dios hin yadtaw.

³² Hala, isigi moyoy na ingat no-nin a kagogwa nin doka a inompisawan lan hilay kapapo-papoan moyo!

³³ Bilang kamon olay a madita! Hay wamoyo wari a ma-pa-lilihan moyoy parosa nan Dios a i-ka na kamo ha impyrino?

³⁴ Mamihogo ako ot komoyo nin pawpropita a mangangaral, tawtawon maronong tan maw-maistron kapanogoan. Main konlan hila-rin a patyon moyo tan main anamaot a ipasak moyo ha kros, main kamon rindiwon ha sawsinagoga moyo, tan to-tombokon moyo hila ot para da-damsakon ha bawbabali a ampolayowan la.

³⁵ Kanya obaton moyo konan Dios yay biyay lan halban tawtawon mahonol konan Dios a pinati-pati hin yadtaw, paibat koni Abel a homin kasalanan, anggan koni Zacarias a anak ni Baraquias a pinati moyo ha pibotlayan nin altar tan timplo.

³⁶ Yay potog, ibalita ko komoyo, hikamoy tawtawo hawanin ay mananggap anamaot nin parosa ha halban ya-rin.”

*Yay labi ni Jesus konlan taga Jerusalem
(Lucas 13:34-35)*

³⁷ [Bi-sa wanan impagpatoloy ni Jesus,] “An-ikalolo katamoy tawtaga Jerusalem ha gawgawa moyon pa-mangmati ha pawpropita nan Dios tan pa-ma-batibat moyon bawbato anggan mati hilay laloma ot a an-ihogo na komoyo. Mabotbot a ngali-ngali kon mangano para alakopon katamo a bilang ha pa-ngalakop nin toan manok ha sawsisiw na ha hilong pakpak na, kot hikamoy kay malabay.

³⁸ Kanya po-layan nan Dios odtin syodad moyo ta bi-sa homin anan tawon mi-wan iti.

³⁹ Ibalita ko komoyo: Kay moyo koy na makit oman anggan ha panaon a ihakbat moyo kongkon halitaon, ‘Poriwon yay anlomato ha ngalan nan Katawan.’ ”

24

Yay Tongkol ha Pa-makahira nin Timplo (Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6)

¹ Hin nilomikol hilay na ni Jesus itaw ha timplo ta omalih ana, dinomani hilay disipolos na kona ta intoro la konay bawbali a kahakopan nin timplo.

² Kot wani Jesus konla, “Iya, angka-kit moyorin halban. Yay potog, ibalita ko komoyo, lomato yay panaon a homin anan ma-bati ison ni a-say bato a nakababo ha laloman bato ta halban ay watakon.”

Kawkairapan tan Pa-na-damsak (Marcos 13:3-13; Lucas 21:7-19)

³ Bi-sa, hin itaw hilay na ha Bakil Olibo ta bi-sa hi Jesus ay nakatoklo ana, dinomani hilay

disipolos na kona nin hila-hilan bongat. Wanla, “Ibalita mo pa komi no maka-no mangyari yadtaw imbalita mon watakon yay timplo, bi-sa anyay pamilbian nin pa-mako mon oman iti tan yay panganggawan nin babon lota.”

⁴ Inobat na hila ni Jesus kot binibilinan na hila yapon. Wana, “Mag-ingat kamo pigaw kay kamo mailingo nin hinoman.

⁵ Nga-min, lako a mako komoyo a mangamit ngalan ko ta ibalita lan hila yay Cristo. Bana konan yadti, lako a tawtawon mailingo la.

⁶ Makalngo kamon lawlabanan tan bawbalita tongkol ha gawgira. Kot ando kamo mahalak ta kailangan mangyari yapon orin halban. Balo ta ambo ot ya-rin a panganggawan nin babon lota.

⁷ Nga-min, milalaban a nangasasari a nawnasyon tan kawkaarian. Magkamain anamaot bitil, aw-ipidimya tan layon ha nangasasari a lawlogar.

⁸ Kot ompisa bongat ya-rin nin [masyadon pa-magdya-dya a bilang ompisan] pa-manglayam tiyan bi-sa mangabing.

⁹ “Konan ya-rin a panaon ay dakpon la kamoy antompol kongko ta iintriga para da-damsakon tan patyon. Tiplonon la kamoy namaot nin tawtawo ha halban nawnasyon bana ha katotpol moyo kongko.

¹⁰ Kanya lako a mamibokot nin main lan katotpol kongko. Bi-sa pagtraidoran tan tiplonon lay kawkalamoan lan antompol.

¹¹ Lako anamaot a lomtaw nin magkonwari a hila kot propita a mangangaral nan Dios, kanya lako a tawtawon mailingo la.

¹² Bana ta lomoor anan lomoor a kawkarokaan, lako a tawtawon lomayop a labi la.

¹³ Kot yay makapagpatoloy nin maptog kongko anggan ha oltimo ay malipyas.

¹⁴ Tan yay Labah a Balita tongkol ha pamag-ari nan Dios ay maipangaral yapon ha intiron mondo, pigaw ma-tandaan lan tawtawo ha halban nawnasyon, ba-yo manganggawan a mondo.”

*Yay Sangkarokaan a Kapa-palayang
(Marcos 13:14-23; Lucas 21:20-24)*

¹⁵ [Wana ot ni Jesus,] “Ma-kit moyo yay sangkarokaan a kapa-palayang a ampangibatan nin ambo bastan paninira a binanggit ni Propita Daniel hin yadtaw ta ipa-dong ya ha Masagradon Logar ha timplo.” (Hikamoy ampamasa ay pakaintindyon moyodti!) -

¹⁶ “No mangyari ana-rin a hola, hinoman a iti ha probinsyan Judea ay kailangan tampol molayon omari ha bakil.

¹⁷ Hinoman a ma-palatan ha likol nin bali ay ando yay na mag-abala nin lomoob, para mangwa nin anyakaman a ma-wit.

¹⁸ Anorin anamaot kapara ha hinoman a ma-palatan ha bowat, ando yay na mag-abala nin morong ot ha bali para mangwan dawdoloh na.

¹⁹ Ka-ka-ro hilay ma-palatan malombit o ampamasoso konan ya-rin a panaon!

²⁰ Kanya dawaton moyo ha Dios a ando tana komon mitaon ya-rin pa-molayo moyo ha panaon layop o ha Awlon Pa-mainawa.

²¹ Nga-min, grabin pa-mag-dya-dya a domalan ha tawtawo konan ya-rin a panaon. Ya-rin anay klasin pa-magdy-dya a kay ot na-nangyari paibat hin pinalsay babon lota, tan kay ana maolit maski mika-ka-noman.

²² No ya-rin a panaon nin pa-magdy-dya kot kay na paantoron Dios, homin tawon makalibri. Kot alang-alang konlan tawtawon pinili na ay paantoron na-rin.

²³ “Hawanin, no wari ta main mamibalita komoyo, ‘Iti yay na hi Cristo!’ o kari wana, ‘Itaw ya!’ ando moyo pi-polon.

²⁴ Nga-min main lomato a magkonwari a hila kano hi Cristo tan hilay namaot a laloma ay magkonwari a propita hila a mangangaral nan Dios. Mama-kit hilan ambo basta-bastan gaw-gawa a kawka-paka-ngap a konwari pamilbian kapangyarian nan Dios para mailingo la, no maari bongat pati tawtawon pinili nan Dios.

²⁵ An-ipao-na koy naldi komoyo pigaw makapag-ingat kamo.

²⁶ “Kanya, no main mamibalita komoyo, ‘Itaw ya hi Cristo ha disyirto,’ ando kamo mako. No wanlay namaot, ‘Ison ya ha kwarto,’ ando moyo pi-polon.

²⁷ Nga-min, yay kala-lato ko, hiko a Naglalaman Tawo ay ma-kit nin halban ta bilang odti ha kimat a ampaka-hawang paibat ha baytan anggan ha libaba.

²⁸ “Wanay naor a-say kahalitaan, ‘No ayti bangkay, itaw ampititipon a bawbowitri.’ ”

Yay Kala-lato ni Cristo
(*Marcos 13:24-27; Lucas 21:25-28*)

²⁹ [Wana ot ni Jesus,] “Pa-makayari nin pagmagdya-dya lan tawtawo konan ya-rin a panaon, domoblom yay awlo tan yay bolan ay kay homawang, Mi-kadabo anamaot a bawbitoon tan yay lawlaloma ot ison ha ta-gay ay mi-kayogyog tan maalih ha andalanan la.

³⁰ Bi-sa ma-kit ha langit yay pamilbian nin kala-lato ko, hiko a Naglalaman Tawo. Bi-sa, intiron tawtawo ha kalotaan ay mi-tangih-tangih [ha sobran kali-mowan], ta ma-kit la kon amponaoy nin iti ha lolom, nin main awit kapangyarian tan ambo bastan karangalan.

³¹ Malngo lay namaot a makhaw a tonoy trompita, ta konan ya-rin ay ihogo ko hilay aw-anghil ko ha a-pat a diriksyon nin babon lota, para tiponon lay tawtawon pinili ko maibat ha halban lawlogar.”

Yay Alimbawa Tongkol ha Poon Igos
(*Marcos 13:28-31; Lucas 21:29-33*)

³² [Wanan impagpatoloy ni Jesus,] “Intindyon moyoy aral ibat ha poon igos: No ma-kit moyoy nan ampanarok tan ampama-yon bolong, tanda moyo a madani nay panaon abagat.

³³ Anorin anamaot kapara, no ma-kit moyon ampangyari nadtin halban bawbagay a impatandaan ko ay ma-tandaan moyo a tampol akoy nan lomato, bilang akoy nan iti ha polta.

³⁴ Yay potog, ibalita ko komoyo, ha tawtawon angkabyay hawanin panaon ay main ot

angkabyay anggan kay mangyari yadtin halban bawbagay.

³⁵ Manganggawan a langit tan lota, balo ta yay hawalita ko ay homin pa-ngapaso.”

Dios bongat a Magtanda no Maka-no Magbolta hi Jesus

(Marcos 13:32-37; Lucas 17:26-30, 34-36)

³⁶ [Wana ot ni Jesus,] “[Ma-kit moyoy pamilyan nin pa-mako kon oman iti,] balo ta homin magtanda, no anya mag-awlo tan no anyay oras a ilato ko. Maskin hilay aw-anghil ha langit [o hiko a Anak]* ay kay ko tanda. Yay Ama kon bongat a magtanda.

³⁷ Yay pa-hal nin tawtawo ha kala-lato ko, hiko a Naglalaman Tawo ay bilang ot bongat ha pa-hal lan tawtawo hin panaon ni Noe.

³⁸ Hin kay ot nanglonop, sigi-sigi hilan ampangan tan ampinom, main ampi-pagkaambali tan main anamaot an-ipaambali, anggan hin awlon nilomoob hila ni Noe ha arko.

³⁹ Bi-sa bigla nanglonop nin homin magtanda, kanya halban la ay na-lilimoh. Anorin ot bongat kapara, homin magtanda ha pa-mako kon oman iti, hiko a Naglalaman Tawo.

⁴⁰ Konan ya-rin a panaon, main mangyarin aw-anodti: Alimbawa, main loway lalakin ampi-tambay nin ampagtrabaho ha bowat, bi-sa yay a-sa ay kowon, ta yay a-sa kot ibati.

⁴¹ Anorin anamaot kapara, main loway babayin ampi-tambay nin mangiling, bi-sa yay a-sa ay kowon, ta yay a-sa kot ibati.

⁴² Kanya dapat pirmi kamon handa bana ta kay moyo tanda no anyay oras a ilato ko, hiko a Katawan moyo.

⁴³ Tandaan moyodti: Alimbawa, no tanda na komon nin main ikon bali, no anyay oras ha yabi a ilato nan mahiba, sigoradon nagbantay ya tan kay na pino-layan nin na-looban a bali na.

⁴⁴ Kanya hikamo man, kailangan pirmi kamon handa ta hiko a Naglalaman Tawo ay makalato ha oras a kay moyo an-ola-lomon.”

*Maptog Wari ha Pa-magsirbi konan Katawan
(Lucas 12:41-48)*

⁴⁵ [Bi-sa in-alimbawa ni Jesus a sarili na ha a-say amo, wana,] “Hino kot a maiparis ha maronong tan maptog a ma-magsirbi, a pinatayaan nin amo na, para mangasiwa ha main nan bali tan mami nin pawpa-mangan konlan kapara nan ma-magsirbi ha intakda a oras?

⁴⁶ Makalma yay anodtin ma-magsirbi no ha kala-lato nan amo na ay anggaw-on nay impataya konan trabaho.

⁴⁷ Yay potog, ibalita ko komoyo, sigoradon gawon na yan ma-ngasiwa ha halban kawkama-main na.

⁴⁸ Kot no a-sa yan doka a ma-magsirbi, wana ha sarili na, ‘Ma-boyotan a amo ko.’

⁴⁹ Bi-sa bogbogon na hilay nay kapara nan ma-magsirbi, ba-yo makipangan tan makiinoman ya tana konlan lawlasinggiro.

⁵⁰ Tongwa, makalato yay amo na ha awlon kay na an-asahan tan ha oras nin kay na an-ola-lomon.

⁵¹ Kanya sigoradon parosawan na yan amo na tan ilamo na ya itaw ha kamainan lan tawtawon ampiabig-abig. Mi-tangih-tangih a tawtawo itaw tan mi-pigogot ha grabin kadya-dyaan.”

25

Yay Alimbawa Tongkol ha Mapolo a Dalaga

¹ [Bi-sa wanay naman ni Jesus,] “Yay pa-maghanda ha kalo-loob ha ampag-arian nan Dios ay bilang ha pa-maghanda nin mapolo a dalaga a ni-pamarta nin hiyo-san lamparilya, para makibanhal ha yabi ta hakbaton la yay nay nobyo.

² Yay lima konla ay madisposisyon, kot yay lima ay ambo madisposisyon,

³ ta kay hila nagbalon risirban langis.

⁴ Hila balo a limay madisposisyon ay ni-pagbalon hilan langis pangrisirba.

⁵ Hawanin ta naboyot kay nakalato yay nobyo, halban la ay namatongga tan toloy nin nakakalok.

⁶ “Kot hin kapikna yabi main hinoma-way, a wana, ‘Anlato yay nay nobyo! Hakbaton moyo yay na.’

⁷ Halban lan mapolo a dalaga ay ni-pibangon, bi-sa inayos lay lawlamparilya la.

⁸ Hawanin, wanlan hilay lima a ambo madisposisyon, ‘Na-hominan kamin langis. Biyan la kami pa ta ma-lop anay lamparilya mi.’

⁹ “Kot wanlan in-obat nin hilay madisposisyon, ‘Kay maari ta kay ana maka-harag yadti kontamon halban. Labah ot mako kamoy na manaliw.’

¹⁰ Kanya nako hilan nanaliw. Kot kapi-pialih la, nakalato yay nobyo. Hawanin, hilay lima bongat a parihado a naka-paki-ka kona ha balin pagbanhalan. Bi-sa, hin nilomoob hilay na, inhara anay polta.

¹¹ “Na-paongganan, nakalato hilay namaot a limay dalagan ambo madisposisyon. Bi-sa wanla, ‘Sinyor! Sinyor, paloobon mo kami pa.’

¹² “Kot wanan in-obat nin nobyo konla, ‘Kai! Ibalita ko komoyo a kay katamo ambilbion.’ ”

¹³ Bi-sa wana ot ni Jesus, “Kanya hikamoy namaot, kailangan pirmi kamon handa, ta kay moyo tanda no anya mag-awlo tan no anyay oras a ilato ko, hiko a Naglalaman Tawo.”

*Yay Alimbawa Tongkol ha Aw-alila a Pina-tayaan Kwarta
(Lucas 19:11-27)*

¹⁴ [Bi-sa nanotol yay naman hi Jesus nin a-say alimbawa, wana,] “Yay pa-mag-ari nan Dios ay bilang ha a-say lalakin nako ha madayo a logar. Ba-yo ya inomalih, hina-wayan nay toloy alila na ta impa-taya na konlay kawkama-main na.

¹⁵ Balang a-sa konla ay pina-tayaan nan kwarta ayon ha kanya-kanyan kababaan lan pamipalalako. Yay a-sa ay binyan nan limanlibo, yay a-say namaot ay lowanlibo tan yay a-sa ot ay sanlibo. Bi-sa inomalih yay nay amo.

¹⁶ Hawanin, yadtaw nakatanggap nin limanlibo ay nakoy na ta tampol nan innigosyo. Yay inogotan ay naka-tobo yan limanlibo.

17 Anorin anamaot a ginwa nan yadtaw nakatanggap nin lowanlibo, kanya naka-tobo yan lowanlibo.

18 Kot yadtaw nakatanggap sanlibo ay ingkotkot nadi ha lota ta itaw na inharya a kwarta nan amo na.

19 “Pa-makalabah nin maanloh a panaon, norong yay amo la. Bi-sa pinastang na hila no anyay ginwa la ha kwartan impa-taya na konla.

20 Yadtaw nakatanggap limanlibo ay dinomani ya kona, awit-awit nay kwarta nin amo na pati yay tinobo. Bi-sa wana, ‘Amo, oyay imbati mo kongkon limanlibo pati yay tinobo kon limanlibo.’

21 “Wanan amo na kona, ‘Maganday ginwa mo. Labah kan alila tan ma-pasimalaan. Hawanin ta na-pasimalaan ka ha daoto a alaga, pa-lahan koy ipa-taya ko komo pigaw lalon lomako. Lomoob ka para maki-liga-liga kongko.’

22 “Hawanin, dinomani yay namaot kona yadtaw nakatanggap nin lowanlibo, ta wana, ‘Amo, oyay imbati mo kongkon lowanlibo, tan oyay tinobo kon lowanlibo.’

23 “Wanan amo na kona, ‘Maganday ginwa mo. Labah kan alila tan ma-pasimalaan. Hawanin ta na-pasimalaan ka ha daoto a alaga, pa-lahan koy ipa-taya ko komo pigaw lalon lomako. Lomoob kay namaot para maki-liga-liga kongko.’

24 “Bi-sa dinomani yay namaot kona yadtaw nakatanggap nin sanlibo, ta wana, ‘Amo, tanda kon mahigpit ka ta ampanglapot ka nin ambo hikay nananom tan angkowon moy ganansya nin ambo hikay nagpagal.

²⁵ Kanya ha kali-mowan ko ay ingkotkot koy kwarta mo ha lota ta inharya. Kanya oyay nay sanlibo mo.'

²⁶ "Kot wanan in-obat nin amo na kona, 'Doka kan alila tan matamlar! Ha tanda mo, ampanglapot ako nin ambo hikoy nananom tan angkowon koy ganansya nin ambo hikoy nagpagal.

²⁷ Maskin imbangko mo tana komon a kwarta ko ta pigaw pa-makalato ko ay makwa kon main tobo.'

²⁸ Kanya wanan amo konlan laloman alila na, 'Kowon moyoy kwarta a impa-taya ko kona ta ipa-lah konan yay main mapolo a libo.

²⁹ Nga-min, yay tawon maronong magdisposisyon ha anyakaman a impa-taya kona ay lalon pa-lahan a main kona, kanya magkasobra ya. Kot yay tawon ambo maronong magdisposisyon ha impa-taya kona ay balawion orin kona.

³⁰ Bi-sa, ya-rin homin kapa-pakinabang a alila ay ibantak ya itaw ha na-pakaroblom a logar [a kamainan lan tawtawon amparosawan]. Itaw ay mi-tangih-tangih hila tan mi-pigogot ha grabin kadya-dyaan.'"

Yay Pangongokom

³¹ [Wana ot ni Jesus,] "Ha pa-mako kon oman iti, hiko a Naglalaman Tawo ay ma-kit a kaling-gasan ko tan kalamo ko hilay halban bawbanal a anghil, ta bi-sa tomoklo akoy na ha trono kon homin kapara para manosga.

³² Intiron tawtawo ha nawnasyon ay tiponon ha arapan ko, ta ipolok ko hilay tawtawo ko

konlan ambo kon ikon, a bilang pa-mipolok nin pastol ha kawkarniro tan ha kawkanding.

³³ Hilay tawon in-alimbawa ha karniro ay igwa ko hila ha wanan ko, balo ta hilay in-alimbawa ha kanding, iti hila ha wili ko.

³⁴ Bi-sa hiko a Ari, halitaon ko konlan hilay iti ha wanan ko, 'Hikamo a pinayabolan abig nin Ama ko, mako kamo iti ta mi-wan kamoy na ha kaarian a imparihado nan Ama ko para komoyo, paibat hin palsawon yay mondo.

³⁵ Nga-min, hin mabitol ako ay pinapangan moyo ko, hin malata ako ay pinainom moyo ko. Maski a-sa kon dayo, pinahanda moyo ko.

³⁶ Hin homin akon doloh, binyan moyo kon maiholot. Hin main akon masakit, tinibaw moyo ko. Hin nakapriso ko, kina moyo ko.'

³⁷ "Bi-sa wanlan iobat nin hiladitin lawlabah a tawo, 'Katawan, naka-no orin a na-kit mi kan mabitol a pinapangan mi ka, o malata ka a pinainom mi ka?

³⁸ Naka-no orin a dayo ka a pinahanda mi ka, o homin kan doloh a binyan mi kan maiholot?

³⁹ Naka-no orin a main kan masakit o nakapriso a tinibaw mi ka?'

⁴⁰ "Bi-sa, hiko a Ari ay anodti iobat ko konla, 'Yay potog, ibalita ko komoyo, yay anyaman a ginwa moyo ha maskin a-sa konlan an-itoring pinakamaaypa a impagka-tawtalakaka ko ay bilang anan kongko moyo ginwa.'

⁴¹ "Bi-sa halitaon koy namaot konlan tawtawo a iti ha wili ko, 'Hikamo a inhomba, paka-dayo kamo kongko! Itaw kamo mako ha impyirno, ha apoy a homin pa-nga-lop a imparihado para

koni Satanas tan para konlan dawdoka a anghil a nagpahakop kona.

⁴² Nga-min, hin mabilil ako ay kay moyo ko pinapangan, hin malata ako ay kay moyo ko pinainom.

⁴³ Hin a-sa kon dayo ay kay moyo ko pinahanda. Hin homin akon doloh ay kay moyo ko binyan maiholot. Hin main akon masakit tan hin nakapriso ko ay kay moyo ko tinibaw.'

⁴⁴ "Bi-sa wanlay namaot iobat kongko, 'Katawan, naka-no orin a na-kit mi kan mabilil o malata o a-sa kan dayo o homin kan doloh o main kan masakit o nakapriso a kay mi ka tinambayan?'

⁴⁵ "Bi-sa ibalita ko konla, 'Yay potog, ibalita ko komoyo, yay anyaman a kay moyo ginwa ha a-sa konlan an-itoring pinakamaaypa a impagkatawtalakaka ko ay bilang ana syimprin kay moyo ginwa kongko.'

⁴⁶ "Kanya hiladtaw tawtawon kay tinomambay ay mi-ka ha homin panganggawan a kaparosawan ha impyrno. Balo ta hiladtaw lawlabah a tawo ay magkamain hilan biyay homin anggawan ha langit."

26

Yay Planon Pa-mapati koni Jesus

(Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Hin nayari na imbalita ni Jesus odtin halban, wana konlan disipolos na,

² “Tanda moyo a loway awlo tana, Pistay nan Pa-makalibri.** Konan ya-rin a awlon pista, hiko a Naglalaman Tawo ay iintriga para ipasak ha kros.”

³ Hin ya-rin, nititipon hilay pawpoon pari, hilay mawmaistron kapanogoan, tan hilay pawpoon nin Israelita itaw ha palasyo ni Caifas a pinakapoon pari.

⁴ Nga-min, pinipapa-nowan la no pa-no la maipadakop hi Jesus nin homin magtanda pigaw maipapati la ya.

⁵ Kanya wanla, “Ando tamo itaon ha Pistan Pa-makalibri, ta ola-no magkagoloy tawtawo.”

*Imbo-bo koni Jesus a Pabanglo
(Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)*

⁶ Hawanin, hin itaw hila ni Jesus ha baryon Betania ha bali ni Simon a datin nagmasakit kitong,

⁷ main a-say babayi a nako koni Jesus nin main awit na-pakablin pabanglo a nakaigwa ha botin gawa ha alabastro. Hin ya-rin a ampakirongo yan ampangan hi Jesus, imbo-bo nan babayi yay pabanglo ha olo ni Jesus.

⁸ Kot hin na-kit la-rin nin hilay disipolos na, nagolo hila. Wanla, “Anongkot sinayang na-rin?”

⁹ Ya-rin klasin pabanglo ay mailako komon nin mahi-ban a alaga, ta bi-sa maibi yay mapaglakoan konlan mangairap.”

---

* **26:2 26:2** Pista orin nin pa-manomtom lan Israelita ha pa-milibri nan Dios konlan kapapo-papoan la ha pa-makaalipon ha Egipto.

¹⁰ Kot palibhasay tanda ni Jesus a paninita la ha ginwa nan babayi, wana konla, “Anongkot anggolo-golowon moyoy isip na, anta labah odtin ginwa na kongko?”

¹¹ Hilay mangairap ay pirmi moyon maipagkalamoan, kot hiko, maantor tanay panaon a maipagkalamoan moyo ko.

¹² Yadtin pa-mo-bo nan pabanglo kongko ay pamiparihadoy na para ha pa-nabon kongko.

¹³ Yay potog, ibalita ko komoyo, ha aytimay logar ha intiron mondo a ipangaral yay Labah a Balita tongkol kongko ay ma-panomtoman yadtin babayi, ta mabanggit yay ginwa na kongko.”

Yay Pa-maki-sondo ni Judas Iscariote Para Pagtraidoran hi Jesus

(Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

¹⁴ Hi Judas Iscariote a a-say namaot konlan labinloway disipolos ni Jesus ay nako konlan pawpoon pari.

¹⁵ Wana konla, “Anya wari a ibi moyo kongko no iintriga ko hi Jesus komoyo?” Yay ginwa la ay namilang hilan tolompolo a kwartan pilak para ibi kona.

¹⁶ Kanya paibat hin ya-rin, nana-gan yay nan tyimpo para ma-pagtraidoran na hi Jesus.

Yay Hoyot a Pa-ngapon li Jesus

(Marcos 14:12-21; Lucas 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30)

¹⁷ Hin ya-rin ay awloy na nin Pistan Pamakalibri a ompisay namaot nin manglinggon Pistan Tinapay a Homin Pampalbag. Kanya

dinomani koni Jesus hilay disipolos na, ta wanla, “Ayti may labay mon pamihandaan min pangaponan tamo para ha pista?”

¹⁸ Wani Jesus, “Mako kamo ha syodad ta ibalita moyo konan yadtaw tawo itaw, ‘Anodti a wanan Maistro: Madani na kanoy oras na. Labay nan silibrawon yay pangaponan pampista iti ha bali mo nin kalamo hilay disipolos na.’ ”

¹⁹ Kanya main nakon dawdisipolos ni Jesus ha syodad Jerusalem ta ginwa lay ayon ha impagawa na. Inhanda lay naor a pangaponan la ha pista.

²⁰ Hin yabi na, dinomolog yay na hi Jesus ha lamisawan, kalamo hilay labinloway disipolos na.

²¹ Hin ampangan hilay na, wana konla, “Yay potog, ibalita ko komoyo, a-sa komoyo a magtraidor kongko.”

²² Masyado hilan nilomolo a dawdisipolos na, bi-sa a-sa a-sa hilan namastang koni Jesus, wanla, “Katawan, hiko doman?”

²³ Wani Jesus, “Yay a-say ampaki-sabay kongkon mamidoldol tinapay ay hiya a magtraidor kongko.”

²⁴ Bi-sa wana ot, “Hiko a Naglalaman Tawo ay mati ayon ha nakasolat tongkol kongko, balo ta ka-ka-roy ogotan nin yay tawon magtraidor kongko! Labah ot a kay yay na komon impangabing.”

²⁵ Bi-sa wani Judas a magtraidor kona, “Maistro, hiko doman?” Wani Jesus kona, “Nahalita moy na.”

Yay Banal a Pangaponan

(Marcos 14:22-26; Lucas 22:15-20; 1 Corinto 11:23-25)

²⁶ Hin ya-rin a ampangan hila, nangwa yan tinapay hi Jesus. Pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios, pini-pikna na bi-sa intorol na konlan disipolos na, ta wana, “Mangwa kamo ta kanon moyo. Yadti a lalaman ko.”

²⁷ Bi-sa nangwa yay namaot nin a-say kopa. Pa-makayari nan pinasalamatan yay Dios, inimbi na konlan disipolos na. Wana, “Minom kamo nin yadti, halban moyo,

²⁸ ta yadti a daya kon tomolo a pangibatan magkamain nin ba-yon kasondoan yay Dios ha tawtawo, para ma-patawad a lako a tawo ha main lan kawkasalanan.

²⁹ Ibalita ko komoyo, kay koy na minom oman nin anodtin inomon a ibat ha obas anggan ha lomato a panaon a kalamoan katamoy nan minom nin ba-yon klasin alak itaw ha kaarian nan Ama ko.”

³⁰ Bi-sa pa-makayari lan nagkanta nin pamomori ha Dios ay inomalih hilay nan mako ha Bakil Olibo.

Impao-na ni Jesus a Iporlingor Na Na ni Pedro

(Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

³¹ Hin ya-rin, wani Jesus konlan disipolos na, “Yadti yabi, halban moyo ay ibati moyo ko, ta wanay naor Dios ha Masanton Kasolatan, ‘Aboloyan kon patyon yay pa-hal pastol, kanya hilay pa-hal kawkarniro a ampastolan na ay miboyak.’

³² Anodtaw pa man, morong akon mabyay, bisa mo-na ko komoyo ha Galilea.”

³³ Wani Pedro kona, “Maskin ibati la kan hiladtin halban, mika-ka-noman kay kata ibati.”

³⁴ Kot wani Jesus kona, “Yay potog, ibalita ko komo, yadti ot a yabi ba-yo tomaran-ok a manok, mitloy bisis mo kon iporlingor.”

³⁵ Wani Pedro kona, “Maskin pati hiko patyon la, kay kata iporlingor.” Anorin anamaot a imbalita lan halban laloma ot a disipolos na.

*Dinomawat hi Jesus ha Hardin Getsemani
(Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)*

³⁶ Bi-sa inawit ni Jesus hilay disipolos na ha a-say logar ha Bakil Olibo a anha-wayan Getsemani. Bi-sa wana konla, “Tomoklo kamo yapon iti ta mako ko ha banda itaw para domawat.”

³⁷ Inawit nan impagkalamoan hi Pedro tan hilay loway anak ni Zebedeo. Tongwa, bigla yan nilomolo hi Jesus tan golo-goloy isip na.

³⁸ Kanya wana konla, “Masyadoy kaloloan ko, halos kon ikamati. Iti kamo tana ta maki-poyat kamo kongko.”

³⁹ Dinomayô yan daoto, bi-sa nanalimokor yan palokob ta dinomawat ha Dios. Wana, “O Ama ko, no maari komon, ando mo aboloyan lomato odtin pa-magdya-dya kongko. Kot anodtaw pa man, ambo yay kalabayan koy mangyari nokay yay kalabayan mo.”

⁴⁰ Bi-sa, hin nagbolta ya konlan toloy disipolos na ay na-lato na hilan angka-lok. Wana koni Pedro, “Kay moyo doman magawa nin maki-poyat kongko maskin a-say oras?”

⁴¹ Tomalan kamo tan domawat pigaw kay kamo matokso. Mahi-ban a nakom moyon homonol, kot kay mababa nin sarili moyo.”

⁴² Bi-sa dinomayô yay naman hi Jesus ta dinomawat. Wana, “O Ama ko, no wari ta kay ma-pa-lilihan odtin pa-magdya-dya ko, mangyari a kalabayan mo.”

⁴³ Bi-sa, hin kina nan oman hilay toloy disipolos na, na-lato na hilay naman nin angka-lok bana ta namatongga hila.

⁴⁴ Kanya imbati na hilay naman ta nako ya dinomawat nin ikatlon bisis nin anodtaw ot syimpri a indawat na.

⁴⁵ Na-paongganan, kina nay naman hiladtin disipolos na. Bi-sa wana konla, “Angka-lok kamo ot? Ampagpainawa kamo ot anggan hawanin? Nilomato anay oras a hiko a Naglalaman Tawo kot iintrigay na konlan tawtawon makasalanan.

⁴⁶ Mibangon kamoy na ta lomato yay nay magtraidor kongko. Hakbaton tamo hila.”

Dinakop hi Jesus

(Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12)

⁴⁷ Lo-gan ya ot ampanalita hi Jesus, nakalato naor hi Judas a a-sa konlan labinloway disipolos. Kalamo nay lako a tawon main awit bawbonong tan pawpapatok a inhogo lan pawpoon pari tan pawpoon nin Israelita.

⁴⁸ Binyan na hilay nan daan ni Judas a magtraidor nin pamilbian, a wana, “Yay alokan ko, yadtaw a dakpon moyo.”

49 Hawanin, dinomani naor hi Judas koni Jesus, ta wana, “Komosta, Maistro!” Bi-sa inalokan na ya.

50 Kot wani Jesus kona, “Amigo, gaw-on moy nay sadya mo!” Bi-sa dinomani hilay nay tawtawon kalamoan ni Judas ta binombonan la hi Jesus ta dinakop.

51 Hawanin, a-sa konlan kalamoan ni Jesus ay tampol nan inoyoh a bonong na ta tinabtab nay alila nan pinakapoon pari. Kot totolyan a natigpah na.

52 Kot wani Jesus kona, “Igomâ moy bonong mo ta hinoman a mangamit bonong para ipangmati ha kapara ay bonong anamaot a ipangmati kona.

53 Hay wamo wari, kay ko makadawat konan Ama ko para manogo ya hawanin ot nin libo-libon anghil para tomambay kongko?

54 Kot no gaw-on ko-rin, pa-no man ot pomtog yay wana ha Masanton Kasolatan a dapat mang-yari yadti kongko?”

55 Hin ya-rin ot a oras, wani Jesus konlan hila-rin lako a tawo, “Tolisan ako doman ta nangawit kamo ot bawbonong tan pawpapatok ha pa-nakop moyo kongko? Anta awlo-awlo kon ampanoro ha timplo, kot kay moyo ko dinakop.

56 Kot konan yadtin halban ampangyari ay angka-paptogan yay sawsinolat lan pawpropita nan Dios ha Masanton Kasolatan tongkol kongko.”

Hin ya-rin, halban disipolos na ay nipo-polayo ta imbati la ya.

*In-arap hi Jesus ha Pinakamata-gay a Konsiho
(Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan
18:13-14, 19-24)*

⁵⁷ Hawanin, inawit la hi Jesus nin hilay nanakop kona ha bali ni Caifas, yay pinakapoon pari ta itaw hila nititipon a [mawmyimbrow nin pinakamata-gay a konsiho nin nasyon Israel a bilang konlan] mawmaistrong kapanogoan tan hilay pawpooon nin Israelita.

⁵⁸ Hi Pedro namaot ay mato-totombok nin main karayoan. Pa-makalato na itaw ha bali nan pinakapoon pari, nilomoob ya ha patyo ta naki-toklo konlan gwardya ta labay nan ma-tandaan no anyay mangyari koni Jesus.

⁵⁹ Hilay namaot a pawpooon pari tan halban lan pawpooon nin Israelita itaw a pari-parihon myimbro nin pinakamata-gay a konsiho ay naningkap nin tawtawon tomistigon kagalotoyan laban koni Jesus pigaw maipapati la ya.

⁶⁰ Kot maskin lako a nagtistigon kawkagalotoyan, homin ha hinalita la a magamit laban koni Jesus. Hin hoyot, main anaman loway palson tistigon inomarap.

⁶¹ Wanla, "Yadting tawo, anodti hinalita na: 'Baba kon yobaon yay timplo nan Dios ta bi-sa maipa-dong kon oman ha loob nin toloy awlo.' "

⁶² Inomdong yay pinakapoon pari, ta wana koni Jesus, "Anyay maiobat mo konan ya-rin riklamo la komo?"

⁶³ Kot namakatinok yan bongat hi Jesus. Bi-sa wanay naman nin pinakapoon pari kona, "Ha arapan nan Dios a angkabyay, mangalimpotogan

ka no doman ta hika yay Cristo, yay Anak nan Dios.”

⁶⁴ Wani Jesus kona, “Nahalita moy na. Kot ibalita ko komoyo: Ha lomato a panaon, ma-kit moyo ko, hiko a Naglalaman Tawo nin nakatoklo ha wanan nan Dios a Makapangyayari, tan ma-kit moyo ko ot lomato nin iti ha lolom.”

⁶⁵ Ha ka-motan olo nan pinakapoon pari bana ha pa-mipantay ni Jesus nin sarili na ha Dios ay winakwak nay sarili nan doloh. Bi-sa wana konlan mawmyimbrow nin pinakamata-gay a konsiho, “Yay hinalita na ay pa-masta-basta ha Dios! Anongkot kailangan tamo ot a tawtistigo? Nalngo moyoy na hawanin a pa-masta-basta na ha Dios.

⁶⁶ Anyay sintinsya moyo?” Wanlan in-obat, “Dapat yan patyon!”

⁶⁷ Kanya niloraan lay lopa na tan bino-bogbog la ya. Hilay namaot a laloma ay tina-tampal la ya.

⁶⁸ Wanla kona, “Hika, Cristo, holaan mo pa no nin no hino-hinoy ampanampal komo.”

Imporlingor ni Pedro hi Jesus

(Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Hin ya-rin a nakatoklo hi Pedro itaw ha patyo, tongwa main a-say babayin alila nan pinakapoon pari a dinomani kona. Wana, “A-sa kay namaot a kalamoan ni Jesus a taga Galilea.”

⁷⁰ Kot imbori nadti ni Pedro nin nalngo lan halban tawtawo itaw, a wana, “Kay ko tanda a labay mon totolon.”

⁷¹ Bi-sa, hin nako ya ha poltan balaybay, na-kit yay naman nin a-say laloman babayin alila. Wanan yadtin alila konlan hilay tawtawo itaw, “Yadtin tawo ay kalamoan ni Jesus a taga Nazaret.”

⁷² Kot imbori nay naman ni Pedro, a wana, “An-ihompa ko, ambo kon bilbi ya-rin a tawo!”

⁷³ Na-paongganan daoto, dinomani hilay nakadong itaw koni Pedro, ta wanla, “Sigoradon a-sa kay namaot ha kawkalamoan na, ta mapatnag ha pa-nalita mo a taga kay namaot Galilea.”

⁷⁴ Hin ya-rin ay nagho-hompa yay na hi Pedro, wana, “Maski parosawan na kon Dios, talagan ambo kon bilbi ya-rin a tawo!” Tongway naor tinomaran-ok a manok.

⁷⁵ Bi-sa na-panomtoman ni Pedro yay hinalita ni Jesus kona, a wana, “Ba-yo tomaran-ok a manok, mitloy bisis mo kon iporlingor.”

Kanya nilomikol hi Pedro bi-sa tinomangih yan hosto.

27

*Inawit hi Jesus koni Gobirnadador Pilato
(Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32)*

¹ Hin kinaboklahan, halban lan pawpoon pari tan hilay pawpoon nin Israelita ay pinipapanowan lay pa-mapati koni Jesus.

² Bi-sa yay ginwa la ay impabalol la ya ta inawit koni Poncio Pilato, [yay gobirnadador a taga Roma].

*Yay Kamatyan ni Judas Iscariote
(Gawgawa 1:18-19)*

³ Hin na-tandaan ni Judas Iscariote a nag-traidor koni Jesus a sinintinsyawan la yan kamatyan ay nangombabali ya. In-orong nay tolompolo a kwartan pilak konlan pawpoon pari tan konlan pawpoon nin Israelita.

⁴ Wana, “Nagkasalanan ako ta impadakop koy tawon homin kasalanan.”

Wanla, “Anya may pakiomon mi ison? Bahala ka ha sarili mo.”

⁵ Imbasyo ni Judas a kwarta itaw ha timplo ta bi-sa nilomikol yay na ta nako ya nagbibitay.

⁶ Pinolot la syimprin pawpoon pari a kwarta, bi-sa wanla, “Kontra ha kawkapanogoan nan Dios no ilaok tamodti ha kwarta nin timplo, bana ta pangibatan odti nin main mabo-bo a daya.”

⁷ Kanya nipapa-no hila yapon ta bi-sa yay kwarta ay impanaliw lan yadtaw bowat nan mamangwa koron para mag-in pamitabonan nin dawdayowan.

⁸ Kanya, ya-rin hinaliw lan bowat ay anhayayan anggan hawanin nin “Bowat nin Daya.”

⁹ Kanya pinomtog yay impabalita nan Dios koni Propita Jeremias hin yadtaw, a wanan nakasolat, “Kinwa lay tolompolo a kwartan pilak a na-pi-sondoan nin omnoy Israelita a kabayaran biyay nin a-say tawo.

¹⁰ Yadti impamayar lan yadtaw bowat nan mamangwa koron ayon ha impanakom nan Katawan kongko.”

*In-arap hi Jesus koni Gobirnadador Pilato
(Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38)*

¹¹ Hin in-arap lay na hi Jesus koni Gobirnadador Pilato, wana koni Jesus, “Hika doman a Ari lan Israelita?”

Wanan in-obat ni Jesus, “Nahalita moy na.”

¹² Kot hin binaraan la yan pawpoon pari tan hilay pawpoon nin Israelita ay kay ya nanlok.

¹³ Kanya wani Gobirnadador Pilato kona, “Kay mo doman angkalngo ya-rin kalakan riklamo la komo?”

¹⁴ Kot homin yan inobat hi Jesus ni a-sa ha rawriklamo la kona, kanya masyado yan naka-ngap a gobirnadador.

Sinintinsyawan Kamatyan hi Jesus

(Marcos 15:6-15; Lucas 23:13-25; Juan 18:39-19:16)

¹⁵ Taon-taon, no Pistan Pa-makalibri nin Israelita ay nakaogalian a yay gobirnadador a taga Roma ay ampamiboloh nin a-say priso ayon ha dawaton nin tawtawo.

¹⁶ Hin ya-rin, main a-say prison bantog a yay ngalan ay Barabbas.

¹⁷ Kanya, hin tipon hilay tawtawo, pinastang na hila ni Gobirnadador Pilato. Wana, “Hino kot a labay moyon bolohan ko para komoyo, hi Barabbas doman o hi Jesus a anha-wayan ‘Cristo’?”

¹⁸ Pinastang nadtaw ta tanda na a angkainggit hilay pawpoon pari tan pawpoon nin Israelita koni Jesus, kanya la ya in-intriga.

¹⁹ Ambo bongat orin, nokay hin itaw yay na antoklo hi Gobirnadador Pilato ha Intablodon Bato a ampagbistawan na, main impapibalita yay kaambali na kona. Wana, “Ando ka gomwa nin

anyakaman a bagay kontra konan ya-rin tawon homin kasalanan. Nga-min, nayabi na-pairapan akon masyado ha taynop ko tongkol kona.”

²⁰ Kot hilay pawpoon pari tan pawpoon nin Israelita ay kinombinsi lay malabong a tawo itaw a dawaton la koni Gobirnadador Pilato a hi Barabbas yay bolohan ta bi-sa hi Jesus a ipapati.

²¹ Hawanin, pinastang na hilay naman nin gobirnadador, wana, “Hino kot konlan lowa a labay moyon bolohan ko para komoyo?”

“Hi Barabbas,” wanlan in-obat.

²² Bi-sa wanay naman ni Gobirnadador konla, “Anya man no-nin a gaw-on ko koni Jesus a anhayayan Cristo?”

“Ipasak ya ha kros!” wanlan halban.

²³ Kot wani Gobirnadador, “Anongkot, anya kot a nagawa nan karokaan?”

Kot lalo lan in-aghaw, a wanla, “Ipasak ya ha kros!”

²⁴ Hawanin, na-kit ni Gobirnadador Pilato a homin yan magawa para ma-patgon hilay tawtawo ta masbali hilay na ingat ampagkagolo. Kanya namakwa yan lanom ta nibano ya ha arapan lan tawtawo, wana, “Yadti a pamilbian a ambo kon kasalanan a pa-mapati konan yadtin tawon homin kasalanan. Hikamoy mangobat ha kamatyan na.”

²⁵ Wanlan halban tawtawo itaw, “Iya, hikami tan hilay aw-awa-nak mi a mangobat ha kamatyan na!”

²⁶ Kanya impapiboloh na hi Barabbas, balo ta hi Jesus ay impalatigo na. Bi-sa in-intriga na ya

ha omnoy hondalo a taga Roma para ipasak ha kros.

*Tinoya-toya lan Hawhondalo hi Jesus
(Marcos 15:16-20; Juan 19:2-3)*

²⁷ Hawanin, hiladtin hondalo nan gobirnadador ay inloob la hi Jesus ha ampagkampowan la ha palasyo nan gobirnadador. Bi-sa in-arap la ya ha halban kawkalamoan lan hondalo.

²⁸ Nilapyangan la ya, bi-sa pinadolohan la yan kolor obi [ta konwari ari ya].

²⁹ Namayokal hilan hangan marowih ta inkorona la kona. Pinaga-gotan la ya ot talaib ha wanan gamot na [a konwari baston ari]. Pamakayari, nana-talimokor hila kona nin main awit a pa-noya-toya, wanla, “Viva yay Ari lan Israelita!”

³⁰ Bi-sa nilora-loraan la ya, ba-yo hinampat lay impaga-gotan lan talaib kona ta impa-pahpah la ha olo na.

³¹ Hin nayari la yan tinoya-toya, nilohpok lay impadoloh la kona ta impaholot lay sarili nan doloh, ta bi-sa ini-ka la yay nan ipasak ha kros.

*Impasak hi Jesus ha Kros
(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)*

³² Hin anlomikol hilay na ha syodad Jerusalem, na-hakbat lay a-say lalakin taga Cirene a yay ngalan kot Simon. Pinilit la yan hawhondalo a balatayon nay kros ni Jesus.

³³ Hin nakalato hilay na ha Golgota (yay labay totolon “Logar nin Bongo”),

³⁴ binyan la hi Jesus nin maalhóm a alak obas a nilaokan mapait [a makatambal hakit] para inomon na. Kot hin na-tawayan na, kay na ininom.

³⁵ Hin nayari la impasak hi Jesus ha kros, nibobonot hilay hawhondalo ta pinipapartiwan lay dawdoloh na. Ha anorin a nangyari ay naptogon yay hinalita nan propita nan Dios, a wanan nakasolat, “Pinarti-parti lay dawdoloh ko ta bi-sa pini-bonotan la no hinoy makapag-ikon nin ayhing ko.”

³⁶ Pa-makayari nin ya-rin ay tinomoklo hilay hawhondalo ta itaw hila nin ampagbantay koni Jesus.

³⁷ Namipaskin hila ha olowan ni Jesus nin anodti a bara-nan nin pa-mapati kona: “Yadti hi Jesus a Ari nin Aw-Israelita.”

³⁸ Main anamaot loway tolisan a impasak la ha kros, yay a-sa ha bandan wanan ni Jesus tan yay a-sa ha bandan wili na.

³⁹ Bi-sa hilay tawtawon anlomabah ay tinoyatoya la yan main ot awit a poyong olo.

⁴⁰ Wanla, “Wamo, yobaon moy timplo ta ba-yo ipa-dong mon oman ha loob nin toloy awlo, di ilipyas mo hawanin a sarili mo. No hikay Anak nan Dios, omaypa ka no-nin ha kros.”

⁴¹ Tinoyatoya la yay namaot nin hilay paw-poon pari, pati hilay mawmaistron kapanogoan tan paw-poon nin Israelita, wanla,

⁴² “Inlipyas na hilay laloma, kot mismón sarili na ay kay na mailipyas. No hiyay Ari nin Israel, magtatangtang ya hawanin ha kros pigaw mi-pol tamo kona.

43 Ampasimala ya konan Dios, tan wana, hiya yay Anak nan Dios. Bilyon tamo pa no-nin no ilipyas na ya hawanin.”

44 Maskin hilay tolisan a impasak anamaot ha kros nin kasabay na ay anorin anamaot a panyaya-toya la kona.

Nabtahan hi Jesus

(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

45 Paibat ogtiawlo ay dinomoblom a intiron ka-libol anggan alas tres nin apon.

46 Hin ya-rin a bandan alas tres, wanan in-aghaw ni Jesus, “Eli, Eli, lema sabachthani?” yay labay totolon, “Dios ko, Dios ko, anongkot mo ko ampo-layan?”

47 Hin nalngo la-rin nin omnoy tawon nakaodong itaw, kay la naintindyan. Wanla, “Anha-wayan na hi Propita Elias.”

48 Antimano polayo nan a-sa konla, ta nangwa yan isponggha. Bi-sa insawsaw na ha maalhom a alak obas ta inigwa ha tampoh nin talaib, ta impahophop na koni Jesus.

49 Wanla balo laloma, “Ta-gan, ta biliwon tamo no kaon na yan ilipyas ni Propita Elias.”

50 Tongwa inomaghaw anaman hi Jesus, bi-sa in-intriga nay na a ispirito na konan Dios.

51 Hin ya-rin, yay kortina ha botlay nin timplo ay bigla nagi-nit ha botlay paibat ta-gay anggan aypa. Nanglayon anamaot tan nangapapakay bawbakil a bato.

⁵² Naabriyan anamaot a pawpinanabonan, tan lako a bawbanal a tawo nan Dios a nati na a norong nabyay.

⁵³ Bi-sa, pa-makayari nan norong nabyay ni Jesus, nilomikol hiladti ha pinanabonan konla ta nako ha Jerusalem a anha-wayan “Masagradon Syodad” ta nagpa-kit ha lako a tawo.

⁵⁴ Yay kapitan nin hawhondalo tan hilay kalamoan na a ampagbantay koni Jesus ay nalayam lay layon tan na-kit lay ni-pangyari, kanya masyadoy li-mo la. Bi-sa wanla, “Talagan hiya yay Anak nan Dios!”

⁵⁵ Lako anamaot a bawbabayi itaw a ampanamolaw hin ya-rin. Hila-rin a hinomonol tan tinomambay koni Jesus paibat hin nangaral ya ha probinsyan Galilea.

⁵⁶ Yay laloma konla ay hi Maria Magdalena, hi Maria a nanay li Santiago tan Jose, tan yay nanay lan loway disipolos a awa-nak ni Zebedeo.

Intabon hi Jesus

(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁵⁷ Hin madani nay yabi, nakalato a a-say lalakin yay ngalan kot Jose a taga babalin Arimatea. A-sa yan mayaman a hinomonol anamaot koni Jesus.

⁵⁸ Nako ya koni Gobirnador Pilato ta dinawat nay bangkay ni Jesus. Kanya inmanda ni Gobirnador Pilato a ibi kona.

⁵⁹ Hawanin, kinwa ni Jose a bangkay ni Jesus ta pinotot nan ba-yon pinon tila a mapoti.

⁶⁰ Bi-sa inggawa na ya ha ba-yon panabonan a impakwiba na ha bakil a bato a para komon

pansarili na. Bi-sa intolir nay malapar a bato ta impanara na ha pinanabonan. Hin nayari ay nako yay na.

⁶¹ Hawanin, hi Maria Magdalena tan yay a-sa ot a Maria ay itaw hila nakatoklo ha tobon pinanabonan.

Gwardyadoy Pinanabonan koni Jesus

⁶² Kinadilapan, Awlon Pa-mainawa, ni-pako hilay pawpoon pari tan paw-Pariseo koni Gobirnadador Pilato.

⁶³ Wanla kona, “Gobirnadador, angka-panomtoman midtaw imbalita nan yadtaw ma-magkonwari a hi Jesus hin angkabyay ya ot, a pa-makayari kano nin toloy awlon pa-ngamati na ay morong yan mabyay.

⁶⁴ Kanya no maari, ipabantayan mon labah yay pinanabonan kona anggan ha ikatlon awlo, ta ola-no kaon lan hibaon nin dawdisipolos na a bangkay na ha yabi ta bi-sa halitaon la ha tawtawo a norong yan nabyay. No gaw-on la-rin, mas grabi na ingat a mangyari nin pa-manglingo-lingo la dinan hin o-na.”

⁶⁵ Wani Gobirnadador Pilato konla, “Sigi, mangwa kamon hawhondalo ko. Bi-sa mako kamoy na ta gaw-on moyoy halban paralan a maisipan moyo.”

⁶⁶ Kanya nako hilay na. Bi-sa namidalit hilan panandaan ha baton impanara ha pinanabonan pigaw ma-tandaan no wari ta main mangabri. Ba-yo impagwardyawan la ot ha hawhondalo.

28

Norong Nabyay hi Jesus

(Marcos 16:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ Pa-makayari nin Awlon Pa-mainawa, pal-bangon ot nin Domingo, nako hilay na ni Maria Magdalena tan yay a-sa ot a Maria ha pinanabonan koni Jesus para biliwon la ya.

² Tongwa, nanglayon makhaw, ta nonaoy ibat ha langit a a-say anghil nan Katawan. Kina nan intolir a baton impanara ha poltan pinanabonan, bi-sa na tinokloan.

³ Yay itsora nan anghil ay ampaka-polag a bilang kimat. Yay ayhing na ay na-pakapoti a ampangi-kirlap.

⁴ Ha kali-mowan lan gwardya ay pinangoy-goyan hila, bi-sa naalihan malay.

⁵ Kot wanan anghil konlan babayi, “Ando kamo mali-mo. Tanda kon antingkapon moyo hi Jesus a impasak ha kros.

⁶ Kay yay na iti ta norong yay nan nabyay ayon ha hinalita na. Domani kamo iti ta biliwon moyoy pinamigaw-an konan Katawan.

⁷ Bi-sa mako kamoy nan tampol ta ibalita moyo konlan dawdisipolos na yay anodti: ‘Norong yan nabyay, bi-sa mo-na ya komoyon mako ha Galilea. Itaw moyo ya ma-kit.’ Tandaan moyodtin imbalita ko.”

⁸ Tampol hilan inomalih ha pinanabonan nin angkali-mo, kot mahi-ban a kaligawan la. Nolayo hila para balitaan hilay disipolos ni Jesus.

⁹ Hin ya-rin a ampako hila para ipatandaan konlan disipolos na, tongwa na-kit la hi Jesus a

hinomakbat konla nin nangasikaso. Dinomani hila kona, bi-sa nanalimokor ta gina-gotan lay ayi na, ba-yo sinamba la ya.

¹⁰ Bi-sa wani Jesus konla, “Ando kamo malimo. Mako kamoy na ta ibalita moyo konlan impagka-talakaka ko a mako hila ha Galilea ta itaw la ko ma-kit.”

Yay Tototolon a Imbantog lan Gawgwardya

¹¹ Hin iti hila ot ha dalan a loway babayi, hilay namaot a laloman gawgwardya ay nako ha syodad Jerusalem ta imbalita la konlan pawpoon pari yay halban nangyari.

¹² Kanya tinipon lan pawpoon pari hilay pawpoon nin Israelita a ka-konsiho la ta bi-sa hila nipapa-no. Pa-makayari ay sinoholan lay hawhondalo nin lako a kwarta.

¹³ Bi-sa wanla, “Ibalita moyo ha tawtawo a nayabi ay kina lan hiniba nin dawdisipolos ni Jesus a bangkay na lo-gan kamon angka-lok.

¹⁴ “Bi-sa, no wari ta miabot yadti konan gobir-nador, hikami nay makaolay nin maki-totol kona pigaw homin kamon dapat kali-mowan.”

¹⁵ Kinwa lan hawhondalo a kwarta ta bi-sa hinonol ladtaw pinanogoan konla. Kanya ya-rin a tototolon ay ampibantog konlan aw-Israelita anggan hawanin.

Hoyot a Bibilin ni Jesus

(Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Gawgawa 1:6-8)

¹⁶ Hawanin, hilay labin-a-say disipolos ni Jesus ay nako ha probinsyan Galilea, ha bakil a imbalita nan paka-kitan la kona.

¹⁷ Pa-maka-kit la koni Jesus itaw ay sinamba la ya, kot main ot konla a ampagdoda.

¹⁸ Pinaka-daniwan na hila ni Jesus, bi-sa wana konla, “Halban kapangyarian ha langit tan ha lota ay inimbi nay nan Dios kongko.

¹⁹ Kanya mako kamo ha halban nawnasyon ta gaw-on moyon disipolos ko a tawtawo: Baotismowan moyo hila ha ngalan nan Ama, nan Anak tan Ispirito Santo,

²⁰ tan toroan moyo hilan homonol ha halban pinanogoan ko komoyo. Tandaan moyo a lawah katamon lalamoan anggan manganggawan a mondo.” Amen.

cliv

Tina Sambal
Sambal: Tina Sambal (New Testament)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Sambal)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

141ae5aa-a617-5cb6-9329-888eefccf925